د افغانانو تاريخ

د افغانانو تاريخ په نړۍ کي له نورو قامونو سره توپير لري دا ځکه چي افغانستان د جغرافيه په داسي علاقه دی چي له پخوا زماني څه بيا تر اوسني زماني پوري د ډېر زورور ملکونو او قومونو د خپلو ګټو او مفاداتو لپاره دغه تـه سترګي خړي کړي دي، او تر اوسه ورته محتاجه دي، خو پښتنو تل د خپل ناموس او د خاوري تحفظ ډېر په مېړانه کړی دی. د دې صورت حال په نتيجه کي پښتون بحېثيت قوم له علمه او ترقۍ لېري پاتي شو. کمال خان شېراني په دې اړه په يو مضمون کي خپل تاثرات داسي کاږي "ځکه پښتنو د قلم ښبتن کم او د توري خاوندان، سالاران زيات پيدا کړي دي".

په دې قسمه ټولنه کي زموږ تاريخ د دوو طبقو ذکر هر وخت کړی دی، ځوک هغه اتلان دي چا چي د قام رهنمائي کړې ده او په دغه طبقه کي ډېرو خپل سرونه شيندلي دي چي نن هم هر پښتون افغان په هغو فخر کوي، خو څه داسي وګړي هم په دې دوران کي موجود وو چي هغو د قام په ناموس او د وطن په آزادۍ سترګي پټي کړي وې او هغه وخت يې د حکمرانانو خطابات او مراعات وظائف وغيره د ځاني ګټو لپاره بهتر ګڼلو، په تاريخ کي دا طبقه ډېره په سپکه نامه ياديږي، دا ځکه چي تاريخ د چا کردار نـه پټوي. افسوس دا چي دا صورت حال نن هم روان دی. له تېرو څلوېښتو کلو راهيسي په لر او بر پښتون افغان وطن کي اور بل دی. اختلافات د نورو قامونو تر منځ دي د هغو په خپلو مفاداتو سره جنګ دی خو د جنګ ميدان د پښتنو وطن دی. هغه دلته کي سره وژني، ګټه او سود د هغو دی، تاوان يې پښتانه قام دی. هم پښتانه په دې جنګ

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـي لـه يـوه بـل سره لاس او ګرېـوان دي. کېفيت دې تـه راورسېدو چـي قاتـل د مقتـول پـه غـاړه چـاړه ايښـي ده او د تکبيـر ږغونـه کـوي او مقتـول د شـهادت کليمـه وايـي، نتيجـه دې تـه ورسـېده چـي نـن د زوی او پـلار، د ښـځي او خاونـد او د وروړ لـه وروړ سـره فکرونـه او لاري بيلي بيلي دي، چا چـي دا او ربـل کـړی دی هغـه تـه تـول بـد وايـي، او څـوک چـي دا اوروژنـي هغـه تـه هـم خلـګ بـد وايـي، د ښـځاو بـد تميـز سـمه لانجـه جـوړه کـړې ده. نـړی پکـي مـداخلت شـروع کـړی دی، د انـارکي دا منظـر يـو تـاريخي پس منظـر لـري .نـن د ويـاړ خبره دا ده چـي د پښـتو ادب لمـن د ومـره پراخـه شـوه چـي د تـاريخي پېښـو منظـر يـا د خيالي تصوراتو اظهار په ښکلي انداز د ناول په شکل کي بيانوي.

د بر کلـي؛ پـه نامـه دې نـاول کـي د وروړمبـي انګرېـز افغـان جنـګ پـه اخـري مرحلـې کـي د يـوه کلـي او د هغـه د وګـړو کـردار پـه خيـالي انـداز او پـه دې دوران پـه کلـي کـي د پيښـي عکاسـي پـه ادبـي انـداز فرضـي نومونـو سـره کـوي چـي پکـي د دې ځـای واقعـه کښـلې ده، او د ځينـو افراد و خصوصـاً د "مـلا زمـري" پـه نامـه کـردار ښـودلی دی. ريښـتيا هـم دا ده چـي پـه دې قسـمه پـه درجنـو کسـان د لنـدن پـه خصوصـي اداره کـي تريـت کېـدو او بيـا بـه زمـوږ وطـن تـه د ملايـانو، روحـانينو او د مشـائخو پـه جـامو کـي را ليـږل کېـدو او هغـو بـه پـه دې اړه جاسوسـي کولـه، پـه اولـس کـي بـه يـې رشـوتونه وېشـل، د پښـتنو پـه مـنځ کـي د نفـاق او انتشـار پيـدا کولـو کـار کـړو. پـه دې لـړ کـي "لارنـس اف عربيـه" ډېـر شـهرت لـري چـي د ډېـره اسـماعيل خـان پـه سـيمه کـي د پاونـده پښـتنو سـره پـه پټيالـه نومي يـو کلـي کـي مېشـته شـو. ښـه لمونځونـه بـه يـې کـول، تـل بـه يـې د قـرآن مجيد تـلاوت کـاوه، ناروغـانو تـه بـه يـې تعويذونـه ورليکـل، دم او درود بـه يـې پـه چوکلـو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او ځـان يـې د پير کـرم شاه پـه نامـه معرفـي کـړی ؤ. بیا هغـه ؤ چـي د دې جعلـي انګرېـز پيـر د افغانسـتان وطـن دوسـت قـام پرسـته باچـا امـان الله خـان بانـدي د کفـر تـور ولګـاوه او پـه افغانسـتان کـي يـې داسـي اور بـل کـړو چـي پـه نتيجـه کـي امـان الله خـان لـه تختـه لاس واخسـت. کلـه چـي لارنـس ډېـره اسـماعيل خـان تـه راتلـو پـه دې دوران کـي د نوشـهره پـه سـيمه کـي د عيسـی خېلـو کلـي تـه د "ولهـن" پـه نامـه يـو بـل انګرېـز د جاسوسـي لپـاره راغلـو. هغـه ځلـور کالـه دلتـه پـه مسـجد کـي امـام ؤ، "اسـلام اور ميـډيکل سـائنس" نـامي کتـاب چـي لـه لاهـور څخـه "مکتبـه معـراج انسـانيت" اداري لـه خـوا چـاپ شـوی دی د ولهـن پـه اړه ډېـر د خونـد مضـمون شـائع کـړی دی. ليکـي چـي ولهـن وايـي "مـا دلتـه يـو کـس پيـر جـوړ کـړو پـه علاقـه کـي د دې پيـر شـهرت ويـړولـو لپـاره حکومـت د کلـي وګـړو تـه د کلـي خـالي کولـو التـې ميتـهم ورکـړو. خلـک د دې پيـر خـوا لـه راغلـو، پيـر صـاحب خلـک لـه کلـي خـالي کولـو منـع کـړو او ورتـه يـې وويـل کـه جهـازونـه بمبـاري وهـم کـړي د خـدای پـه فضـل بـه دا بمـان ځـای پـه ځـای خـاوري شـي، چـا تـه بـه نقصـان نـه رسـېږي. هـم دا وشـو پـه مقـرره ورځ حکومـت پـه دې کلـي د کاغـذونو بمبـاري وکـړه چـا تـه نقصـان نـه ورسـېدو، د پيرصـاحب مقبوليـت او احتـرام زيـات شـو". هغـه پـه مـخ کـاږي چـي" ولهـن وايـي د افغانسـتان د باچا امـان الله خـان خـلاف مـوږ ډېـر دا شـان کسـان تيـار کـړل پـه هغـو کـي يو "ملاشوربازار" هم شامل ؤ".

دې کـي شـک نشـته چـي د دې جنـګ پـه دوران کـي هـم ګـڼ شـمېر انګرېزانـو د پښـتنو قبـائلو، مشـائخو او د روحـانينو پـه جـامو کـي پـه فرضـي نومـانو جاسوسـي کولـه چـي پـه هغـو کـي "اليګزنـډر بـرنس" د سـکندر خـان او د هغـه هندوالنسـل سـېکرټري "مـوهن لال" د اغاحسـن

(c) ketabton.com: The Digital Library

په نامه په پښتون افغان وطن کي د ېر په چالاکي سره بې خطره د جاسوسي سفر هر تاريخ دان بيان کړی دی. هو موهن لال د دې اقرار په خپل کتاب کي کړي. هم دا شان "ميجر پوټنګر" د روحانينو په جامو کي د خليفه پائينده خان په نامه او "کپتان انډرميسن" د مشائخو په جاموکي. د جاسوسي سفر تذکره دوی په خپلو ليکونو کي په ډېر فخر او ښکلي انداز سره کړې ده. هم د دې جاسوسانو پاشلی تخم پښتنو ته ترير غلګر انګرېزانو لښکر دومره زيات سياسي نقصان ورساوو چي تر اوسه هغه کنډو نه ډکېږي.

افسوس دا چي دا عمل اوس هم دغه شان روان دی. د اسلام په سپېڅلي نامه په زرګونو کسان پښتون افغان وطن ته راغلي دي، ۱۹۷۸ کال کي په افغانستان کي د سياسي بدلون سره په زرګونو امريکايي او يورپي عيسائيان او يهوديان د مسلمان مجاهدينو په جامو کي راغلو هم دوی سره عرب راغلو او په مختلفو سيمو کي دا خلګ مېشته شو. بيا يې ځايي وګړي له خپلو مېنو بې دخله کړل، د بل ځای کسان د لته کي اباد شول او لرا و بر پښتانه يې په داسي مصيبت اخته کړو چي د پښتنو خُله تر اوسه ترخه ده.

د "بر کلي" په نامه دا ناول ليکونکی ځوان ليکوال زړګي عليخېل په دې کرښو کي د دې منظر عکاسي چي په کوم انداز کي کړې ده د سياست او د تاريخ د طالب علمانو لپاره ښه با اثر زيار او د ستايني وړ کار دی. د کامیابۍ په هيله.

عبدالعلي غورغشتی
۶ جون ۲۰۱۵ کراچي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زرګي "برګلی"

ناول پښتوژبې سره سل کاله اګاهو پېژندګلو وکړه او د اردو ژبې وړومبی ناول پښتو ته هم په هغه زمانه کې ترجمه شو. ولې ناول چې څومره په یورپي نړۍ کې وده وکړه او په اولس کښې مقبول شو، دومره دلته په پښتنو کې مقبول نهٔ شو-بیا په اردو ژبه کې ناول ډېره په تُندۍ سره ترقي وکړه او په اولس کې یې ځانته مقام پیدا کړو. په یورپ او اردو دانه طبقه کې د ناول وده او دهغې ترقي د ناول په تکنیکي ساخت کې ده. ناول په اسانه او امروزه ژبه کې لیکلی شي. د ناول مثال د سټیج دی چې مکالمه هم لري، شعرونه لري او سندري پکښې راځایولی شي. ددې نه علاوه د ناول په اولس کې ځانته مقام پیدا کولو کې یوه لویه وجه دا ده چې ناول د حقیقي خلګو حقیقي واقعات په افسانوي ډول وړاندي کوي. د روس په انقلاب او د یورپي قامونو په فکري انقلاب کې ناول لوی کردار ادا کړی دی. ناول د ښځو د فکري ودي مخکښ هم دی. په یورپ کښې ښځو په وړومبي ځل ناولونه ولیکل او د لیکوالو په قطار کي او درېدلې.

د ناول په قسمونو کې یو مهم او غوره قسم تاریخي ناولونه دي. تاریخي ناول تاریخ خو نهٔ وي، ولې د تاریخ حقیقي واقعات د کیسې په ډول لوستونکو ته وړاندې کوي. هسې خو پوهان وایي چې هر ناول تاریخي وي. ځکه چې د ناول دپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکیسې اوپلاټ سره سره زمان او مکان هم ضروري وي او په هر ناول کې چې کوم واقعات بیان شوي وي، هغه دخپل وخت کلتور، کرۀ ورۀ، ژبه، فکر، ادب او د اولسي ژوند ژواک هنداره وي. ځکه چې دغه حالات دومره په تفصیل سره د تاریخ په کتابونو کي نۀشي موندلی.

تاریخي ناولونه د یو خاص مقصد لپاره لیکلی شي او په تېره زمانه کې پېښ شوي ریښتوني پېښې په افسانوي ډول وړاندي کوي. په پښتو ژبه کې هسې خو ناولونه ډېر کم لیکلی شوي دي او بیا تاریخي ناولونه خو دنیشت برابر دي، په وړو کي دمالګي برابر هم نۀ دي. لکه د ښاغلي رحیم شاه رحیم ناولونه "بي بي مبارکه، غازي پیر خوشحال، سکندر اعظم" د ښاغلي غوث خېبري ناولونه "داور لمبې" او "د ابدالي توره" او اوس د دې لړۍ یوه بله کړۍ د زړګي علیخېل ناول "بر کلی" زموږ په لاسونو کښي دی.

زړګي علیخېل د وړومبي افغان جنګ د زمانې یوه کیسه وړاندي کړې ده. په دې ناول کې د دوو کلیو د اوسېدونکو پښتنو خانانو، زمینداارو او ملایانو واقعات بیان شوي دي چې ځنګه ځیني خلک د انګرېزانو مرستیال وو او د انګرېزنه د مراعاتو او روپو پیسو دپاره یې خپل اولس په انګرېزانو وځپلو او تباه برباد کړو. موږ وینو چې دغه مراعات یافته طبقه نن هم دقام سره ټګي برګي کوي او د تور

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپین مالکان دي. بل اړخ ته د انګرېزانو هغه چالونه یې هم بربېره کړي دي چې خپل جاسوسان یې د ملایانو او عالمانو په جامه کې رالېږلي وو. نن هم که چېري موږ د انګرېزانو خپلي روزنامچې ولولو نو هم دغه څهرې را ښکاره کېږي چې د پیر او ملا په جامه کې یې د پښتون قام سره کومي کومي لوبي او کړې. د زړګي علیخېل په "برکلي" کې موږ ته د غه عکس ښکاره کېږي. داسي ډېر واقعات دي چې د انګرېزانو جاسوسان دې سیمي ته د ملا او عالم په جامه کې راغلي وو. لکه د سوات په "علي ګرامه" کلي کې یو فرنګي یو ولس (۱۱) کاله د جومات امامتي کړې وه او کله چې بېرته انګلستان ته لاړو نو هلته یوه ورځ د یو سواتي (قمرګل) سره اتفاقي ملاؤ شو او ورته یې ویلي وو چې د علي ګرامي خلګو ته او وایه چې خپل لمونځونه را وګرځوي. دغه انګرېز به انګرېزانو ته د دې سیمي په هکله معلومات رسول. نو په دې ناول کې د ملا زمري کردار هم د داسي یو انګرېز دی. هم دغه رنګ د انګرېزانو ملګري خانان ئې هم ښودلي دي.

چونکې د ناول تقاضه وي چې حالات که ریښتوني هم وي په افسانوي ډول به وړاندي کېږي. نو زړګي هم ریښتوني واقعات په افسانوي انداز کي وړاندي کړي دي. د زمان او مکان خیال یې هم ساتلی دی او لوستونکی د تېري زماني حالاتویني. په دې ناول کي ښاغلي زړګي د ډېر تفصیل نه ډډه کړې ده او په واقعاتو یې زور راوړی دی. په دې ناول کې که د خان جهان غوندي د مال دولت لالچي شته نو هم د هغه په کور کي یو وطن

(c) ketabton.com: The Digital Library

پـال او قـام پرسـت هـم شـته چې د وطـن لپـاره د هـر رنـګ قربـانۍ ورکولـو تـه تيـار وي. ګـواکې داسي کردارونـه مـوږ تـه ډېر کم پـه نظر راځـي او مـوږ وينـو چې کومـو خلګـو د فرنګـي سـره مرسـته کـړې وه هغـه قـام پلـوره خلـک نـن هـم د ښـيرازۍ ژونـد تېـروي او چـاچي د فرنګـي سـره ډغـره وهلې وه هغـه د فرنګـي او د هغـه د بـادارانو د لاسه نن هم خوار دي.

ښـاغلي زړګـي چې پـه کومـه موضـوع قلم پورتـه کـړی دی دا نـن هـم هغـه هـومره اهميت لـري. د پښـتون قـام او زلمـي فکـر توجـه هـم دې اړخ تـه راګرځـول د وخـت مهمـه تقاضـه ده چې هغـه د حـالاتو او د وخـت د غوښـتنو ادراک وکـړي. د وخـت او زمـانې سـره ځـان هم اهنـګ کـړي او خپـل اولـس د دې نـاورين نـه د ويسـتلو هڅـې وکـړي. د ښـاغلي زړګـي دا هڅـه اوس ستاسـو پـه لاسـو کـې ده. هيلـه ده چې زمـوږ نـور ليکـوال بـه هـم دې اړخ تـه پـام وکـړي او پـه دې لـړۍ کې بـه خپلې کـړې او پېيلی شي.

رشيد احمد
پروګرام منېجر
ريډيو پاکستان مظفرآباد، آزاد کشمير

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلې خبرې

پېـل کـوم د لـوی متعـال ښـتن پـه سـپېڅلي نامـه چـې د ارض و سماء مالک او خالق دی.

د ملګــرو پښـتنو پــه مرســته دا دی نـــاول ستاســو تــر لاســو ورسېدی. زۀ د دې نـاول پـه هکلـه هېڅ هـم ويـل نـۀ غـواړم، تاسـو خپلـه دا نـاول مطالعـه کـړئ او د خپـل علمـي شـعور پـه رڼـا کـې د دې نـاول د ښـۀ او بـد پرېکـړه وکـړئ. هـو، دا ضـرور ويـل غـواړم چـې پـه دې نـاول کـې چې کومـه واقعـه بيـان شـوې ده هغـه د افغـان وطـن او د پښـتنو سره پـه تـاريخ کـې پـه بېلـو بېلـو ځـايونو کـې داسـې پېښـې شـوې دي، او لا دوام لـري. خـو هغـو حقـائقو او ځـايونو تـه مـا د نـاول (اوږدې کيسـې) شـهره ورکـړې ده چـې زمـوږ نـوی ځـوان ادبـي کهـول لـه خپـل تـاريخ نـه د کيسې په انداز خبر شي.

هـر کيسـه ليکـونکی ليکـوال دا هڅـه کـوي چـې هغـۀ يـو خـاص مقصـد و خپلـو لوسـتونکو تـه د ليـک پـه بڼـه کـې وړانـدې کـړي. پـه هـره کيسـه کـې ځـای نـا ځـای نيمګړتيـاوې وي. هـو دا مـنم چـې پـه دې نــاول کــې بــه هــم خامخــا څــۀ نــا څــۀ نيمګړتيــاوې وي، خــو هغــه نيمګړتيـاوې بايـد چـې نظرانـدازه کـړل شـي او د نـاول و کيسـې تـه پـام وکـړل شـي چـې څـۀ مقصـد لـري. او زۀ د خپلـو لوسـتونکو نـه پـه لـوی زړۀ دا هيلـه کـوم چـې د نـاول پـه نيمګړتيـاؤ پسـې نـۀ شـي ولاړ، بلکـې د ناول و مقصد ته ځير شي.

زۀ اروا ښـاد شېرونکـي، ليکـوال عبـد العلي غورغشـتي صـاحب تـه لاس پـه دعـا يـم چـې پـر دې نـاول يـې د مينـې ډک او تـاريخي ليـک وليکلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دا وخت لاژوندی ؤ او د دې ناول د چاپ په انتظار ؤ. (روح یې ښاده، پرګوریې نُور شه)

د دغو ملګرو د زړهٔ له تله کوروداني وايم چې په دې کتاب کې راسره سترې شو لکه محترم درونند لیکوال محترم رشید احمد صاحب، محترم سلیم بنګښ صاحب، ګران خلیل الله تصمیم، محمود رشي صاحب او د سبا وون پښتو ادبي ټولني کوټې ټول ملګري چې د دې کتاب په خپرولو کې یې ډېر په مینه او خلوص کومک راکړ، یو وار بیا د زړهٔ له تله مننه کوم.

نور تاسو کتاب لوستلو ته پرېږدم. په مینه او درنښت

زړګی علیخېل
سهېلي پښتونخوا کوټه اولس والي
۰۲،۰۳،۲۰۱۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېــــل

○

مـا زدیګر، لمر پټېدو تـه نیم سـاعت پاتـه ؤ. د کـوز کلـي د خـان جهـان زوی بازیـد خـان د پټـي پـه پولـه ګرځېدی، یـوه نـری لښـته یـې پـه لاس کـي کلـه یـو بـوټی پـه ووهـي او کـل بـل، د ځانـه سـره کلـه کلـه یـوه سـندره هـم زمزمـه کـړي. هـم پـه دغـه پولـه د لـږ لېـري نـه دوې زنـاني پـه ټکریـو کـي پټـي د دهٔ پـه خـوا را روانـي وې. د دهٔ چـي ځنګـه پـه زنـانو نظر ولګېدی نـو د پـولي نـه شـېوه شـو او لاره یـې بدلـه کـړه، زنـاني راغلـي د دهٔ پـه څنـګ کـي تېـري شـوې، د یـوې زنـاني مـخ لـږ ښـکاره ؤ ، د بازیـد خان سـترګي ناڅاپـه پـرې ولګېـدې، څـهٔ ګـوري چـي د ښائسـت یـوه ملکـه ده، تـوري غټـې سـترګي، تکـه سـپینه لکـه سـپوږمۍ، د حیـا نـه یـې سـترګي کښـته ګـوري د خپلـي ملګـري سـره روانـه ده. بازیـد د یـوې لحظـې د پـاره ورتـه هـک پـک شـو. دهٔ کلـه هـم داسـي حسـن و جمـال پـه خپـل ژونـد نـهٔ ؤ لیـدلی. دی لـږ پـه شـک کـي شـو چـي دا خـو تـا یـو ځـای لیـدلې ده خـو چېـري دي لیـدلې ده. خـو بېرتـه زر یـې سـترګي کښـته کـړې، زنـاني تېـري شـوې خـو د بازیـد خـان زړهٔ د هغـې ښائسـتې نـازنیني سـره ولاړی. زنـاني مـخ پـه وړانـدي روانـي وې او بازیـد د شـا نـه ورتـه کتـل، پـه زړهٔ کـي یـې راغلـل چـي پسـې روان شـي او وګـوري چـي د چـا د کـور دي. هـم د زړهٔ یې ومنل او پسې روان شو.

زنـاني نـهٔ وې خبـري چـي یـو څـوک را پسـې دی. زنـاني لـه مخـه او بازید پـه ښـه فاصـله پـه پسـې ؤ. زنـاني د کـوز کلـي نـه ووتلـې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

مـخ پـه بـر کلـي روانـي وې. بازيـد هـم پسـې روان ؤ، مئينتـوب سـترګي ور رړنـدې کـړي وې، دا يـې هـم پـه سـوچ کـي نـهٔ ؤ چـي د کـوز کلي او بر کلي تر منځ اړيکي ښې نهٔ دي، خو بيا هم پسې روان ؤ.

دلتـه نـو وخـت هـم د ماښـام د لمانځـه شـو. د بازيـد بخـت کـار وکـړو، خلـګ لمانځـه تـه تللـي وو. زنانـه پـه بـر کلـي کـي يـو کـور چـي د کـلا (قلعـه) غونـدي ؤ ننـوتلې. بازيـد تـه څرګنـده شـو چـي دا زنـاني د بهادرخـان د کـور دي. بېرتـه د خپـل کلـي پـه خـوا راسـتون شـو. زړهٔ يـې ولګېـدو چـي کـور خـو مـې يـې معلـوم کـړی اوس نـو درځـه بېرتـه د خپـل کلـي پـه خـوا. څنګـه چـي د خپـل کلـي پـه خـوا روان شـو نـو وريـاد شـو چـي دا خـو بـر کلـی دی او د دې کلـي سره زمـوږ د کلي اړيکي ښې نهٔ دې نـو يـې زړ د وږې نـه څادر پـر خپـل مـخ را تـاؤ کـړو، مـخ يـې پټ کـړو چـي داسـي نـهٔ څـوک مـي ونـهٔ پېژنـي. زر زر يـې ګامونه لوی کړل او د خپل کلي په خوا روان شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

دا د کـال ۱۸۴۱ ء خبـره ده چـې انګرېـز سـامراج د لـوی پښـتون افغـان تـاټوبي پـه هکلـه یـې د راتلـونکي سبا وون پالیسـۍ ترتیـب کـړي وې. پـه کـال ۱۸۳۹ ء کـې یـې د لـوی او تـاریخي وطـن د ننګیـالیو پښـتنو څخـه زخـم خـوړلی ؤ. د دهٔ زخـم ورو ورو پـه جوړېـدو ؤ او ځـان یـې د غـچ اخسـتلو د پـاره چمتـو کـړی ؤ. وسـلې او نفـري تـه یـې زور ورکـړی ؤ چـې څـو مره زیاتېـدی شـي زیاتـه یـې کـړي.د هندوستان د بېلا بېلـو سـیمو څخـه یـې نفـري یعنـي پنجـابي سکهـان، هنـدوان، زرخرید مسـلمانان او خپـل انګرېـزي فوځیـان پېښـور تـه راوغوښـتل او جنګـي تیـاري تـه یـې دوام ورکـړو. دهٔ خپلـه جنګـي پالیسـي پـه دوو برخـو وېشـلې وه، یـوه ښـکاره او مخـامخ جنګـي پالیسـي او بلـه پټـه جنګـي پالیسـي چـې د مـلا، پیـر، خـان، نـواب، سـردار، ملـک پـه شـکل کـې وه. دهٔ دې ځـل پـه پښـتنو کـې خپـل زرخریـد ملایـان، خانـان او نـام نهـاده پیـران پرېښـي وو چـې هغـوی د دوی د راتـګ او د پښـتنو د زړونـو نـه د وطـن او دیـن اسلام جذبه وباسي او انګرېز سرکار ته لاره هواره کړي.

بـر کلـی (کلـی بهادرخـان) د جـلال ابـاد د ښـار څخـه مـخ پـه لوېدیځ تقریبـاً اتلس میلـه لېـري پـه سـرخرود اولسـوالۍ کـې د غـرهٔ پـه دامـان کـې ابـاد ؤ. د دې کلـي ابـادي تقریبـاً نـر او ښـځه، ماشـوم او زوړ ۳۰۰ تـه رسـېدله. بهـادرخـان د دې کلـي خـان ؤ. د دې کلـي خلـګ د بهادرخـان پـه خـانۍ ډېـر خوشـحال وو. ولـې چـې د بهادرخـان دسـترخوان، سـخا، مېړانـه او انصـاف تـر لېـري لېـري رسـېدلی ؤ. د دهٔ پـه دسـترخوان بـه و هـر غریـب مسـکین تـه دوه وختـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مړی، د دهٔ په در به و هر مظلوم ته انصاف که څه به هغه هندو ؤ تر لاسه کېدو.

دې خان زوی نهٔ درلود. جائیداد یې تر حسابه تېر ؤ. بې شمېره بزګران، په کور کې یې نوکران هر هغه نعمت الله پاک ورکړی ؤ چې یو انسان یې تصور کولای شي، خو دهٔ به دا هیڅکله هم نهٔ څرګندوله چې زهٔ زوی نهٔ لرم، بلکې دهٔ به خپله لور زوی ګڼله. د دهٔ دا لور چې نوم یې پښتنه وه په دهٔ ډېره زیاته ګرانه وه. پښتنه چې نوم یې پښتنه وه هم د غسې په عمل هم پښتنه وه. دې پښتنې د کلي د ملا څخه ډېره زده کړه کړې وه. کله چې دا د پنځو یا شپږو کلو وه نو دا به جومات ته د درس د پاره تلهٔ. بیا چې کله دا د لسو یا دوولسو کلونو شوه نو د کلي ملا دا د جوماته څخه بنده کړه او ملا به پخپله د خان و کور ته ورتلو او پښتنې ته به یې درس ورکولو.

هم په دغه شپو کې یوه ورځ علي ګل اکا د بهادرخان مېلمستون (حجرې) ته راغی. خان د نورو مېلمنو سره په حجره کې ناست ؤ، چې پر علي ګل اکا یې سترګې ولګېدې نو ورولاړ شو او پر غېږ یې کړو.

راځه راځه علي ګل اکا خدای دې راوله. خان ورمخ ته شو او روغبړ یې ورسره اوکړو.

علي ګل اکا د روغبړ نه پس و ټولو ناستو مېلمنو ته سلام وویلو ،په ځواب کې ټولو وعلیکم ورته وویل.

علي ګل اکا خپله لکړه یوې خوا ته کښېښوده او د خان په څنګ کې کښېنستی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وایـه علـي ګـل اکـا چېـري وې، خـو هـیڅ درک دي نـهٔ ؤ؟ خـان پوښتنه ځني وکړه.

بهادرخانـه څـهٔ درتـه ووایـم. تللـی وم د لـور کـور تـه. علـي ګـل اکا په سړه اسوېلي ورته وویل.

دا خو ډېره ښهٔ خبره ده،نو کله له خېره راغلې ؟

پرون ماخوستن راغلم.

ښــه نــو څنګـه وه لواړګـه[1] ؟خېـر خېریـت ؤ پکـي ؟لــور او زوم دي څنګه وو؟

ښه ؤ... علي ګل اکا د مایوسۍ په انداز کي ورته وویل.

علـي ګـل اکـا یـا خـو ډېـر ستړی یـې او یـا خـو یـوه کیسـه ضـرور شـته چـي داسـي ځـواب دي راکـړو. خـان پـه تجسـس کـي پوښـتنه ځني وکړه.

بهادرخانــه څــهٔ درتــه ووایم،هلتــه مــي عجیبــه خبــري واورېدې..... علي ګل اکا ورته وویل.

څنګــه عجیبــه خبــري ؟ خېــر خــو دی، هغــه لــور خــو دي خوشحاله ده ؟ خان بیا پوښتنه ځني وکړه.

هو شکر هغه ډېره خوشحاله وه، خبره بله ده.

څهٔ خبره ؟

مـا هلتـه د خلګـو د خُلـې واورېـدل چـي انګرېـزان بیـا راروان دي او د دې واره هغـوی ډېـره ښـهٔ تیـاري هـم نیـولې ده، هغـوی د کرنـل ونـډ، د سـکهانو (پنجابیـانو) او انګرېزانـو مـړو د بـدل پسـې راروان دي....علي ګل اکا ورته وویل.

---

[1] : لواړګه په خېبر اېجنسۍ، خېبر پښتونخوا کي د تورخم سره تړلې علاقه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

علي ګل اکا که دا سي وي نو موږ هم څه بنګړي نۀ دي په لاس کړي. هم هغسي به يې ذليل کړو لکه اوس اوس په دې کال کي مو ذليله کړل، او بله دا چي که دا خبره رښتيا وي نو انګرېز به دې واره ښۀ په طاقت سره ميدان ته را دانګي. خان په ځواب کي ورته وويل.

د کوټې په کونج کي ناست د کلي يو سپين ږيري پر خان غږ کړو چي؛

بهادر خانه! دا خبره تېره مياشت هم علي ګل کړې وه خو انګرېز خو پرېږده د انګرېز سپي مي هم لا نۀ وليدو.

جانو اکا! ته نۀ يې خبر که دي ځان اچولی دی. کله چي زموږ د ازادۍ تحريک پيل شو نو دې علي ګل اکا به د دې تحريک تبليغات کول. بيا چي کله موږ په کابل کي د شجاع الملک او انګرېزانو غاښونه ورمات کړل نو هم دې علي ګل اکا زموږ د غازيانو پر زخمونو مرهم ايښودو. د علي ګل اکا خبره زۀ هيڅکله هم نۀ شم غور ځولی.

زما په ياد دي چي کله د انګرېزانو فوځ په دې لاره تېښته کوله نو زموږ مجاهدينو هغه ټول مړۀ کړل. په شمېر اوولس (۱۷) زره کسان وو، جانو اکا! اورې اوولس زره کسان. خان، جانو اکا ته په ډاډ دا خبره وکړه.

نو په هغو کي مو يو څو کسان ولي پرېښودو؟ جانو اکا سوال ځني وکړ.

هو په هغو کي مو لس وو که دوولس ژوندي پرېښودل. په هغو کي يو ډاکټر برائيډن ؤ او يو څو نور کسان، دا موږ ته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

اکبرخان (وزیر اکبرخان) له خوا امر وؤ. خان په ځواب کي ورته وويل.

د دې وجه څهٔ وه؟ يو چا د بلي خوا سوال وکړ.

د دې وجه دا وه چي انګرېزانو ته دا ثرګنده شي چي موږ د دې خاوري د پاره څهٔ څهٔ نهٔ شو کولای او دوی ته زموږ د طاقت عيني شاهد هم ضروري وؤ چي افغانان څومره غېرت مند دي او بله دا چي افغان هيڅوک نهٔ شي غلامولای، هان زموږ بد قسمتي دا ده چي زموږ واکداران صحيح خلګ نهٔ دي راغلي.

تا نهٔ وکتل کله چي موږ کابل فتح کړنو شجاع الملک ورک شو. موږ د هغه زوی فتح جنګ د وطن پر تخت کښېناؤ خو هغه هم د انګرېز غلام وختو او په شپه شپه کي د شپنو په جامه کي له کابله وتښتېدو او ودلته جلال اباد ته راغلو. دا زموږ بد بختي ده چي موږ يو صحيح مسلمان باچا نهٔ کړو پيدا چي د دې انګرېز سامراج غابنونه يې ورمات کړي وای. هان اکبرخان د دې وطن په صحيح معنا بچی دی. هغه د وطن د ازادۍ بيرغ جګ ساتلی دی. بايد چي موږ د اکبرخان ملاتړي شو او د دې وطن په ننګ کي وړه په وړه د اکبرخان سره روان شو. علي ګل اکا چي کومه خبره راوړې ده هغه کېدای شي چي سل په سله صحيح وي. بايد چي موږ له ننه څخه تياري ورته ونيسو. خان و ټولو ته د نصيحت په توګه وويل.

بهادرخانه! تهٔ يو کار وکړه. علي ګل اکا ورته وويل

هغه لکه څنګه؟

هغه لکه داسي تهٔ يو څوک جلال اباد ښار ته ولېږه هغه دي هلته ټول حال معلوم کړي. بيا تهٔ داسي وکړه چي اکبر خان ته يو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خط ولېږه. په هغه کې ټول تفصيل بيان کړه او د هغه ځواب طلب کړه چې څهٔ کول پکار دي. علي ګل اکا ورته مشوره ورکړه.

دا خو دي ډېر ښه راته وويل. علي ګل اکا زهٔ به انشاالله هم دا اوس يو څوک ولېږم. څنګه دي خوښه ده؟ خان ورته وويل.

زما خود خوښه ده. او بايد چې د دې خلګو هم پوښتنه وشي. علي ګل اکا د ناستو خلګو خوا ته اشاره وکړه.

زموږ خو خود خوښه ده. بايد دا کار يو داسې زمه وارته وسپارل شي چې هغه موږ ته صحيح معلومات را ورسوي. په ناستو خلګو کې يو سپينږيري دا خبره وکړه.

نو سمه ده، زهٔ به د حاجي غلام و زوی ته دا کار ورسپارم که د حاجي غلام دا خوښه وي. څنګه حاجي صاحب خوښه دي ده که نهٔ؟ خان د حاجي غلام اکا و خوا ته په کتو کې دا خبره وکړه. کوم چې د کوټې د دروازې سره ناست ؤ.

د خير کار او پوښتنه؟ زهٔ څه مجال لرم چې خپله خوښه نا خوښه ووايم. زهٔ به خپل زوی انشاالله خامخا د رالېږم، تهٔ بې غمه اوسه، هغه ډېر بيداره عسکر دی، که پوهه شوې. حاجي غلام اکا د خپل ځای څخه راجست شو، په دوو تلو کښېنستی او په ډېر ډاډ يې و خان ته دا خبره وکړه.

خوشحاله اوسې ستاغم دي خدای نهٔ را باندي وينې. هو دا منم چې زوی دي ډېر هوشياره او باتوره ځوان دی، په دې خو مې د هغه خبره وکړه، تهٔ ورشه او زوی دي زر تر زره را ولېږه، وخت نهٔ لرو بايد چې د وخت له مخه موږ تياري ونيسو. خان حاجي غلام اکا ته ځواب ورکړ او نورو خلګو يې هم تائيد وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

د غرمې وخت ؤ، ګرمي هم دومره زیاته نهٔ وه، ولې چې تېر ماخوستن باران شوی ؤ، هوا لږغوندي خونکه وه، په کوز کلي کې د کلا په څېر د یوه غټ کور په یوه کوټه کې بازید خان پر بستره ستوني سنخ پروت پورته چت ته یې ځیر ځیر کتل او د خیالونو پر نیلي سپور یوه دنیا یې جوړه کړې وه. په دې دنیا کې دی او د دهٔ سره یوه نازنینه وه چې دهٔ په خپل ژوند کې صرف دوه واره لیدلې وه. دهٔ ته ورپه یاد شو چې دا خو هغهٔ پېغله ده چې دهٔ دوه کاله مخکې د انګرېز سامراج خلاف په جنګ کې لیدلې وه. اول واریې په جنګ کې هغه وخت لیدلې وه کله چې دې نازنینې و ټپیانو ته پټۍ ورلګولې. دا ځوان هم لږغوندي زخمي شوی ؤ، دې نازنینې دهٔ ته پټۍ لګولې وه، دهٔ چې کله دا نازنینه ولیدله نو خپل معمولي زخم یې هېر شو. دې نازنینې د دهٔ په زړهٔ کې ځای جوړ کړو او دی دا وخت د هغې نازنینې په خیالونو کې ورک ؤ چا چې د دهٔ پر زخم مرهم لګولی ؤ. دوې ورځې مخکې یې بیا په خپل کلي کې اولیدله او ځان ته یې معلومه کړه چې د چا د کور ده. دا مینه د یوې خوا مینه وه. د آبلې خوا خو هیڅ اشاره هم نهٔ وه. بازید د ځان سره سوچ کاوه چې څنګه به خپل د مینې اظهار ورته کوم؟ څنګه به یې خپلوم؟ دا سوچونه وو چې شپه او ورځ یې وهل.

بازید خان د کوز کلي د خان، خان جهان زوی ؤ. پلار د دهٔ د پاره هر نعمت راوړی ؤ، هر نازیې اخستی ؤ، صرف دومره به یې ځنې غوښتو چې له جنګه لېرې شي. خو دا ځوان چېرې له جنګه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لېـري کېـدا ی شـو. د دهٔ پـه زړهٔ کـي د وطـن او سـپېڅلي ديـن جذبـه وه. دا جذبه چېري سرېدی شوه.

بازيـد پـه خپلـو سـوچونو کـي غـرق ؤ چـي پـلار خـان جهـان کوټې ته را ننوتی. پر بازيد يې غږ کړو چي؛

بازيده، او بازيده

جـج، جي بابـا. بازيـد يـودم د خپلو سـوچو څـه و اصـلي دنيـا تـه راغی.

څـهٔ سـوچونه وهـي. خـان جهـان لـږ پـه تُنـده لهجـه کـي ځنـي وپوښتل.

هيڅ نهٔ بابا. دغسي پروت وم.

نـن ماخوسـتن څـه مېلمانـه دي. يـو پسـه حـلال کـړه او صـادين اشپز ته حال ورکړه چي راشي او ښه کبابونه پاخه کړي.

سمه ده، بازيد خان جهان ته ځواب ورکړو.

خـان جهـان هـم د دې خبـري سـره سم ولاړی. بازيـد بيـا سـوچونو تـه دام ور واچـوی خـو سـوچونه يـې پـه دام کـي نـهٔ شـو راګيـر، دی هـم ولاړ شـو او د کـور و هغـه څنـډې تـه ولاړی چېـري چـي پسـونه ولاړ وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

مازديګری ؤ......

پښتنې د کور د کاره ځان خلاص کړی ؤ، هغه په خپله کوټه کې ناسته په رخت يې ګل دوزي کوله، په کوټه کې د ډيوې رڼا د پښتنې په مرسته کې ځان داسي روښانه ساتلی ؤ لکه د څوارلسمي سپوږمۍ چې و يوه مسافر ته د خپل منزل لار وربنيي.

دا خپل په کار کي دومره مصروفه وه چې د کوټې و دروازې ته يې هم پام نۀ ؤ. پلار بهادرخان په دروازه کي ولاړ په ډېر ناز يې خپلي لور پښتنې ته کتل. دۀ ته د پښتنې د ماشوم توب هغه وخت ورپياد شو کله چې به دا د مور په غېږ کي وه او هغه به هم دغسې د پښتنې په ناز کي مصروفه وه. خپل په چاپېريال به هيڅ نۀ وه خبره. هم دغسې به بهادرخان خپلي ګراني مېرمني ته ولاړ په مينه کتل. د دۀ مېرمن تېر کال د يوې ناروغۍ له ستمه د دې دنيا څخه کوچ کړی ؤ. د هغې بېلتون بهادرخان او پښتنې ته ډېر زيان رسولی ؤ. بهادرخان چې به کله يوازي شو نو د خپلي ګراني مېرمني په ياد ونو به يې ځان غولولو. خو چې کله به يې پر پښتنې سترګي ولګېدې نو به يې زړۀ ډېر ته خوشحاله شو. د مېرمني غمجن يادونه به ترېنه لاړو او د لور پښتنې خوږه خندا به ورته په مخ کي خوره شوه.

بهادرخان له ډېره وخته په دروازه کي ولاړ لور ته کتل، اخر يې خپلي غاړې تازه کړې.

پښتنې چې کله د خان غږ واورېدو نو جسته راپورته شوه

خان لاله تۀ ؟ راځه. پښتنې زر قالين ورته سم کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نـهٔ نـهٔ بچیـه خپـل کـار کـوه، ناحقـه مـې لـه کـاره وباسـلې. خـان پـه هغه ځای ولاړ ځواب ورکړو.

کارونـه خـو هـر وخـت کیـږي خـو د خـان لالـه سـره مجلـس کلـه کلـه. ولـې خـان لالـه مـوږ تـه دومـره نـهٔ دی خـلاص لکـه چـې دې کلـي ته خلاص دی. پښتنې په مسکا کي ورته وویل.

نـهٔ بچیـه داسـې نـهٔ ده، تـهٔ زمـا د وجـود برخـه یـې، زمـا روح یـې، روح او وجـود هیڅکلـه هـم نـهٔ شـي جـلا کیـدای، چپ لـه مرګـه. خـان په ځواب کي ورته وویل.

خـان لالـه زهٔ مـنم چـې زهٔ او تـهٔ یـو ځـان او دوه وجـوده یـو، هسـې مـې تـهٔ وکي درسـره کـولې، تـهٔ راشـه دلتـه کښـېنه، لـږ مجلـس راسـره وکړه. پښتنې بیا په مسکا ورته وویل.

خان راغی او د دې په څنګ کي په قالین کښېنستی.

بچیـه تـهٔ ډېـره لـه کـوره مـهٔ وزه، حـالات ټهیـک نـهٔ دي، خـان د نصیحت په توګه ورته وویل.

ولـــې خـــان لالـــه! خیـــر خـــو دی، تـــهٔ ماتـــه پرېشـــان غونـــدي ښکارې.

هیڅ خبره نهٔ ده، هسې مې تاته ویل چې ډېره مهٔ وزه.

ټهیـک دی تـهٔ چـې څنګـه وایـې هغسـې بـه کیـږي، خـو زهٔ ګـودر او د ګل میني کره ضرور ځم، زما هلته ښه سات تېرېږي.

سـمه ده هلتـه د تلـو اجـازه تاتـه شـته. خـان پـه مسـکا کـي ورتـه وویل.

پښتنه هم خوشحاله شوه او له ځایه ولاړه شوه.

زهٔ ځـم تالـه مـړی را اخلـم، ټولـه ورځ دي د خلګـو پـه خـدمت کـي تېره کړې ده. پښتنې د ولاړېدو سره سره ورته وویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نـا بچیـه ! زهٔ مـوړیـم، زمـا خـوا تـه هـیڅ نـهٔ کیـږي....... تـهٔ داسـي وکـړه چـي یـوه پیالـه ترخـې چـاى راجـوړي کـړه، لـږ بـه مـي سـتړیا پـرې وسـا شـي. خـان پـه مینـه پښـتنې تـه وویـل او د کـوټې و دېوال ته یې ډډه ایله کړه.

سمه ده خـان لالـه اوس بـه یـې زغـرد درتـه پخـې کـړم. پښـتنې دا خبـره وکـړه او د اشـپز خـانې خـوا تـه روانـه شـوه. خـان هـم خـداى خبـر چي د کومو سوچونو و سمندر ته لاهو شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

د خـان جهـان پـه حجـره کـي يـو مـلا ناسـت ؤ او ګېـر چـاپېره د کلـي علاقـې خلـګ راغلـي ناسـت وو. دې مـلا تـه نـژدې مخـامخ يـو سـپين ږيـری ناست ؤ او ملا ته ګويان ؤ چي؛

مـلا صـاحب! زمـا غـړي خـوږېږي، څـهٔ پـه وکـړم خـو د لمانځـه يـې لا ايسـتلی يـم. تـهٔ يـو دم يـا تعويـذ راکـړه چـي دا خپـل لمـونځ خـو پـه کـراره ځنـي وکړم له دې ميرات مړي دړده.

کاکـا! خـود بـه دي غـړي خـوږېږي. جنـګ د باچهـانو تـر مـنځ دی او پـه کـي غـورځي تـهٔ، کـرار پـر کـور کښـېنه، تسـبې را واخلـه او الله الله کـوه، دا دنيا به دي هم سمه شي او هغه دنيا هم، پوه شوې.

تهٔ يا هم يو دم راباندي وکړه. سپين ږيري ورته وويل.

سمه ده وبه يې کړم خو زما پر خبره به هم عمل کېږې.

خو د به يې کوم. ملا خو د خدای د لاري ترمو ږ ښه خبروي.

مـلا صـاحب پـه سـپين ږيـري دم وکـړی. سـپين ږيـری ولاړ شـو او ولاړی. يو ځوان ورانږدې شو او ملا ته يې وويل چي؛

مـلا صـاحب اولاد نـهٔ لـرم، تـهٔ يـو تعويـذ راکـړه چـي خـدای اولاد راکړي.

اولاد بـه دي څنګـه کېـږي چـي نفـس دي د باچـا د غنمـو پـه خوړلـو سـوړ دی. د باچـا غـنم سـاړه دي سـاړه، او د خپلـي بـاچهي د پـاره يـې سـتا سـو پـر وجودونـو خپلـه مـانۍ جګـه درولـې ده. دی لګيـا دی د انګرېـز سـره جګـړه کيـي هغـه هـم ستاسـو د بـازو پـه زور. کلـه يـې دا پوښـتلي دي چـي اولـس مـي څـهٔ مجبـوری، نـاروغۍ او سـتونزي لـري. بـس خپلـه بـاچهي دربانـدي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګوري او تهٔ لا لګیا یې د هغه د باچهي د ساتلو د پاره بچی غواړې هان. ملا ډېر په تُند لهجه دا خبري وکړې. ځوان حیران شو چي په ملا څه وشو.

ملا صاحب د باچا او د انګرېز د جنګه مي توبه ده، تهٔ ماته تعویذ راکړه چي خدای اولاد راکړي. د وادهٔ مي ۵ کاله شوي دي. ستا نوم مي واورېدی چي ستا په خُله او دم کي شفا ده نو درته راغلم. بس تهٔ به یې کیږ خدای به یې کیږي. ځوان ورته په زاری شو.

تعویذ در کوم خو د جنګه به ډډه کېږ، کنې تعویذ کار نهٔ کیي.

درته ومي ویل چي د آپلار مي لا توبه ده چي د باچا د پاره به جنګ کوم.

سمه ده، آن دا واخله، دې ته به درې سپین او دوه تور پوښونه ورکړې، بیا به د څرمن یو پوښ ورکړې او په غاړه به یې کړې. خدای به اولاد درکړي.

ملا صاحب ستا یې کورودان، څو شکرانه دي شوه؟ ځوان ورته وویل.

زما شکرانه دا ده چي جنګ به نهٔ کیږ بس.

تهٔ بېغمه شه ملا صاحب. چي یو وار مي وویل بیا نو د چا پلار هم په ما جنګ نهٔ شي کولای.

ځه ورځه په مخه دي ښه. ملا صاحب ځوان رخصت کړو. ملا صاحب څنګ ته ناست خان جهان ته سترګه ووهله هغه پوه شو چي ملا صاحب څهٔ ویل غواړي نو یې پر خلکو ږغ کړو چي؛

وروڼو! ملا صاحب ډېر ستړی دی تاسو داسي وکړی چي سبا له خېره راشئ. نن به ملا صاحب لږ آرام وکړي. خلک هم ولاړ شول او ولاړل. په کوټه کي یو ملا صاحب او بل خان جهان پاته شول دواړو یو بل ته وکتل او ویې خندل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

انګرېز دې ځلې په ډېر لوی طاقت او جنګي ساز و سامان سره په کابل د برید کولو تیاري کړې وه. د ازادۍ د تحریک مشر وزیر اکبرخان هم هري خوا ته قاصدان استول. هغه دې ځلي انګرېزانو ته ډېر بنه دام جوړکړی ؤ. د انګرېزانو بې شمېره فوځیان دهٔ په تېر جنګ کي بندیان کړي وو. د کابل د شاو خوا سیمو خلګ په ګڼ شمېر تعداد کي د تحریکِ ازادۍ په لښکر کي شاملېدو. کله چي انګرېزانو دا ولیدو نو یې په تېښته کي د ځان خیر وګڼلو.

د جنرل پالک په مشرۍ کي انګرېز له کابله وتښتېدو. دلته په جلال اباد کي انګرېزانو خپل ظلم ته دوام ورکړو. په ښار او شاوخوا سیمو کي د تحریکِ ازادۍ د مجاهدینو او د انګرېزانو ترمنځ په وار وار جنګونه روان وو.

دا د کال ۱۸۴۲ ء د مئی میاشت وه. په کلي بهادرخان باندي د انګرېزانو (بشمول پنجابي سکهـ) یو ډېر لوی ریجمنټ (د فوځ دستې) حمله وکړه. د کلي خلګو په مېړانه د کلي دفاع وکړه. بهادرخان د کلي د لښکر سالار ؤ، د کلي ملا چي په اخوندزاده مشهور ؤ وړه په وړه یې د بهادرخان سره د جنګ سنګر تود ساتلی ؤ. علي ګل اکا، جانو اکا، غلام اکا ټول په دې ننګ کي شامل وو. ځوانان یو تر بله د مېړاني او د غېرت تاج پر سر د ایښولو هڅه کوله.

پښتنه د ګل میني او نورو پښتني مېرمنو په مرسته د سنګر د ټپیانو په ټپو نو یې ملهم لګاؤ، کله به یې مجاهدینو ته اوبه ور

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړلې، کله به یې له خپله کوره د توپک کارتوس که د کوم چاسره به توپک ؤ ورسوو. د پلار سره سمه ورېه پـه ورېه د وطـن د ازادۍ په ننګ کي ولاړوه.

بازید په نقاب کي پټ د بر کلي د مجاهدینو سره په دې ستر کار کي شریک ؤ، دی د پلار د نظریې مخالف ؤ،دهٔ د پلار توپک راپټ کړی ؤ، کارتوس د خان د کوره ور رارسېدل، خو په دې ټول واقعه کي د دهٔ سترګي پر هغه چا برابري وې د کوم چا د پاره چي دهٔ د پلار توپک راپټ کړی ؤ. حالانکې د دهٔ پلار خان جهان د انګرېزانو سره صلح کړې وه. هغه خپل کلی انګرېزانو ته سپارلی ؤ. انګرېزانو د دهٔ د کلي د هر کور څخه خپلي ارام ګاوي جوړي کړي وې. د کلي په شاوخوا کي یې پوستې (مورچي) جوړي کړي وې.

د جنګ څخه دوې اوونۍ مخ کي بهادر خان و خان جهان ته حال لېږلی ؤ او ورته یې ویلي ؤ چي جهاد ته ځان تیار کړه. اول خو خان جهان هو ورته وکړه خو بیا وروسته د دهٔ کره څه مېلمانه ولیدل شول. په هغو کي یو ملا هم ؤ. دا ملا، ملا زمری نومېدو. دې ملا د کلي په جوماتي کي لمونځ ورکول پیل کړو. زوړ ملا خدای خبر چي چېري ورک شو. دې ملا به د غازي وزیر اکبر خان خلاف خبري کولې. انګرېزان به یې انسان دوسته، امن پسنده، انصاف داره او د دې وطن دوستان ګڼل.

دغه دوران روان ؤ چي یوه ورځ بهادر خان علي ګل اکا او اخوندزاده صاحب و خان جهان ته ولېږل. دوی خان جهان د جنګ له پاره نهٔ کړو قائل. د خان جهان په مېلمستون کي دا بحث

(c) ketabton.com: The Digital Library

شروع ؤ چي ملا زمري راغی. خدای خبر چي چا خبر کړی ؤ چي د خان جهان په مېلمستون کي دا سي کیسه شروع ده.

د سلام و دعا نه پس خان جهان د علي ګل اکا او اخوندزاده صاحب تعارف ورته وکړو او هغه خبره يې هم ورته وکړه د کومي خبري د پاره چي دوی دواړه راغلي وو.

ملا زمري چي دا واورېدل نو يې په ډېر ادب او احترام خپلي هغهٔ خبري پيل کړې د کومو خبرو چي دی دې کلي ته راغلی ؤ.

علي ګل اکا او محترم اخوندزاده صاحب! تاسو به خبر یاست یا نهٔ یاست خبر چي دا خلک زما مطلب انګرېزان د څهٔ د پاره دلته راغلي دي. انګرېزان څهٔ وحشیان نهٔ دي چي خلک خوري، هغوی د انسانانو تر منځ دوستي جوړوي، دلته به پاخه پاخه سړکونه جوړ شي، خلکو ته به روزګار تر لاسه شي، تهٔ ورشه په هندوستان کي وګوره څومره امن، خوشحالي، ورورګلوي او ترقي روانه ده، باید چي موږ و انګرېزانو ته څه ضرر ونهٔ رسوو، دا جنګ د باچهانو دی، هغوی د خپل تخت د پاره ما و تا جنګوي، خپله د کلا په څير په غټه ماڼۍ کي ناست وي، مړو موږ، تېپيان کېږو موږ، زموږ بچيان يتيمان کېږي، لاکن ګټه و دوی ته رسي، د دوی بچيانو ته رسي، باید چي موږ په دې خبرو سر سره خلاص کړو، باید چي موږ اولس په دې غوبل کي ځان نهٔ کړو شريک.

د دې خبرو اورېدلو سره اخوندزاده صاحب ولاړ شو او علي ګل اکا ته يې وويل؛ راځه علي ګل اکا، خان جهانه موږ ته اجازه راکړه، موږ به ستا او د زمري ملا په خبرو غور وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هـو ولـي نـهٔ خـو د ، کـه څـه ضـرورت وي مـوږ بـه پخپلـه ستاسـو کلـي تـه درشـو ، کـه څنګـه خـان جهانـه. مـلا زمـري د خوشـحالۍ پـه اندازکي وويل او بيا يې خان جهان ته مخ راواړوی.

هـو هـو بالکـل دا خـو د خيـر کـار دی، خلـګ لـه مرګـه سـاتل خـو ډېر لوی کار دی. خان جهان ورته وويل.

مـوږ تـه راکـړئ اجـازه مـوږ ولاړو ،تاسـو خپـل مجلـس وکـړئ، دخـدای پـه امـان. اخونـد زاده صـاحب دا خبـره پـوره کـړه او روان شو.

سـمه ده پـه مخـه مـو ښـه، بيـا مـوږ تـه حـال راکـړئ. مـلا زمـري ورتـه وويل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

يعنـي انګرېـز خپـل زار پـه دې علاقـه کـي پاشـلي دي. خـان و اخوندزاده صاحب ته د سوچ وهلو پس دا وويل.

هـو خانـه ! دا سـړی ډېـر زيـات مشـکوک دی، يـوه مياشـت مـخ کـي زۀ د خـان جهـان د مـور فاتحـه تـه تللـی وم نـو د خـان پـه مېلمسـتون کـي زاړۀ قالينـان هـوار ول، اوس چـي مـو وکتـل نـو يـې قالينـان، د دربچـو پـړدې هغـه هـم هندوسـتانۍ، د خـان جـامې، څادر، لونګۍ هر څه نوي وو. اخوندزاده صاحب ورته وويل.

اخونـدزاده صـاحب دا د انګرېـز زرخريـد دي، لـه دوی څخـه بـه ځـان او د کلي علاقـې هـر سـړی هـر ځـوان حتـی چـي ماشـومان بـه لا هم ځنـي سـاتو، د دغسـي خلکـو لـه لاسـه د اسـلام او د دې لـوی تـاريخي قـام نـوم بـدنام دی، يـو مـوږ يـو چـي د وطـن او ديـن دفـاع کـوو او بـل د دوی رنګـه خلـک دي چـي د ديـن او د وطـن د دښـمنانو سـره د څـو پيسـو او اسائشـو پـه خـاطر ټـول ايمـان نـاموس او ننـګ خـرڅ کـړي، خير ښـه شـو چـي د خـان جهـان څهـره رامعلومـه شـوه، اوس نـو بايـد چـي مـوږ خپله تياري ونيسو. خان ورته وويل.

دا د هغـه وخـت کيسـه ده چـي انګرېـز لا دې کلـي تـه نـۀ ؤ راغلـی. خـو انګرېـز خپـل زرخريـد خلـک پـه دې علاقـو کـي د مـلا او پيـر پـه جـامو کـي خپـاره کـړي وو. انګرېـز د مـلا او پيـر سـره سـره د کلـي علاقــو بــا اثره خلـک هـم د ځـان ملګـري کـړي وو. خـان، ملـک، سـردار، نـواب رنګـه خلـک يـې د ځـان غلامـان کـړي وو. د ډېـرو خلکـو خواهشــات يــې ورپــوره کــړي وو. نــام نهــاده نوابــان، ســرداران، ملکـان او خانـان يـې د خپلـو ګټـو د پـاره جـوړ کـړي وو. د پښـتانه قـام

(c) ketabton.com: The Digital Library

اصل نوابان، سرداران، ملکان او خانان يې د دغسي بې ناموسه مشرانو په لاس ورو ورو ختمول پيل کړي وو. ملا په هغه وخت کي د يو باچا حېثيت درلود. د دۀ خبره بلا تحقيق د قران توری بلل کېدی. ساده پښتون اولس د داسي ملايانو د ضمير فروشۍ نه خبر نۀوو. خبرېدو به څنګه؟ که چا رښتيا خبره کوله نو هغه به مرتد او کافر ګڼل کېدو. ساده پښتون په دې څۀ خبر ؤ چي د ملا په جامه کي ماته د انګرېز روزلی جاسوس يا تنخوادار راغلی دی. هغه په دې څۀ خبر ؤ چي د دې ملا په اوږه انګرېز توپک ايښی دی. هغه ملايان او بزرګان څوک چي د تحريک ازادۍ په لار کي دنګ ولاړ وو هغه به يې په څۀ نا څۀ پلمه يا طرِيقه ختمول د دوی مقدس مقصد او دنده وه. هم په دې مقدسه خلګو کي يو ملا زمری هم ؤ چي انګرېز سامراج د وطن د وګړو د غلامولو د پاره د ځان سره په دې مقدسه کار کي شريک کړی ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

مازديگر لمر پټېدو ته نيم ساعت پاته ؤ چي سخي بزگر د خان د ځمکو نه د کور په خوا روان شو. هغه د پټو په پوله بيلچه په اوږه روان ؤ چي د شا د خوا غږ په اوشو،

سخي، آ سخي،

دهٔ چي شاته وکتل نو د کلي ملا اخوندزاده صاحب يې تر سترگو شو نو ورته ودرېدی.

اخوندزاده صاحب هم ورته راغی او د سلام نه وروستو هم په هغه خوا ورسره روان شو په کومه خوا چي سخي بزگر روان ؤ.

اخوندزاده صاحب څنگه يې او دې خوا ته څنگه را چکر شوې ؟ سخي ښه په مسکا ځني پوښتنه وکړه.

سخي جانه ستا پسې راغلی يم، د يوې خبري معلومات مي درڅخه کوی ؟ اخوندزاده صاحب په ځواب کي ورته وويل.

خير څنگه معلومات ؟

هغه داسي چي ستا په خيال د کلي ځو ځوانان داسي شته چي په دې کلي قربان شي ؟ اخوندزاده صاحب سوال ځني وکړ.

اخوندزاده صاحب زهٔ ستا په خبره نهٔ شوم پوه ؟

زما د خبري مطلب دا دی چي د انگرېز سترگي بيا سرې شوي دي، هغه د غچ اخستلو له پاره تياري نيولې ده او موږ هم د تېر وار رنگه د دهٔ سترگي ويستل غواړو. اخوندزاده صاحب په ځواب کي ورته وويل.

اخوندزاده صاحب تهٔ هم باچا سړی يې، څوک د دې طوفان مخ ته ودرېدای شي. سخي ورته وويل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولـي مـوږ د دې باطـل طوفـان مـخ تـه مخکـي نـهٔ یـو ودرېـدلي ؟ ایـا دا زمـوږ اول وار دی ؟ اخونـدزاده صـاحب پـه ځـواب کـي ورتـه وویل.

هغـه خـو ټهیـک دی، لاکـن مـا خـو اورېـدلي دي چـي د دې ځلـي انګرېـزپـه ډېـر لـوی طاقـت او قـوت سـره پېشـقدمي کـوي. سـخي ورتـه وویل.

باطـل چـي هـر څـو مره طـاقتور شـي د حق مـخ تـه هیڅ نـهٔ دی، او بلـه دا چـي د حق کومـک الله پخپلـه کـوي، تـهٔ دا راتـه ووایـه چـي دا ځلـي بـه څـو مره ځوانـان د ننـګ و سـنګر تـه را تیـار کـړې؟ اخونـدزاده صـاحب سوال ځني وکړ.

اخونـدزاده صـاحب تـر اوسـه مـي هیڅـوک لا هـم نـهٔ دي لیـدلي چـي پـه دې هکلـه دي سـنجیده وي، زمـا پـه خیـال چـي د دې ځلـي بـه دا کلـی د انګرېزانـو خـلاف نـهٔ ودرېـږي. سـخي پـه ځـواب کـي ورتـه وویل.

سـخي تـهٔ معلومـات وکـړه او سـهار د خـان کـوټې تـه راشـه. اخوندزاده صاحب ورته وویل.

اخوندزاده صاحب که خفه کېږې نهٔ زهٔ دا کار نهٔ شم کولی.

ولي ؟

د ولـي خبـره نـهٔ ده، خبـره دا ده چـي زهٔ د دې ځمکـو نـه یـوه خـوا تـه هم نـهٔ شم تـلای، زهٔ دومـره مصـروف یـم چـي خپـل ماشـومان پـه اوونـۍ (هفتـه) کـي یـو واریـا دوه وار وینـم، د دې ځلـي مـي معـاف کـړه، کـه موقـع پـه لاس راغلـه نـو ضـرور بـه سـتا پـه بنـه درشـم. سـخي پـه ځـواب کـي ورته وویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما پـه ښـه نـهٔ، د ديـن او د وطـن پـه ښـه ورشـه، زهٔ سـتا پـه خبـره پـوه شـوم ماتـه اجـازه راکـړه چـي د ماښـام د لمانځـه وخـت راقريـب دی،زهٔ درنـه ځـم جومـات تـه،خو کـه فرصـت دي ومونـدو نـو يـو وار د خان کوټې ته راشه. اخوندزاده په تلو کي دا خبره ورته وکړه.

بالکـل اخونـدزاده صـاحب خـود بـه درځـم، دا هـم د خـان کـار دی،څـه وکـړم دي ځلـي زهٔ خـان پـه دې کـار سـخت مـامور کـړی يـم، خفه نهٔ شې. سخي پسې غږ کړو.

سـمه ده زهٔ درنـه لاړم، د جومـات وخـت نـزدې دی. اخونـدزاده صاحب يوې خوا ته روان شو او دا يې وويل.

د اخونـدزاده صـاحب د تلـو نـه پـس سـخي پـه مسـکي کـي د ځـان سـره وويـل چـي، اخونـدزاده صـاحب تـهٔ څـهٔ خبـر يـې چـي څـهٔ کېږي.....

د دې ويلو سره سم سخي د پټو په پولو د کور په خوا روان شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

بازيد د کلي په پټو کي د يوې وني و ډډ ته څنګ وهلی د کلي نه لېري يو ازې ناست د خپلي نازنيني په ياد کي شپېلۍ يې غږوله. دهٔ په شپېلۍ يو داسي غمګين سُر چېړلی ؤ چي انسان يې بې خوده کوو. دهٔ هم دغه سُر اخستی ؤ چي د شا له خوا د دهٔ ملګری فضل چي د دوی د بزګر زوی هم ؤ راغی او د دهٔ شاته پټه خُله ودرېدی. دهٔ هم د بازيد د شپېلۍ په په خوږ غږ غوږ نيولی ؤ. فکر يې وکړو چي بازيد خو د دې له مخه داسي خوږه شپېلۍ نهٔ وهله نن ولي داسي بدلون په کي راغلی دی نو يې پر بازيد غږ وکړو.

واه واه ماشاالله، ډېره ښکلې شپېلۍ واه خان واه .

بازيد زر شاته وکتو او پر فضل يې سترګي ونښتې.

فضليه ! تهٔ کله راغلې؟

زما په خيال شل کاله مخ کي.

مطلب دلته کله راغلې؟

لږ وخت مخ کي. د دې خبري سره ورسره په څنګ کي کښېنستی.

خانه! څو مره ښکلې شپېلۍ دي غږوله. تا خو مخ کي په دې شپېلۍ ګوتي هم سمي نهٔ شوې ايښودی، دا انقلاب څنګه راغی؟

دا د ميني برکت دی فضليه د ميني. بازيد د اسمان خوا ته وکتل او دا خبره يې ورته وکړه.

د ميني برکت؟ په څه ګډو وډو سريې خانه، تهٔ او مينه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولي زهٔ مینه نهٔ شم کولای؟

نا کولای شې خو دا راته ووایه چې د کله راهیسې، ښنګه او ځوک ده هغه خوش نصیبه چې زما خان زړهٔ پرې بائیللی دی.

فضلیه ! د بر کلي ده.

د بر کلي؟

هو د بر کلي.

وا خاننه! دا په کوز کلي کې ولې د نجونو کاختي راغلې ده چې تهٔ په بر کلي کې مئین شوې؟

یاره بس زړهٔ دی چې پرې راغی. نوري خبري پرېږده.

ښه ځوک ده او چېري دي لیدلې ده؟

بازید یوه سړه اسوېلي وکړه او د اسمان خوا ته یې بیا وکتل.

یاره درته وایم چې نوري پوښتني مهٔ کوه. پرې مې ږده چې خپل زړهٔ لږ په قرار کړم. ډېر ورپسې ناقرار دی.

سمه ده مهٔ یې راته وایه زهٔ درنه لاړم، دې ته راغلی وم چې خان جي غوښتې، ویل چې دهٔ ته وایه چې راشي کار ورسره لرم. فضل ولاړ شو او دا خبره یې ورته وکړه.

فضلیه! دا خبره چې چاته ونهٔ کړې ښه. بازید پسې غږ کړو.

بېغمه شه خانه.

تهٔ درځه زهٔ درپسې درځم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې خبرې سره فضل د هغه ځای نه روان شو او بازید بیا په خپلو سوچونو کې ډوب شو. یو وار بیا یې شپېلۍ پر خپلو شونډو کېښوده او هغه غمګین سُریې وچېړلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

د خـان جهـان پـه مېلمسـتون کـي د کلـي سـاده خلـک راټـول ول، ملا زمري د دوی و مخ ته وعظ کوی او دا يې ويل

زمـا مسـلمانانو ورونـو! لکـه تاسـو تـه چـي پتـه ده چـي انګرېـزان بيـا يـو ځـل پـه دې خـوا مخـه را کـوي، دې ځلـي انګرېـزان د جنـګ پـه نيـت نـهٔ بلکـې د دوسـتۍ پـه نيـت راروان دي. انګرېـزان څـه واحشـيان نـهٔ دي چـي خلـک حلالـوي، هغـه خـو انسـان دوسـته، امـن پسـنده او د ترقـۍ خواهـان دي، پـه تاسـو کـي بـه ډېـرو خلګـو هندوسـتان ليـدلی وي، هلتـه پـو مره ترقـي شـوې ده، پاخـه سـړکونه، بـرق، اورګـاډی، خـدای خبـر نـوريـې څـه څـه کـړي دي، هغـوی غـواړي چـي پـه دې هېـواد کـي هـم هغسـي کارونـه وشـي کـوم چـي پـه هندوسـتان کـي شـوي دي. ستاسـو د روزګـار مسـئلې بـه ټـولي حـل شـي. کـوم جنـګ چـي اوس روان دی دا د باچاهـانو او د انګرېزانـو تـر منـځ پـر تخـت بانـدي دی. اول خـو بـه زهٔ لـه تاسـو داپوښـتنه وکـړم چـي مـوږ تـه زمـوږ باچاهـانو څـهٔ راکـړي دي؟ تـول عمـر جنګونـه. مـرو مـوږ، تپيـان کېـږو مـوږ، خـو ګټـه، ګټـه د دوی وي. د دوی د بچـو وي، زمـوږ پـه برخـه صرف مـړي او ټپيـان وي. دا جنـګ زمـوږ نـهٔ دی، دا د دوو باچاهـانو دی. زمـوږ جنـګ لـه غربـت سـره دی چـي بريـا يـې د انګرېـز سـره ده. انګرېـز مـوږ لـه دې بـلاؤ خلاصـول غـواړي او يـو مـوږ يـو چـي د بـلا ملګرتيـا مـو خوښـه کـړې ده. تاسـو مهربـاني وکـړئ او د انګرېـز خـلاف جنګېـدل پرېـږدئ. کـه څـوک تاسـو د ديـن يـا د وطـن پـه نامـهٔ غولـوي نـو رادې شـي ماتـه چـي زهٔ يـې پـر ديـن او وطـن ښـهٔ سـر ورخـلاص کـړم. دا د نـن سـبا ملايـان تاسـو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خطاباسي، د دين په نامهٔ، د وطن په نامهٔ، تاسو د خپلو مقاصدو د پاره استعمالوي، خو تاسو به ډېر خيال کوئ چي د دوی په خبرو کي رانشئ. خپل د کار سره کار لرئ او که انګرېز دلته دې علاقې ته راغی هم نو موږ به ورسره خبره وکړو او دا سیمه به د تباهي څخه وساتو. که بیا هم تاسو ته د څهٔ شي ضرورت وي نو زهٔ حاضر یم، دا دی خان جهان ناست دی، دی حاضر دی. تاسو په نیمه شپه موږ ته غږ کولای شئ.

د دې خبرو سره ملا زمری کښېنستی او خلګو ګډې وډې پوښتني ځني شروع کړې، دهٔ هم په ډېره مینه او نرمي هر یوه ته ځواب ورکولو. لږ سات پس خلګ ولاړ شول او ولاړل. په کوټه کي خان جهان ملا زمری پاته شول. خان جهان و ملا زمري ته په مسکا کي وویل چي؛

واه ملا ځواب دي نشته. خلګ کاني کول دي څوک له تاڅه ایزده کړي. ملا هم په ږیره لاس را تېر کړو او و خان جهان ته یې په ځواب کي وویل چي؛

خان جهانه! مختهٔ ګوره چي زهٔ څهٔ کوم. دوی دا خبري کولې چي سخي حاضر شو، د سلام دعا نه پس يو خوا ته په کوټه کي کښېنستی، خان جهان چي ورته وکتل نو يې پوښتنه ځني وکړه چي؛

سخي جانه څه کیسه ده چي د مخ بڼه دي بدله ده؟

سخي په ځواب کي ورته وویل چي؛

نن ماله اخوندزاده راغلی ؤ؟

بنه نو بیا ، څهٔ یې درته ویل؟ خان جهان پوښتنه ځني وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه له ما د جنګ د پاره مجاهدین غوښتو.

نو تا څه ځواب ورکړو. ملا زمري دا وار پوښتنه ځني وکړه.

ما څه ورته ویل، ما ځواب ورکړو چي زه ئې نه یم خلاص.

ته بې غمه شه سخي جانه فکر مه کوه. خان جهان ورته وویل.

زه ر ښتیا وایم، اخوندزاده خان په کلاره نه پرېږدي، هغه به اوس کوڅه په کوڅه کور په کور ګرځي او ملګري به جوړوي.

ته څه پکي وایې ملا صاحب؟ د دې مخ نیوی څنګه کیدای شي، وخت هم نشته. خان جهان و ملا زمري ته وویل.

خانه ته بې غمه شه، زموږ اچولی دام دوی نه وینې، دوی به پخپله په دې دام کي راګیرشي، بیا ته ئې تماشه ګوره.

سخي د ځانه نه غږیږي، دی تر ما او تر تا د خان په کور ښه خبر دی، لږ دې خبرو ته غوږ شه، داسي نه چي موږ یو څه کوو او هغه خان بهادر بل څه وکړي. خان جهان و ملا زمري ته په فکرمند انداز کي وویل.

ملا زمري خپل په ږیره لاس را تېر کړ او په مسکا یې وویل، خانه د شنبې په ورځ به ته ئې تماشه وینې.

څنګه تماشه؟ تر شنبې خو ډېري ورځي شته. سخي د ملا زمري څخه سوال وکړ.

سخي ته نه پوهیږې، ته صرف ګوره، ځُله مه سپړه. ملا زمري په ځواب کي ورته وویل.

لږ خو موږ هم په خبر کړه چي څه تماشه کیدونکي ده. خان جهان هم پوښتنه ځني وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خانـه تـر شنبې پـوري انتظـار وکـړئ، تاسـو تـه بـه خپـل ځلانـد سباوون خپله ښکاره شي.

سـتا خوښـه ده مـلا صـاحب، چـي نـهٔ يـې راتـه وايـې نـو مـهٔ يـې راته وايه. سخي په خفه لهجه کي ورته وويل.

سـخي جانــه مــهٔ خفــه کيــږه، دا د راز خبــري دي، دېوالونــه هــم غوږونه لري. ملا په مسکا کي ورته وويل او په سوچ کي شو.

مـلا صـاحب د مـړی بـه ورتـه ووايـم، ناوختـه شـو، سـخي وږی دی. خان جهان ملا ته وويل.

هـو هـو خـود، زهٔ هـم نـن سـتړی شـوی يـم، د مـړی پـس بـه ارام وکړم، تهٔ ورشه د مړی ورته ووايه.

مـلا چـي د مـړی واوريـدو نـو د مـخ بڼـه يـې بدلـه شـوه، سـم دستي يې د مړی د راوړلو اظهار وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

سهار وختي د لمانځه په وخت پښتنې منګې په څنګ کړو او د ګودر خوا ته روانه شوه. ګودر د خان کور ته نزدې ؤ. د کلي نوري ښځې هم دې ګودر ته راتلې، او هلته به يې بانډار تازه کوو. چا به د بلي ښځې غيبت کولو، چا به بيا د يو چا د کور د ځيزونو صفت کولو، چا به د خپلو خپلو خاوندانو په هکله خبري کولې، چا به د خوابنې بد ويل، چا به څهٔ چا به څهٔ.

پښتنې به د دوی خبري اورېدې،د هري ښځې سره به يې په ښه نياز خبري کولې، د ښځو په مسئلو کي به سمه ورسره ولاړه وه، د ښځو هم عجيبه فطرت وي، که دي ښه ورسره کول نو به دي ښه يادوي، او که لږ هم درنه غلطي وشوه نو به دي په ټول کلي کي رسوا کړي.

نن پر ګودر د ښځو د مجلس عنوان د سخي کورودانه وه، يوې ښځي و بلي ښځي ته ويل چي؛

خوره! ما د نازکو سره هر وخت ښه کړي ؤ، د دې ما ډېر احترام کولو، پرون زهٔ کورته ورغلم نو دې تريو تندی نيولی ؤ، د چای ست يې هم نهٔ دی راته کړی، د مخه چي به ورغلم نو به يې ډېر عزت راکوو، خدای خبر چي په څه يې داسي رويه راسره وکړه.

ابلي ښځي پر غږ کړو چي؛

آخوري، له ما سره يې هم دغسي وکړو، پرون غرمه زهٔ کورته د شلومبو (شوملو) د پاره ورغلم نو يې د دروازې څخه راځواب کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغــه خبــري شــروع وې چــې پښـــتنه هــم ګــو د ر تـــه را ورســـېده. ټولــو ناســتو ښــځو تــه يــې ســتړي مشــۍ وويلــه. ټولــو خيــر يو ســې ورته وويلو.

يو ې ښځې په غږ کړو چې؛

پښتنې د نازکو ستاسره څنګه رويه ده ؟

لــه ماســره يــې ښــه رويــه ده، ولــې څــۀ پېښــه ده ؟ پښـــتنې منګــې په ځمکه کښېښودو او دا هم کښېنسته.

يو ې سپين سري چې جامې يې وينځلې ورته وويل چې؛

پښـــتنې بچـــۍ! د ســـورکي لـــور وايـــي چـــې نـــازکو ډېـــره بدلـــه شوې ده، نن سبا خورا د چاسره په سم تندي نۀ غږېږي.

څنګه زۀ پو هي نۀ شوم؟ پښتنې بيا پو ښتنه ځني وکړه.

د سورکي لور چې منګی يې له اوبو ډکوو ورته وويل چې؛

پښـــتنې خـــوري! زۀ پـــرون د شـــلومبو (شـــوملو) د پـــاره ورغلـــې وم، دې تريـــو تنـــدی نيـــولی ؤ او د دروازې څخـــه يـــې ځـــواب کـــړم، ويـل يـې چـې يـو خـو ستاسـو د راتـګ وخـت نۀ دی معلـوم چـې ګـورې بـه يـوه نـه يـوه بـه د څـۀ نـا څـۀ پسـې راروانـه يـي. زۀ هـم بېرتـه ځنـي کورتــه راغلــم، او هــان د ګــوډ اکــا لــوريــې هــم پــرون مــازديګر د کــوره شـرلې وه. دې ښـځې چـې خبـره پـوره کـړه نـو د ګـوډ اکـا لـور دسـتې د دې د خبرو تسلسل جاري کړو.

هـو زرکـه ټهيـک وايـي، زۀ ګـل مينـي لـه ورغلـم هغـه خـو مـې نـۀ وليده خو موريې را ځواب کړم.

دا څنګـــه کېـــدای شـــي، نـــازکو خالـــه خـــو ډېـــره ښـــه ښـــځه ده، پښتنې په ځواب کې ورته وويل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

آ لوري، ښه دي په بلا پسې شي، يوې به غلط ويل دلته خو ټولي د دې په تريو تندي غږېږي. يوې ښځي چي منګی يې پر سر کوو نو يې دا خبره وکړه.

خير زۀ به يې معلومات وکړم، کېدا ی شي چي بله خبره وي. پښتنې دې ښځو ته وويل.

ښځو همدا ورسره ومنله او بېرته په خپلو خپلو کارونو بوختي شوې.

پښتنې هم منګی د اوبو را ډک کړو او د کور په خوا رارونه شوه.

داسي نۀ وُ چي د خان په کور کي څه نوکر چاکر نۀ وو، يا پښتنه او به راوړلو ته احتياجه وه، بلکې داسي وُ چي پښتنه به له کسته سهار وختي ګودر ته تلۀ. هلته به دې د کلي د نورو ښځو سره ليدل کتل کول. د دوی مرسته او کومک يې د پلار رنګه د ځان افتخار ګڼلو.

ټوله ورځ تېره شوه، مازديګر شو، پښتنې ټکری په سر کړو او د ګل ميني يعني د سخي بزګر د کور په خوا روانه شوه. د سخي بزګر و کور ته چي رسېدله نو سخي بزګر د کور د دروازې څخه راووتې، څنګه چي يې پر پښتنې سترګي ولګېدې نو يې د مخ بڼه بدله شوه. غږ يې په وکړو چي

پښتنې بچی! تۀ..... تۀ څنګه دلته راغلې ؟

ولي زۀ خپلي خاله او خور ته نۀ شم راتلی ؟ پښتنې په مسکا کي ورته وويل.

خود، ولي نۀ شې راتلای،تۀ ورځه خاله او خور دي کور کي دي، زۀ لږ کار لرم، سخي د شرمندګی په انداز کي ورته وويل او يوې خوا ته روان شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتنه هم کور ته ننوته او ګل میني ته یې غږ وکړو.

ګل میني، ګل میني، چېرې یې؟ پښتنه د کور په غولي کې ولاړه ګل میني ته یې نارې وهلې.

د یوې کوټې څخه ګل مینه را ووته او په خندا یې غېږه ورکړه.

په خدای چې اوس مې په زړه کې یادولې،عمر دې ډېر شه، په ښه وخت راغلې. ګل میني پښتنه د لاسه ونیوله او د کوټې خواته روانه شوه.

خاله څنګه ده؟ ته څنګه یې؟ ګرسره راګرځې که نه؟ پښتنې په تلو تلو کې دا پوښتنې ځنې وکړې.

هو، امې ښه ده، زه هم ښه یم، راځه دلته په کوټه کې ده. ګل مینه او پښتنه کوټې ته ننوتو.

دلته په کوټه کې نازکو خاله پر کټ پرته وه. پښتنې ته چې یې پام شو نو ور راپورته شوه. پښتنه یې په مینه ښکل کړه او خپل څنګ ته یې کښېنوله.

څنګه یې بچې؟ خان لاله دې څنګه دی؟ ولې دومره بې وفا یې ګرسره دې خپله خاله هېره کړې ده. نازکو خاله په یوه ساه پوښتنه ځنې وکړه.

ښه یم، خان لاله هم شکر ښه دی. پښتنې په ځواب کې ورته وویل او د سر ټکری یې د سره لرې کړو. بل ټکری یې په غاړه کې ؤ هغه یې په سر سم کړو.

خاله خو ګرسره دې خپله خورځه هېره کړې ده، نه ته راځې، نه ګل مینه راځي، له پرون راهیسې مې اراده کړې وه، ما ویل که دوی نه راځي نو به زه خپله ورشم. پښتنې په خندا ورته وویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه دي وکړو چې راغلې، ګل مینې ته ورشه زر چای جوړې کړه، نازکو خاله پښتنې ته وویل او بیا یې ګل مینې ته مخ راواړوئ.

نا تکلیف مه کوئ. پښتنې په انکاري اندازکې ورته وویل.

د څه تکلیف، ګل مینې ته داسې وکړه چې ته د پښتنې سره کښېنه زه به ورشم او چای به جوړي کړم.

نازکو له کټه راولاړه شوه او ګل مینه یې د پښتنې سره په کوټه کې پرېښوله، دا خپله د کوټې څخه ووته.

ښه نو پښتنې بې بې څنګه یې. ګل مینه راغله او د پښتنې سره په څنګ کې په کټ کښېنسته.

زه خو ښه یم، تا ولې شا راګرځولې ده؟ څو ورځې وشوې چې نه یې راغلې. پښتنې په ګیله کې ورته وویل.

څه درته ووایم، د بابا دومره مېلمانه دي چې یو ساعت هم نه یم خلاصه، امې هم دا څو ورځې کېږي چې ناروغه ده، نن یې څه طبیعت برابر دی. ګل مینې خپله مجبوري ورته بیان کړه.

نو بیا خو ملامته یې، ما ته به دې حال راکړی وای، ما به څه دارو درمل ورته کړې وای. پښتنې په ګیله کې ورته وویل.

هو هغه خو ؤ، خو بابا د کوز کلي ملا ورته راوستو، د هغه د دم او ځانښتو څه امې جوړه شوه. ګل مینې په ځواب کې ورته وویل.

ښه، دا خو ښه خبره ده. خو عجیبه نه ده؟ ما خو اورېدلي ؤ چې د کوز کلي ملا تاویزونه او ځانښتونه نه کوي؟ پښتنې په حېرانګي کې سوال ځني وکړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګـل مینـه پـه دې سـوال لـږ غونـدې پرېشـانه شـوه خـو بیـا یـې زر خبره بدله کړه، نا زهٔ د جومات ملا نهٔ بنئیم، زهٔ هغه ملا بنئیم کوم چې د خـان جهـان پـه کـور کـې مېلمـه دی، ډېـر خلـک ورروان دي، ډېـرو نـاروغو تـه الله شـفاء ځني ورکـړې ده. ګـل مینـي زر زر خپلـه خبـره پـوره کړه.

د خـان جهـان پـه کـور کـې ؟ پښـتنې پـه شـکي انـداز کـې پوښـتنه ځني وکړه.

هـو د خـان جهـان پـه کـور کـې ، هـا څـه خیـر تـهٔ دا خبـري پرېږده،دا راتـه ووایـه چـې د سـتني کـار دي څنګـه روان دی؟ څـه نـوی ټکـری یـا قمیض دي جوړ کړی دی که نا ؟ ګل میني زر خپله خبره واړوله.

هـو ، یـو نـوی ټکـری مـې نښـلولی دی، بـس پـه ختمېـدو دی، تـا څـهٔ تیـار کـړي دي کـه لا پـه هغـه قمـیض لګیـا یـې ؟ پښـتنې د خپـل ځواب پسې پوښتنه ځني وکړه.

هـو مـا هم یـو ټکـری نښـلولی دی،تـهٔ و دربـږه زهٔ یـې درتـه را اخلـم، پـه ابلـه کوټـه کـې پـروت دی. ګـل مینـي پـه ځـواب کـې ورتـه وویل او ابلي کوټې ته ځني ولاړه شوه.

کلـه چـې ګـل مینـه د کـوټې څخـه ووتلـه نـو پښـتنې پـه کوټـه کـې څـه بـدلون ولیـدو. د یـوې اوونـۍ مـخ کـې چـې دا راغلـې وه نـو دا کوټـه ډېـره سـپېره سـپېره وه. اوس پـه کوټـه کـې نـوي توشـکي (نیالیـاني) بالښـتان، نیـوي پـړدې، قسـم قسـم څیزونـه او خـاص کـر نـوې قالینـه چـې د کـوټې پـه غـولي کـې اواره وه، ډېـره ښائسـته او ګـران قیمتـه معلومېـده. پـه دې وخـت کـې ګـل مینـه هـم راغلـه. د هغـې پـه لاس کـې ډېـر ښـکلی سـور ټکـری ؤ چـې د لاس کـار پـرې شوی ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښښتنې چې دا ولیدو نو حېرانه پاتې شوه. دا ډېر ګران قیمته کار ؤ. دا تارونه (سپنسي) په کوم چې د ټکري کار شوی ؤ ډېر ګران قیمته وو. ښښتنې په ټول ژوند کې چې د یوه خان لور هم وه دا نهٔ ؤ استعمال کړي.

دا خو ډېر ښکلی دی، دا دومره ګران قیمته کار؟ ښښتنې په حېراني کې د ګل مینې څخه پوښتنه وکړه.

ګل مینه هم پریشانه غوندې شوه، په دې حال کې د ګل مینې مور نازکو خاله چې د چای پسې تللې وه و کوټې ته را ننوته. په یوه لاس کې یې چا جوشه (چای دانه) او په بل لاس کې یې د چای پیالې راختې کښېنسته.

څنګه چې یې وه ټکري ته پام شو نو وار خطا شوه او ګل مینې ته یې په خشم وکتل.

خاله دا څومره ښائسته کار پرې شوی دی او دا څومره ګران قیمته تارونه یې په کې استعمال کړي دي؟ ښښتنې دا ځل د نازکو خاله څخه پوښتنه وکړه.

دا د ګل مینې خاله و ګل مینې ته د کابل څخه راستولی دی او دا تارونه هم هغې ورسره راستولي دي، نازکو خاله خپله خبره په داسې انداز کې وکړه چې د انسان شک په یقین بدلېدلای شو.

ډېر ښائسته دی خاله، الله دې یې په ګل مینې دا زور کړي، د ګل مینې سره به دا ډېر خوند وکړي. ښښتنې خپل شک نهٔ کړو ظاهر.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه ساعت دا خوا او دې خوا خبرې وشوې. پښتنې د چای پیاله یو خوا ته کېښوده او ټکرې یې په څنګ کې پروت را واخست پر سر یې کړو.

زه ځم خاله، ناوخته شو، ما ښام کېږي، بیا نه شم تلی. پښتنه ولاړه شوه او د رخصت د پاره و نازکو خاله ته ورنږدې شوه.

ښه نو ځې، آځه په مخه دې ښه. نازکو هم سم د لاسه رخصت ورکړو لکه چې هم دې خبرې ته دا انتظار وه.

ګل مینه لا د کور تر دروازې ورسره راغله. پښتنې د ګل مینې څخه په دروازه کې رخصت واخست او د کور په خوا روانه شوه.

په ټوله لار کې یې سوچونه وهل چې د سخي ماما کره دا څېزونه څنګه راغلل؟ هغه خو زموږ بزګر دی او د دې څېزونو د پاره د خان لاله غوندې خان لا هم وس نه لري..... دا به د کوم ځایه ده کړي وي؟ هم په دې سوچو کې کورته را ورسېده. د کور په دروازه چې ننوتله نو یې په خپل پلار باندې سترګې ولګېدې.

هغه چې دا ولیده نو یې غږ په وکړو.

پښتنې بچې، چېرې تللې وې؟

پښتنې و خان ته سترې مشې ورکړه او ورته وویل چې، خان لاله ته زه راځه کوټې ته زه یوه خبره درته کوم.

بچیه څه خبره ده؟ خان پو پښتنه ځنې وکړه او ورسره د کوټې خوا ته روان شو.

کوټې ته چې ننوتلو نو یې خان ته وویل چې، خان لاله زه چې سهار ګودرته ولاړم نو هلته مې د کلي د ښځو څخه دا واورېدل چې د سخي ماما کورودانه نن سبا ډېره بدله شوې ده. هر څوک چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورشي نو دا تريو تندی ورته ونسي. د دې خبرې د معلوملو د پاره زهٔ اوس د سخي ماما کره ورغلم. د کور د دروازې سره مې سخي ماما وليدو چې ډېر په تازيله کې ؤ صرف سترې مشې يې راکړه، ستا پوښتنه يې هم نهٔ وکړه. کله چې کورته ورغلم نو څهٔ مې ليدل چې په کوټه کې يې رنګارنګ څيزونه، نوې قالينه، پردې، توشکان (نياليانی) بالښتونه قسم قسم څيزونه پراته وو او هغه ګل مينې هم ډېر ګران قيمته د لاس کار پيل کړی ؤ. ما چې کله پوښتنه څنې وکړه نو يې مور راته ويل چې دا د ګل مينې خاله د کابل څخه ورا لېږلی دی. د مور د مخ بڼه يې هم بدله وه.

او هغه ګل مينې ويل چې امې مې د څو ورځو راهيسې ناروغه وه بيا بابا د کوز کلي خان جهان په کور کې مېلمه ملا ورا وستو او د هغه د دم او ثابتونو څخه امې جوړه شوه. پښتنې په يوه ساه خان ته ټول حال وويلو.

خان فکرمند شو چې دا څهٔ کيسه کېدای شي؟

لږ ساعت وروسته يې پښتنې ته د نصيحت په توګه وويل چې؛

بچيه دا حال چاته مهٔ وايه. زهٔ د څو ورځو راهيسې دا محسوسوم چې سخي کوز کلي ته ډېر تګ راتګ شروع کړی دی. خان په ځواب کې ورته وويل.

خان لاله، تهٔ څه پکې وايې چې سخي دا دومره ګران قيمته څيزونه د کومه خوا کړو ؟

په دې هکله زهٔ هيڅ نهٔ شم ويلای، بس تهٔ خيال کوه چې چا ته دې د خُلې نه دا خبره ونوزي. خان بيا خپله خبره راغبرګه کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې غمه شه ستا لور د نورو غوندې نۀ ده چې د کور حال و پردیو ته بیان کړي.

شاباس زما ګرانې بچې، هم په دې خبره خو زۀ پرتا فخر کوم، په دې کار کې تۀ بالکل خپلې ارواښادې مور ته شوې یې، هغې به هم د کور خبره په کور کې ساتله د کور داندې یې نۀ باسله. خان د پښتنې پر سر لاس کښېښودو او دا خبره یې ورته وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

هم دغه شپه سخي بزګر د خان جهان په مېلمستون کي د ملا زمري سره ناست ؤ. ملا زمري ورته ویل چي؛

سخي جانه یوه خبره درته وکړم، خفه کېږې خو به نهٔ؟

نا ولي به خفه کېږم، تهٔ زموږ سر سترګي یې، ستا څخه خفه کېده داسي دی لکه د خدای څخه چي خفه شې. سخي په ځواب کي ورته وویل.

نو که خدای نهٔ خفه کوې نو دا لور دي وماته په حلاله نکاح راکړه. زما او ستا دوستي به په رشته سره بدله شي، که ښنګه؟ ملا زمري د خپل زړهٔ خبره وسخي ته وکړه.

هغه خو ټهیک دی، خو زما لور د وادهٔ لا نهٔ ده، هغه ترا وسه د څوارلسو (۱۴) کلو ده. سخي په ځواب کي ورته وویل.

تا د پیغمبر علیه السلام دا حدیث نهٔ دی اورېدلی چي کله هلک او جینۍ و بلوغ ته ورسېږي نو یې ژر تر ژره نکاح ور وتړئ، ایا ستا لور و بلوغ ته نهٔ ده رسېدلې؟ ملا زمري سخي په خپلو خبرو کي راګېر کړی.

بالکل مي دا حدیث اورېدلی دی. د حدیث منکر خو کافر وي، سخي په ځواب کي ورته وویل.

بس که د دې کفره ځان ساتل غواړې نو بسم الله کړه. خان جهان دا دی ناست دی زما پر ځای یې دی ګواه او ستا د لور پر ځای یې تهٔ ګواه. که ښنګه؟ ملا په مسکي کي ورته وویل.

زهٔ به د خپلي مېرمني څخه پوښتنه وکړم بیا به تا ته..........

(c) ketabton.com: The Digital Library

سخي چې دا خبره کوله خان جهان په غبر کړو چې؛

اې سړيه، سړی شه، د نارينا وو په فېصلو کې چا ښځې پو ښتلي دي؟ سړی شه ، د سړيو غوندي فېصلې کوه، دا د ښځو خبري پرېږده، بسم الله کړه تر ملا زمري ښه عالم سړی پيدا کوې ؟ که زما لور وای نو ما به د دهٔ د ويلو مخ کې دهٔ ته په نکاح کړې وای، خان جهان و ملا زمري ته ستر ګه کښېکا ږله او دا خبره يې و سخي ته وکړه.

هغه خو ټهيک ده خو زهٔ........

ملا زمری يې په خبره کې وروختی او ورته يې وويل چې؛

سخي جانه لور به دې ټول عمر لکه شهزادګۍ داسې اوسي. زهٔ نهٔ ورور لرم او نهٔ خور، مور او پلار مې په وړوکوالي کې لا مړهٔ شوي دي. په جلال اباد ښار کې مې يوه غټه مېنه ده. زهٔ او ستا لور به هلته خوشحاله خوشحاله ژوند تېروو. په کال کې به يې درې څلور واره درته راولم. د ژوند هر ارمان به يې ور پوره کړم لکه ستا چې مو در پوره کړی، که څنګه ؟ ملا زمري په داسې انداز کې ورته وويل چې سخي انکار نهٔ شو کولای.

سمه ده څنګه چې ستا سو خوښه وي، په سخي سر ځړېدو او دا خبره يې ورته وکړه.

نو بس مبارک مو شه، سبا ما خوستن له خيره زهٔ او ملا صاحب درځو او خپل امانت يعني ناوې راوړو. څنګه ملا صاحب. خان جهان په غبر کړو.

هو څنګه چې د سخي او ستا خوښه وي.ملا زمري په ځواب کې ورته وويل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خان جي يو څو ورځي راکړه، زۀ به هم تياري نيسم، د خوراک څښاک بندوبست به کوم، خپلو خپلوانو ته به ست کوم، دومره زر خو نۀ شي کېداى. سخي عرض ورته وکړو.

د خوراک څښاک، رنګارنګ جامې، خلک راټول لول دا ټول په اصراف کي راځي.دا بد خرڅي مۀ کوه. ساده نکاح ده هغه که د مياشت پس وي او که سبا څۀ فرق يې دى. که څنګه خانه ؟ ملا زمري په سخي نور هم زور واچوو.

هو هو بالکل، که د خوراک څښاک مسئله وي هغه به زۀ د وادۀ پس وکړم، تا ته څه حاجت نشته، او پاته شوه د جينۍ د رنګارنګ جامو مسئله نو هغه چي دلته راشي نو لکه زما خپله لور زۀ به يې ورته وکړم، تۀ د هغې خوا بې غمه اوسه. تۀ د سبا ماخوستن تياري و نيسه بس. خان په فېصله کن انداز کي ورته وويل.

تاسو مهرباني وکړئ ماته يوه اونۍ وخت راکړئ. سخي ورته وويل.

سخي جانه د خير په کار کي ځنډ ګناه ده، دا ګناه پر سر مۀ اخله. خان جهان په ځواب کي ورته وويل.

بيا هم لږ وخت غواړم. سخي په عاجزۍ ورته وويل.

سمه ده درې ورځي، څلورمه شپه موږ درغلو، که څنګه؟ ملا زمري ورته وويل.

خوښه مي ده. سخي په ځواب کي ورته وويل او راولاړ شو.

څۀ کوې کښېنه. خان په غږ کړو.

نا خانه ! ځم ناوخته شو او که چا دلته وليدم نو به بل غم جوړ شي. سخي په ځواب کي ورته وويل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی صحیح وایي تـهٔ دی پرېږده چې ولاړ شي، ځـهٔ سـخي جانـه پـه مخـه دي ښـه. ملا، خـان تـه د ویلو وروسته سم و سخي بزګـر تـه د رخصت ورکولـو د پـاره را ولاړ شـو. خـان جهـان هـم را ولاړ شـو او د سـخي سـره تـر دروازې راغی. ملا زمری هلته په کوټه کې پاته شو.

پـه دروازه کـې د رخصـت ورکولـو پـه وخـت خـام جهـان و سـخي بزګـر تـه وويـل چـې، خيـال کـوه سـخي جانـه چـې پـه دې هکلـه د ښـځې دې ونـهٔ منې، د ملا زمري غوندې عالم او موږ سړی يیا نهٔ شي پیدا کوی.

سمه ده خان جي، اوس ما ته را کړه اجازه، د خدای په امان.

پـه مخـه دي ښـه، د دې خبـرې سـره سـخي رخصـت شـو. خـان جهـان بېرتـه کـوټې تـه راغـی. څنګـه چـې کـوټې تـه راننـوت نـو يـې پـه زوره و خنـدل او په خندا خندا کې یې ملا زمري ته وویل!

واه زمريـه واه! اوس مـو نـو کـار سـم برابـر شـو، اوس دي نـو تـا څـوک د دې کلي پسې واخلي، يقين نهٔ راځي چې سخي دومره کم عقل دی.

ملا زمري هم په خندا کې ورته وویل.

سـتا غونـدې يـاران چـې د دې ځمکـې پـر سـر وي نـو زمـوږ رنګـه ملایانو د نس او نفس مسئله به هیڅ کله هم نهٔ شي پیدا.

ځـهٔ تـهٔ بـه هـم څـه يـاد سـاتې زمريـه! د نـس غـم دي انګرېـز بابـا او د نفس غم دي خان جهان خان وخوړی.

د دې خبري سره سم دواړه کټ کټ په خندا شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

انګرېـز سـامراج د لښـکر کشـۍ د پـاره د اپرېـل میاشـت منتخبه کړه. ولي چې د اپرېل په میاشت کې به په کابل کې ډېر ښکلی موسم ؤ. نهٔ به ډېره زیاته ګرمي او نهٔ به ډېره زیاته یخني وه.

د جنـرل پالـک پـه مشـرۍ کـې انګرېـز فـوځ پـه کابـل کـې د شکسـت غـچ اخسـتلو د پـاره ډېـر بـې تـاب ؤ. جنـرل پالـک یـو ډېـر لـوی فـوځ تیـار کـړی ؤ. دا فـوځ واقعـي د جنګـي سازوسـامان سـره سره د لوی او اوږد جنګ کولو اهل ؤ.

کله چې جنرل پالـک تـه پـه کابـل کـې د خپـل بنـدي شـوو ملګرو حال معلوم شو نو جنرل پالک ډېر پرېشان شو. هغه ته دا احساس وشو چې کـه مـا پـه دې ازادي غوښـتونکو بریـد وکـړ نـو زما بې شمېره ملګري کوم چې ازادي غوښتونکو پښتنو په تېر جنګ کې بندیان کړي دي په هغـو کـې فـوځي افسـران، د هغـو ښـځې، ماشـومان او د انګرېزانـو زرخریـد پښـتانه او فارسـي ویونکي ملګري شامل وو او و هغو ته د سر خطره ده.

جنرل پالک په هم دې وجه په کابل برید ونهٔ کړ او سیدها د خپل فوځ سره جلال اباد ته را وتښتېدو. دلته په جلال اباد کې د دهٔ روزل شوي ملایان، او خانان د دهٔ په استقبال کې ولاړ وو. د جلال اباد نه وروستو جنرل پالک د پېښور په خوا مخه وکړه خو د تلـو نـه مـخ کـې دهٔ وخپـل زرخریـد ملایـانو او خانـانو تـه د سـاده پښـتنو پـه منـځ کـې د انتشـار اچولـو کـار تـه د دوام ورکولـو حکـم

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړو. او ډېر ګران قيمته تحائف او روپۍ يې ورکړې. چې په وخت د ضرورت به يې نوري هم وراليږلې.

د خان جهان زوی بازيد خان د پلار په دې کارونو خفه ؤ. هره ورځ به يې په کور کي ورسره جګړه وه. هغه به هر وخت و پلار ته د بهادر خان غوندي خلګو وطن دوستو صفتونه کول. پلار به يې په دې خبرو نور هم غصه شو. په هغه شپه په کومه چې سخي خپله لور و ملا زمري ته ورکړه بازيد دا ټولي خبري واوريدې. هغه غوښتل چې د ملا زمري سخي بزګر او خپل د پلار خان جهان مخ و بهادر خان ته ښکاره کړي. خو دی نهٔ پوهيدی چې دا کار به څنګه وکړي؟ ولي چې په دهٔ باندي د کوره څخه د وتلو پابندي وه.

دهٔ خپل مور ته ټول حال وويلو خو هغې هم دی مايوسه کړو. او ورته يې وويل چې؛

په خُله دي لاس ونيسه، که پلار در خبر شو نو سر به دي له تنه جلا کړي.

د مور څخه د مايوسه کېدو پس هغه د ځان سره دا فيصله وکړه چې هر څه وي زهٔ به بهادر خان په دې کيسه خبروم چې ستا بزګر سخي، ملا زمری او زما پلار د انګريزانو ډوډۍ خواره دي. د دوی مخ نيوی زر تر زره پکار دی.

نيمه شپه وه، سپوږمۍ هم د خپل جمال د ښائست پوره پوره رڼا خوروله وه. کله نزدې کله لېري د سپو غپا به وشوه. بازيد په کلاره د خپلي بستري څخه راپورته شو او د کوټې څخه راووتی، څپلۍ يې په لاس کي راواخستې او د کوټې د شا د دېوال خوا ته روان شو. کله چې دېوال ته ورسېدی نو يې غټ

(c) ketabton.com: The Digital Library

لرګـی راواخسـتو او د دېـوال تـه یـې کښېښـودو. پـه هغـه لرګـي پـه کـراره کـراره وختـو او د دېـوال و سـر تـه ورسـېدو. د دېـوال پـه اخـوا ځوړند شو او سیدها مخ په بر کلي روان شو.

د شـپې د رېیمـه برخـه وه، سـپوږمۍ خپلـه رڼـا پـه ټـول وطـن خـوره کـړې وه. هـري خـوا تـه چپـه چپتیـا وه. کلـه کلـه بـه لـه لېـري یـو سـپي وغپـل. بازیـد د دې غپـا پرتـه صـرف خپـل د پښـو غـږ اورېـدو. دی د خـان د کـور و دروازې تـه ورسـېدو. هلتـه پـه دروازه کـي یـو سـپی غلـی ناسـت ؤ. دهٔ هغـه نـهٔ لیـدو. خـو چـي کلـه و دروازې تـه ورنـږدې شـو نـو سـپي دی د پـائڅې نـه را ټینـګ کـړو. بازیـد چغـي شـروع کـړې. پـه دې چغـو کـي بـه یـې کلـه د خـان نـوم واخسـت او کلـه به یې په سپي چغه کړه.

پرېـږده، چغـه، چغـه شـه، خـان جـي، خـان جـي، چغـه شـه، پرېږده، چغه......

سـپي هـم داسـي ټینګـي داړي نیـولي وې چـي هـیڅ ورسـره نـهٔ کېـدو. هـم دا کشـمکش جـاري ؤ چـي د خـان یـو نـوکر دبانـدي راووت. هغـه سـپی چغـه کـړو. سـپي بازیـد پرېښـودو، یـوې خـوا تـه ودرېـدی او غپـا تـه یـې زور ورکـړو. نـوکر د سـپي پسـې تیـږه (ډبـره) راواخسـته، سـپي چـي دا ولیـدو نـو غلـی شـو. نوکر د بازیـد څخـه پوښـتنه وکـړه چـي، څـوک یـې چـي دا وخـت راروان یـې؟غـل خـو بـه نهٔ یې؟

نـا! زهٔ غـل نـهٔ یـم، مـا سـتا خـان پېژني، تـهٔ ورشـه خان تـه ووایـه چي یـو څـوک راغلـی دی او ورتـه ووایـه چـي ډېـر ضـروري کـاریې درسـره دی، هلـه زرکـوه. بازیـد پـه یـوه سـاه ورتـه وویـل او د سـترېا څخـه یـې سـاه لنـډه لنـډه کېده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تهٔ راځه هلته په مېلمستون کي کښېنه. زهٔ خان ته حال ورکوم.

دواړه د مېلمستون په خوا روان شو. بازید یې په مېلمستون کي کښېناوٌ. نوکر خان ته د حال ورکولو د پاره ولاړی. بازید ډېر پرېشانؤ. خو یوې خوا ته یې زړهٔ ډاډمنؤ چي دی د خان و کور ته راورسېدی.

لږ ساعت پس نوکر راغی او به هم ورسره وې. او به یې د بازید په مخ کي کېښودې او بازید ته یې وویل چي لږ صبر وکړه خان راروان دی.

مننه! د اوبو جام یې په سر پورته کړی، ټول جام یې په یوه ساه خلاص کړو.

لږ ساعت پس خان هم راغلو. دی ورولاړ شو او روغبړ یې ورسره وکړو. د خان د سترګو معلومېدو چي د خوارږه خوبه راپورته شوی دی.

کله چي دواړه کښېنستل نو خان و بازید ته د څراغ په رڼا کي په غور وکتل او پوښتنه یې ځني وکړه چي؛

هلکه، تهٔ د خان جهان زوی بازید نهٔ یې؟

هو خان جي، زهٔ بازید یم، بازید په ځواب کي ورته وویل.

خېر خو دی، دا وخت؟ خان بیا پوښتنه ځني وکړه.

ولي خان جي دا وخت تاله څوک نهٔ شي راتلی؟ بازید هم د سوال په انداز کي پوښتنه ځني وکړه.

راتلی شي، زما د کور ور و هر انسان ته د شپې او ورځي خلاص دی، تهٔ وایه تهٔ څنګه دا وخت راغلی یې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

خان جي زۀ چي د کومي خبري د پاره دا وخت تا ته راغلی يم که د هغې خبري معلومات زما و پلار ته وشو نو ما ته به هغه سزا راکړي چي د چا په وهم او ګمان کي به هم نۀ وي.

څنګه خبره؟ څنګه سزا؟ څه ويل غواړې؟ او هان، ستا حال هم ما ته راغلی دی.

خان جي تۀ هغه خبري پرېږده، دا خبره تر هغې خبري ډېره ضروري ده. بازيد په ځواب کي ورته وويل.

ښه! وايه څۀ خبره ده؟ خان هم په تجسس کي شو.

خبره دا ده خان جي چي، زما پلار و انګرېزانو ته د دوستۍ لاس ورکړی دی. هغو زما پلار ته ډېر شيان او ډېري روپۍ ورکړي دي، او دا قول يې هم ورسره کړی دی چي کله چېري انګرېزانو کابل ونيو نو جلال اباد به هم فتح کړي که څه هم په نيم جلال اباد د دوی قبضه ده. د جلال اباد د فتح کولو وروسته به هغوی د دې ټولي سيمي واک زما پلار ته ورکوي. هغوی دا هم ورته ويلي دي چي موږ به بيا تا ته د نوابۍ پټکی تړو. لکه چي په هندوستان کي يې و ډېرو خلګو ته تړلي دي او دويم دا چي زموږ په حکم به د ازادۍ غوښتونکو مخ نيوی کوئ. په هغو کي به انتشار جوړوئ. د دې کار د پاره د ملا زمري په نامه يو سړی له تېرو درو اوونيو راهيسې زموږ په مېلمستون کي ناست دی. دا سړی انګرېزانو زما پلار ته راستولی دی، زما پلار د دۀ هره خبره مني، دا څو ورځي کېږي چي ستا بزګر سخي دې ملا زمري او زما پلار ته ډېر تنګ راتګ کوي، نن شپه خو يې لور هم و ملا زمري ته ورکړه.

څۀ! لور يې ورکړه؟ هغه ما شومه؟ د بازيد خبري روانې وې چي خان زر دا خبره وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هو خان جي، هغه لور و ملا زمري ته ورکړه، هغه هم زما د پلار په خُله. بازید په ځواب کي ورته وویل.

ښه ! نو دا کیسه ده. آ ښه ته ځ دا راته ووایه چي تا دا خبري ماته ولي وکړې؟ خان پوښتنه ځني وکړه.

ما دا خبري په دې تاته وکړې چي ته یو وطن دوسته او دین دوسته انسان یې، زهٔ هم ستا رنګه فکر لرم خو زما پلار زما د فکر خلاف دی، هغه زهٔ په کوټه کي بندي کړی وم، ما ځان په خواری تر تا رارسولی دی، خان جي ستا بزګر سخي، زما پلار او ملا زمری دا ټول ستا خلاف دي، او د انګرېزانو ډوډۍ خواره دي، ته زما یقین وکړه زهٔ رښتیا وایم. بازید خان ته په ملتجي لهجه کي وویل.

سمه ده، ته اوس څهٔ کول غواړې ؟ بېرته کورته ځې که دلته پاته کېږې ؟ خان پوښتنه ځني وکړه.

خان جي زما پلار به اوس خبر شوی وي او یا به سهار ته خبرشي، هغه به خلګ راپسې کړي وي، زهٔ به ځان په دې خاوره ورکوم. بازید په ځواب کي ورته وویل.

ته داسي وکړه چي یو څو ورځي دلته پاتې شه، چي کله حالات صحیح شو نو بیا به سوچ په کوو، او هان کېدای شي په دې هکله ستا ضرورت پېښ شي. خان ورته وویل.

خان جي زهٔ تاته تکلیف نهٔ درکوم، زهٔ ستا هر قسم مرستې ته تیار یم، که وخت راغی نو د خپل پلار خلاف هم درېږم، ما خپلي غاړي خلاصي کړې، اوس زهٔ د هیچانه نهٔ وېرېږم، څهٔ چي کېږي هغه دي اوشي. بازید په ځواب کي ورته وویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خیر، ته یو څو ورځې صبر وکړه، هر څه به خدای خیر کړي، دا راته ووایه چې ډوډۍ دې خوړلې ده که نه ؟

هو خوړلې مې ده. بازید په ځواب کې ورته وویل.

ټهیک دی، ته ارام وکړه، سهار به خبرې کوو.

خان د دې خبرې سره ولاړ شو او د مېلمستون د کوټې نه راووتو. هلته یې نوکر ته غږ کړو چې؛

هلکه! ورشه یوه توشکه (نیالي) برستن (تلتک) او بالښت مېلمه له یوسه او به هم ورته کښېږده، ستړی دی چې ارام وکړي. د دې خبرې سره سم خان د خپلې کوټې خوا ته روان شو. کله چې کوټې ته ورسېدو نو د کوټې و مخ ته پښتنه ولاړه وه. خان چې پښتنه ولیده نو یې ورته وویل چې؛

پښتنې بچې! ته دلته څه کوې چې ویښه یې ؟

څوک راغلي دي ؟ زه د اختري په غږ راویښه شوم، او دا یم تر اوسه دلته ولاړه یم، خیر خو دی؟ پښتنې پوښتنه ځنې وکړه.

هو خیر دی، د خان جهان زوی بازید راغلی دی.

بازید ؟ هغه دا وخت دلته څه غواړي ؟

هغه یوه ډېره مهمه خبره راوړې ده، د ډېرو خلکو له مخه یې پرده لېرې کړې ده.

څنګه پرده ؟

بچیه ! ته ورشه ویده شه، سهار به تو له کیسه درته وکړم.

خان د دې خبرې سره سم خپلې کوټې ته ننوتو.

پښتنه هم په سوچو کې ولوېده. هغه د خپلې کوټې خوا ته روان شوه، کوټې ته ننوته، د کوټې په منځ کې کټ پروت و، په هغه پرېوته او په سوچو یې را مخه کړه، بازید به نو څه خبره

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوړي وي ؟ د چا د مخ نه يې پرده لېري کړې ده؟ په دې سوچو سوچو کي خوب ورته راغی او ويده شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

سهار وختي د خان جهان کورودانې پر خان ناڅاپه غبر وکړو،

آ سړیه، کور دي خراب شو، بازید نشته، د دې خبرې سره سمه په ژړا شوه.

څه؟، بازید نشته، خان جهان د دې خبرې سره سم جست راوغورځېدو او د کوټې نه دېر په تازیله ابلې کوټې ته ولاړی چېرې چې دهٔ بازید بندي کړی ؤ.

د کوټې دروازه خلاصه ولاړه وه، دننه هیڅوک هم نهٔ ؤ، دی بېرته راووت او خپلې کورودانې ته یې غږونه کړو.

ګل بشرې، ګلبشرې، آګل بشرې ....

د خان غږ په ټول کور کې لکه ټکه داسې اوربدل کېده. ګل بشره هم زر زر راغله او د خان مخ ته ودرېده.

ګل بشرې تا ټولې کوټې وکتلې ؟ خان د ګل بشرې څخه په داسې انداز کې پوښتنه وکړه لکه دی چې په ځان نهٔ پوهېږي.

هو سړیه، ما ټولې کوټې وکتلې، هیڅ درک یې نشته، زهٔ به څه کوم، زما کور کریاب شو، هائې زما زوی، د دې خبرو سره سمه په چغو سر شوه. ټول کور یې خپل په چغو خبر کړو. داسې چغې یې وهلې لکه خدای مهٔ کړه زوی چې یې مړ شوی وي.

چغې مهٔ وهه، زهٔ دایم پسې ځم، خلک هم پسې استوم، یو ځای نه ځای به په لاس راشي، څهٔ مړ خو نهٔ دی. خان په غصه کې و ګل بشرې ته وویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو ګل بشره چېري د دۀ په خبرو کلا رېده. د هغې ځوان زوی ورک ؤ.

خان هم زرد کوره ووتی او سیدها ولاړی و مېلمستون ته. هلته یې و ملا زمري ته دا کیسه وکړه چي بازید غورځېدلی دی، اوس به څۀ کېږي ؟

د ملا زمري د مخ بڼه هم په دې خبري والوته خو زړیې ځان سنبال کړو او دا یې نۀ کړه ظاهره چي دی هم پرېشانه شو.

څۀ به کېږي خانه، هیڅ هم نۀ، تۀ راشه دلته کښېنه، خدای به هر څه خیر کړي. ملا زمري د تسلی په اندازکي ورته وویل.

یاره ملا صاحب تۀ نۀ پوهېږې. هغه به ټول حال کلي ته ووایي، زموږ جوړ کار به راخراب کړي. خان و ملا ته په پریشانۍ کي وویل.

خانه د هغه د خبرو څوک اعتبار کوي؟ هان دا لا کېدای شي چي بر کلي ته تللی وي، تا څوک په کلي کي د کتلو د پاره لېږلي دي؟

هو، درې څلور کسان مي اوس دستي ولېږل.

نو بیا د هغو تر راتګ انتظار وکړه. ملا زمري ورته وویل.

ستا په خیال چېري تللی شي؟

زۀ څه پیری نۀ یم چي دروښیم، دا دی خلګ تللي دي رابشي، حال به راوړي، تۀ څه فکر کوې، وایم لږ انتظار وکړه، انتظار. ملا زمري د نصیحت په توګه ورته وویل.

غرمه شوه، مابنام شو، د مابنام پسې ماخوستن شو او اخر کار سهار شو، د بازید هیڅ یو حال نۀ شو معلوم. د بازید مور ګل بشره د سحار راهیسې دوه واره بې سوده شوې وه. خوراک خو لا

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېښوده د اوبو يو څاڅکی يې هم تر حلقه نهٔ ؤ تېر کړی. د کلي، ګاونډ ښځي په راټولي وې خو هيڅ سود يې نهٔ وتو.

خان خلک زيات کړل، هغهٔ خلک يې را وغوښتل چي پل معلوموي، خو هغوی چي به د کور و شا ته ولاړل چېري چي بازيد د دېوال څخه اوښتی ؤ نو د پښو په وجه به هيڅ يو پل نهٔ معلومېدو. اخر ټول ستړي شول. خان جهان ته يې تسلي ورکړه او ځني ولاړل.

خان جهان کله مېلمستون او کله کورته و کورودانی ته تلی راتلی.

داسي نهٔ وه چي خان جهان په زوی پسې خفه ؤ او يا د کورودانی په وجه د زوی په لټون دومره سرګردانه ؤ. بلکې داسي وه چي د دهٔ هغه ټول پټ رازونه ښکاره کېدل کوم چي دهٔ د ملا زمري سره په ګډه د علاقې او د تحريک ازادي غوښتونکو په خلاف تيار کړي وو. بازيد په ډېرو خبرو خبر ؤ او د پلار د دې کارو خلاف ؤ. ځکه دهٔ بازيد په خپل کور کي بندي کړی ؤ هغه هم د ملا زمري په ځله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

دغـهٔ ورځ پـه کومـه چـي خـان جهـان د بازيـد د مونـدلو د پـاره خلـک استولي وو، بازيـد د بهادرخـان پـه مېلمسـتون کـي کـلار ناست ؤ. زړهٔ يـې ډېـر خوشـحاله ؤ چـي دی د غلامـۍ او بنـديخ څخـه خـلاص شـو او دا وخـت ازاد ؤ. دهٔ د ځـان سـره دا ويـل چـي دا ازادي هـم د خـدای څـومره لـوی نعمـت ده، هغـه زمـا د بنـديخ شـپې، څـومره ترخـې او پـه تيـاروکـي وې، مـا خپـل پـه مرضـۍ مـړی هـم نـهٔ شـوله خوړلی، نـهٔ د کـور پـه انګـړ کـي پـه خلاصـه پښـه ګرځېـدای شـوم. اوس مـي مـخ خـلاص دی اوس هـري هغـه لاري تـه خـلاص يـم چـي زهٔ يـې ارزو لــرم.د ازادۍ لار، د ګټـې لار، د مينــي لار، د ديــدن لار، خيـر اوس بـه يـې ووينـم، دا کلـی خـو د هغـه دی.دا کـور دهٔ تـه جنـت ښـکارېدی، ولـي بـه نـهٔ ښـکارېدی دا خـو د هغـه چـا کـور ؤ د چـا د پـاره چـي دهٔ خپـل کـور او کلـی پـرې ايښـی ؤ. دهٔ دا خبـري د ځـان سـره کولې چي خان بهادر کوټې ته راغی.

کـوټې تـه د ننوتـو سـره يـې سم و بازيـد تـه سـلام وکـړ. بازيـد هـم خپل د ځايه ورولاړ شو او د سلام ځواب يې ورکړو.

کښـېنه، کښـېنه، ښـه نـو څنګـه وه شـپه څـه تکليـف خـو نـهٔ ؤ؟ خان د کښېنستو سره سم دا پوښتنه وکړه.

نـا بالکـل نـا! د ډېـره مـوده پـس مـي ښـه خـوب کـړی دی. بازيـد په ځواب کي ورته وويل.

ښه خبره ده، چای دي وکړې؟

هو خان جي اوس مي وکړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښـه، آ ښـه دا راتـه وو ایـه چـې واقعـي سـخي د خـان جهـان او د ملا زمري ملګري دی؟ زما ټوله شپه په دې خبره کي سودا وه.

ماتـه معلومـه وه چـې تـهٔ زمـا پـه خبـره یقـین نـهٔ کـوې، او یقـین بـه دي ځنګـه وشـي، زهٔ سـتا د دښـمن زوی یـم، د دښـمن پـه زوی اعتبـار کـول د کوم ځای عقلمندي ده،

نـهٔ داسـي خبـره نـهٔ ده. تـهٔ د پـلار رنګـه نـهٔ یـې. زهٔ تـا ښـهٔ پېژنم. تـهٔ د دې وطـن بچـی یـې، د دې خـاوري پیـدا یـې. خـان پـه جـواب کـي ورتـه وویل.

نـو بیـا خـان جي تـهٔ داسـي وکـړه چـي د سخي و کـورتـه یـو څـوک ور واسـتوه. د هغـه پـه کـور کـي نیـوي قالینـان، توشـکي (نیـالي)، زنانـه او مردانـه نیـوي جـامې او د کـور نیـوي څیزونـه زمـا د خبـرو د صـداقت د پـاره کـافي دي، او دویمـه دا چـي ماخوسـتن سـخي خپلـه لـور و مـلا زمـري تـه ورکـړه. کېدای شي چـي د هغـه پـه کـور کـي داسـي مـاحول وي چي تاسو ځني اندازه ولګوی. بازید په ځواب کي ورته وویل.

څهٔ، سخي خپله لور و ملا زمري ته ورکړه؟

هو خان جي.

دا څـهٔ بـد بخت سـړی دی. څـهٔ وریېښـه ده، ولـي داسـي کـوي. پـه سـخي مـا همېش بروسـه کـړې ده، هغـه پـه تېـر جنـګ کـي هـم راسـره ؤ، دی ځنګـه مـوږ تـه دهوکـه راکـولای شـي، زمـا یقـین نـهٔ کېـږي. خان ورته وویل.

زهٔ بـه یـوه بلـه خبـره هـم درتـه وکـړم، چـي دي شـک پـه یقـین بـدل شـي. یـوه ورځ ستاسـو د کلـي مـلا سـخي تـه ورغلـی ؤ او پوښـتنه یـې ځنـي کـړې وه چـي پـه کلـي کـي بـه څـو ځوانـان د جنـګ د پـاره تیـار شي. نـو دهٔ پـه ځـواب کـي ورتـه ویلـي ؤ چـي تـهٔ خـو باچـا سـړی یـې، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

انګرېزانو غونډي طوفان سره څوک جنګېدلای شي. خبري ډېري شوي وي. مګر دی تاسو ته نهٔ راغی. دا ټول مجلس يبا دهٔ و ملا زمري او زما پلار ته وکړی. ما دا مجلس واورېدو. تهٔ خپل د ملا صاحب څخه پوښتنه کوی شې. بازيد ورته وويل.

ښه، نو دا کيسه ده، ماته اخوندزاده صاحب هم نهٔ دي ويلي، خير هغه او س لږ ساعت پس راځي، ستا په مخ کي به زهٔ پوښتنه ځني وکړم، تهٔ کښېنه زهٔ لږ کار لرم، يبا چي اخوندزاده صاحب راشي نو به زهٔ هم راشم.......خان دد ې خبري سره سم ولاړ شو.

سمه ده خان جي. بازيد په ځواب کي ورته وويل.

خان د مېلمستون نه خپل کور ته راغی. پښتنه يې راوغوښته او ځان سره يې څنګ کي په کټ کښېنوله او ورته يې ويل چي؛

بچيه! ما تا ته ماخوستن ويلي ؤ چي زهٔ يبا سهار ټوله کيسه درته کوم نو راشه چي اوس يې درته وکړم.

بچيه ! انګرېزان يبا د ې وطن ته په سپکه سترګه ګوري. هغوی په موږ کي خپل جاسوسان، دلالان د خان او د ملا په شکل کي ايله کړي دي. د بازيد پلار خان جهان او د هغه کره مېلمه ملا ، ملا زمری هم د انګرېزانو ډوډی خواره دي . په دې کيسه موږ له وخته خبر ؤ. موږ دا خبره پټه کړې وه. د هغې ورځي ستا خبره چي د سخي په کور کي رنګارنګ څيزونه دي او ماخوستن د بازيد راتګ او د سخي په هکله دا ويل چي سخي هم د خان جهان او ملا زمري ملګری دی زما شک ته نوره وده ورکړه. او بله خبره دا چي سخي خپله لور و ملا زمري ته برايي شپه پټه ورکړې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هـان، ګـل مینـه یـې ورکـړه؟ پښـتنې یـو دم پـه حیرانګـی کـې پوښتنه ځني وکړه.

هو ، هغه یې ورکړې ده، ماته دا خبره بازید وکړه.

نو بازید تاته دا خبري ولي وکړې؟

بازیـد د پـلار د کارنـامو نـه خبـر دی، هغـه د پـلار رنګـه وطـن دښـمن، دیـن دښـمن او ضـمیر فروشـه نـهٔ دی، هغـه پـه تېـر جنـګ کـې هـم د مـورې سـره راسـره وُ. خـدای خبـر چـې سـخي د خـان جهـان سـره اړیکـي کلـه ښـې کـړې ؟ هغـه بـه هـر وخـت د خـان جهـان خـلاف خبـري کـولې چـې دا بـې ننګـه دی، دا وطـن دښـمن دی، دا ضمیرفروشـه دی، نـن دی خپلـه د هغـوی پـه صـف کـې ولاړ دی او پاتـه شـو بازیـد نـو مـا معلومـات وکـړی، هغـه واقعـي لـه کـوره تښـتېدلی دی، پـلار یـې خلـګ پسـې اچـولي دي خـو زهٔ یـې پټ ساتم. تـهٔ هـم لـږ خیـال کـوه چـې څـوک درڅخـه خبـر نـهٔ شـي او بلـه دا چـې تـهٔ د سـخي کـور تـه ورشـه او معلومـات وکـړه چـې څـه کیسـه روانـه ده، ماتـه بـه زر حـال راکوې، ښه بچیه ؟

تـهٔ بـې غمـه اوسـه خـان لالـه، زهٔ اوس ورځـم او تاتـه ټـول حـال راوړم. پښتنې په مینه ځواب ورکړو.

خـان د هغـه ځایـه ولاړشـو او مېلمسـتون تـه ولاړی. پښـتنې ټکری په سر کړو او د ګل مینې د کور په خوا روانه شوه.

کلـه چـې د ګـل مینـې و کـور تـه ورسېده نـو یـې پـه کـور کـې چپـه چپتیـا محسوسـه کـړه. د ګـل مینـې دوی کـور داسـې معلومېدو لکـه چـې هیڅـوک هـم نـهٔ وي پکـې . دې ګـل مینـې تـه غږونـه وکـړو خـو چـا ځـواب ورنـهٔ کـړو. دا د ګـل مینـې و کـوټې تـه ولاړه هلتـه پـه دروازه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـي يـې د ګـل مينـي د مـور نـازکو خالـه غـږ واوريـدو. هغې ګـل مينـي ته وويل چي؛

ګــوره خيــال کــوه چــي پښــتنه درنــه خبــره نــهٔ شــي، ځــان ســم کړه،اوښـکي پـاکي کـړه، زرکـوه شـاباس. پښـتنې دا خبـره واوريـده، پـه دروازه کـي يـې و ګـل مينـي تـه غـږ کـړو. د ګـل مينـي مـور د کـوټې څخه ورغږ کړو چي؛

راځـه پښـتنې بچـۍ. پښـتنه هـم کـوټې تـه ورننوتـه، چـي کتـل يې ګل مينه په کټ ناسته ژاړي.

پښـتنې د ګـل مينـي د مـور سـره سـتړې مـهٔ شـې، خـواره مـهٔ شـې وکړه. هغې هم دا په مينه ښکل کړه او ورته يې وويل چي؛

پښتنې بچۍ! تهٔ دا پوه کړه، زهٔ يې ستړې کړم.

ولـي خيـر خـو دی، دا ولـي ژاړي؟ پښـتنه د ګـل مينـي پـه څنـګ کـي کښېنسته.

داسـي خبـره هـم نـهٔ ده زويـه، مرکـه وراغلـې ده، پـه هغـه ژاړي. د ګل مينې مور نازکو ورته وويل.

مرکــه؟ دا خــو د خوشــحالۍ خبــره ده. اې کــم عقلــي! مــهٔ ژاړه، شـکر اوباسـه چـي پـه عـزت سـره دي څـوک خپلـوي. پښـتنې پـه نـاز باندي و ګل مينې ته وويل.

مــوريــې زرولاړه شــوه ويــل يــې زهٔ ځــم چــای د راوړم، تــهٔ دا لــږ پوه کړه، ښه زويه.

تــهٔ بــې فکــره شــه، دا خــو لا پرېــږده د دې پــلار بــه يــې لا منــي. پښتنې په خندا کي ورته وويل.

کلـه چـي د ګـل مينـي مـور د کـوټې څخـه ووتلـه نو پښـتنې زر و ګل مينې ته وويل چي، ګل مينې زر حال راکوه چي څهٔ کيسه ده؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه یې د پلار په عمر سړي ته ورکړم، له ما یې پوښتنه هم نه ده کړې. ګل میني په ژړا ورته وویل.

چا ته یې ورکړې؟ څوک دي هغه خلک ؟

نه یم خبره، خو بابا ویل چي ډېر ښه انسان دی.

ته واقعي نه یې خبره؟

هو زه رښتیا درته وایم، خو دومره پوه شوم چي هغه سړی له ما په عمر کي ډېر لوی دی، زما د پلار د عمر دی.

او که زه دي خبره کړم چي ته یې وچا ته ورکړې یې نو بیا ؟ پښتني په رازدارۍ کي ورته وویل.

څوک دی؟

ملا زمری.

ملا زمری ؟ هغه چي د امۍ د درملني د پاره دلته راغلی ؤ ؟

هو هغه. پښتنې بیا په رازدارۍ کي ورته وویل.

ته څنګه خبره شوې ؟ تا ته چا وویل ؟

ته ما پرېږده، دا راته ووایه چي ستا دغه سړی خوښ دی که نا ؟

زه یې په بلا وهم، هغه خو سم ځناور ښکاري، نا خوړکی، زه هغه هیڅ کله هم نه شم قبلولی.

نو بیا به څه کوې ؟

پښتني زه به زار وخورم، د دې کوره به وتښتم، خو د هغه ملا سره واده نه کوم، ته امۍ ته ووایه چي هغه ملا له ما ډېر مشر دی، هغه سم سړی نه دی، ته ورته ووایه چي هغه بابا پوه کړي چي د دې رشتې څخه انکار وکړي.

زه هیڅ هم نه شم کولای، که ما تا ته هغه خبره وکړه کومه چي ستا د بابا په هکله ده نو ته به زما یقین ونه کړې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګه خبره؟ ته یې ماته وکړه زه ستا په هره خبره یقین کوم.

ستا پلار، خان جهان او دا ملا زمری دا درې سره د انګرېزانو ملګري دي، ملا زمری انګرېزانو دې علاقې ته رالېږلی دی، هغه د خان جهان سره ملګری دی، هغو ستا پلار او دا رنګه ډېر خلک پخپل دام کې راګېر کړي دي، ستا سو په کور کې چې کوم نیوي څیزونه دي دا ټول ملا زمري ستا پلار ته ورکړي دي، ستا پلار اوس زموږ مېلمستون ته نه راځي، هغه د خان جهان مېلمستون ته ځي، اوس پوه شوې؟ پښتنې په یوه ساه د رازدارۍ په اندازکې ټول حقائق ورته بیان کړو.

که دا خبره وي نو زه د دې پلار لور نه یم، کوم چې د دې علاقې د دښمن ملګری دی. ګل مینې خپلې اوښکې پاکې کړې او دا خبره یې وکړه.

د دې علاقې نه، د ټول وطن دښمن، ته دا سې وکړه چې د مور او پلار په مخ کې غږ مه کوه، ځان کوڼ واچوه، زه به ستا د پاره یوه لاره جوړه کړم. پښتنې په ځواب کې ورته وویله.

زه دا نه شم کوی، دوی زما د ژوند فیصله کړې ده، ته ماته لاره راوښیه، زه یې په هره لار درسره ځم. ګل مینه بیا په ژړا شوه.

د ښځې زات هم عجیبه وي چې د دې د فائدې خبره وي نو خوشحاله وي او چې لږ یې د طبعیت څه چپه وي نو ژړا د دې لوی هتیار وي. دا ژړا د هر سخت زړه د نرمولو د پاره لویه وسله وي. ګل مینې هم دا لاره خپله کړه او په ژړا سر شوه.

د پښتنې زړه هم ډېر په خوږ شو او ورته یې وویل چې؛

ګل مینې ته مه ژاړه، زه ځم و خان لالا ته دا خبره کوم، بیا سبا راځم او تاته وایم چې څه کول پکار دي. پوه شوې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

تهٔ کښېنه، چای خو وکړه. ګل مینې ورته وویل.

نا، زهٔ ځم، نور کارونه هم لرم، سبا راځم، تهٔ اوس خپلې اوښکې پاکې کړه، تر سبا زما انتظار وکړه. دا خبرې دوی کولې چې د ګل مینې مور نازکو خاله راننوته. د هغې په لاس کې د چای ډکې پیالې وې.

خاله زهٔ ځم، تاسو خپلې چای وکړئ. پښتنې په ولاړېدو کې دا ورته وویل.

وی، ما دومره خوارې وایستلې، تهٔ دا یوه پیاله وکړه بیا ځې که نهٔ ځې.

سمه ده خاله، ګل مینه مو چاته ورکړه؟ پښتنې ځان ناګوله (ناخبره) واچوئ او دا پوښتنه یې ځنې وکړه.

د دې د پلار د لرې خپلوان دي، و هغو ته مو ورکړه.

ښه، ډېره ښه خبره ده، خیر اوس به ګل مینه هم نهٔ ژاړي، ما دا پوه کړه چې د پلار او مور خیال وساته، اوس به مو انشاءالله تنګ نهٔ کړي. پښتنې ورته وویل.

هایې زویه، د هر چا لور او خور ودېږي، لور او خور خو یې د بل د کور، که دوی وژاړي او که نهٔ، ودېږي خو به خامخا، دا زهٔ او ستا مور نهٔ یو را ود شوي؟ د ګل مینې مور ورته وویل.

هو بالکل، لور او خور خو د بل د کور وي او ګل مینه خو بختوره ده چې ستا رنګه مور لري، زما حال ته وګوره، پلار مې هم پلار دی هم مور، خو زهٔ هغه ته د زړهٔ حال نهٔ شم ویلای، کوم چې یوه لور یې و مور ته وایي. پښتنې په ځواب کې ورته وویل.

زویه! ستا دې هم الله ښه ځای نصیب خلاص کړي، تر څو به د پلار په کور پرته یې. نازکو خاله خپله هوښیارې ښکاره کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بس ته دعا کوه، چې ما دي الله د پلار د سوري محرومه نهٔ کړي.

آښه زهٔ اوس ځم، چای مې هم وکړې، ډېر نا وخته شو. ښتني په ولاړېدو کي ورته وويل.

ځه زويه په مخه دي ښه، کله کله دغسي چکر راوهه.

انشا الله، اوس د ګل میني تر واده هره ورځ راځم تر څو چي مې ګل مینه ودکړې نهٔ يي. ښتنه د دې خبري سره سمه روانه شوه، کله چي ښتنه د سخي د کوره راروانه شوه نو په لارکي سخي په مخه ورغی. دې سخي ته سترې مشې ورکړه. هغه هم خواره مهٔ شې ورته وويل. ښتني په ګيله کي ورته وويل چي؛

سخي ماما ! دومره لويه خوشحالي او مور دي هېر کړي يو؟ ولي موږ بيا دومره زر پردي شو ؟

نهٔ بچيه، داسي کيسه نهٔ ده، تر اوسه مې لا نهٔ ده ورکړې، صرف هو مې ورته کړې ده چي موږ سوچ په کوو. زهٔ، د ګل ميني مور او خپلوان به مشوره په کوو بيا به د هو او نا خبره کېږي. سخي په ځواب کي ورته وويل.

ښه نو تر اوسه دي لا نهٔ ده ورکړې، څوک دي هغه خلګ ؟ ښتني په خوږ ځي لاس ورکښنودی.

بچيه ته يې نهٔ پېژنې، زما د لري خپلوان دي، په جلال اباد کي اوسي.

خان لاله يې هم نهٔ پېژني ؟ ښتني بيا پوښتنه ځني وکړه.

هو، خان جي يې هم نهٔ پېژني، تهٔ ولاړه ولي يې راځه کورته. سخي يودم خبره بدله کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زۀ اوس دا يم ستا سو د کوره را روانه يم، ډېره ځنډېدلې يم، سبا سو که بل سبا ، انشا ﷲ ضرور راځم، هغه هم تر هغو چي ما ګل مينه نۀيي رخصته کړې. پښتنې په خندا ورته وويل.

نو ځه بچيه، خداى دي مل شه، خو بچيه في الحال د ګل مينې د رشتې ذکر چا سره مۀ کوه، کله چي دا کيسه تر سره شوه نو به بيا ټول کلی خبروو، ښه بچيه. سخي په ملتجي لهجه کي ورته وويل.

زۀ پوه شوم، سخي ماما تۀ بې غمه ووسه، زۀ خان لالا لا نۀ خبروم تۀ خو لا خلګ ښيې. پښتنې په مسکا کي ورته وويل.

ابا ده ووسې، نو ځه بچيه په مخه دي ښه، په خان لالا سلام وايه، ورته وايه يوه ورځ د رځم ملاقات ته.

سمه ده سخي ماما، د خداى په امان......

پښتنه د رخصت اخستو پس د کور خوا ته روانه شوه او سخي د خپل کور خوا ته روان شو.

پښتنه زر زر کور ته راغله، د مينځې څخه يې د خان پو ښتنه وکړه چي چېري دى، هغې ورته وويل چي هغه په مېلمستون کي د مېلمنو سره دى، دې زريو نوکر چي سپين ږيرى ؤ او نوم يې اختر ؤ ورغږ کړو او ورته يې وويل چي خان لالا ته غږ کړه چي غواړي دي، ورته وايه چي زر راشه.

اختر مېلمستون ته ورغی، هلته د خان سره بازيد، علي ګل اکا او جانو اکا ناست وو. دوى د اخوندزاده صاحب په انتظار ؤ. خان چي دا واورېدل چي کور ته دي غواړي نو زر راولاړ شو. علي ګل اکا ته يې ويل چي؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

زۀ زر راځــم. خــان کور تــه راغــی او د پښــتنې و کــوټې تــه ورغی. غاړې یې تازه کړې پښتنې په غبرګ کړو چې راځه خان لاله.

خــان هــم کــوټې تــه ورننوتــو، دواړه پــه یــوه کــټ کښېنســتو. پښتنې د سخي د کور روداد داسې بیان کړو.

خــان لالــه زۀ چــې ورغلــم نــو پــه کــور کــې چــپه چپتیــا وه، ډېــر غږونــه مــې ګــل مینې او نــازکو خالــه تــه وکــړې خــو هیڅــا هــم ځــواب نــۀ کــړو را، اخــر زۀ د ګــل مینــې و کــوټې تــه ورغلم، څنګــه چــې دروازې تــه ورسېدم نــو د ګــل مینــې مــور نــازکو خالــه و ګــل مینــې تــه ویــل چــې اوښــکې دې پــاکې کــړه، خیــال کــوه چــې پښــتنې تــه حــال ونــۀ وایــې، پــه دا ســاعت زۀ کــوټې تــه ورننــوتم، د ګــل مینــې مــور ښــه روغبــړ راســره وکــړی، ګــل مینــه پــه کــټ ناســته ژړل یــې، مــوریې ماتــه ویــل چــې تــۀ دا پــوه کــړه، زمــا یــې زړۀ را وخــوړی، د ګــل مینــې مــور چــې د چــای د پــاره د کــوټې څخــه ووتــه نــو مــا د ګــل مینــې څــه پوښــتنه وکــړه چــې څــۀ کیسه ده ؟

هغــې راتــه ویــل چــې زۀ بابــا ورکــړم، هغــه هــم دومــره لــوی ســړي تــه چــې زمــا د پــلار پــه عمــر دی، مــا پوښــتنه ځنــې وکــړه چــې څــوک دي ؟

دې راتــه ویــل چــې زۀ یــې نــۀ پېــژنم، خــو صــرف دومــره خبــره یــم چې زۀ یې د پلار په عمر سړي ته ورکړم.

ما چې هغې ته وویل که زۀ تا ته هغه سړی در وښیم نو بیا ؟

دا حېرانه شوه چې تۀ چا خبره کړې یې ؟

نو ما ورته وویل چې تۀ هغه پرېږده.

دې راته ویل چې څوک دی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

نـو مـا ورتـه وویـل چـي مـلا زمـری، هغـه چـي سـتا د مـورو درملني ته راغلی ؤ.

نـو دا حېرانـه پـاتې شـوه، ویـل یـې چـي هغـه خـو مـا لیـدلی دی، هغه خو زما تر پلاره هم مشر دی.

مـا ورتـه ویـل چـي مشـر خـو لا پرېـږده هغـه د انګرېزانـو ډوډۍ خـوردی، خـان جهـان هـم د انګرېزانـو ډوډۍ خـوردی، هغـوی سـتا پلار د روپو او د غټ نوم ورکولو په دام کي راګېر کړی دی.

دې ویـل چـي اوس خـو بېخـي دا سـړی نـهٔ کـوم، اوس چـي مـي حلالوي لا یې هم نهٔ کوم.

مـا ورتـه ویـل چـي تـهٔ تـادي مـهٔ کـوه، زهٔ سـبا راځـم او تاتـه لار ښیم، دا کیسـه وه د سـخي مامـا پـه کـورکـي. پښـتنې ټولي خبـري و خـان تـه وکـړې، خـان هـم سـوچ کـي شـو چـي پـه دې سـخي څـهٔ شـوي دي؟ سم سړی ؤ ځان یې د بلا په خُله کي ورکړو.

بچیـه، دا جینـۍ د دې مـلا لـه دامـه سـاتل غـواړي. ګنـې دا مـلا بـه د دې جینـۍ او د سـخي د کـوره ډېـري نـاروا ګټـې تـر لاسـه کـړي، تـهٔ چـي سبا ځې نـو یـو وار لـه مـا سره ووینـه، زهٔ تـا تـه یـوه لاره پـه لاس درکوم. خان پښتنې ته وویل.

سـمه ده، تـهٔ چـي هرڅـه وایـې هغـه بـه کېـږي. پښـتنې پـه ځـواب کي ورته وویل.

خـان ولاړ شـو د کـوټې څخـه ووتـی او سـیدها د مېلمسـتون پـه خـوا ولاړی. د مېلمسـتون پـه کوټـه کـي اخونـدزاده صـاحب هـم راغلـی ناسـت ؤ. د سـلام و دعـا نـه پـس مجلـس شـروع شـو. جـانو اکـا د دهٔد راتلـو څخـه مـخ کـي رخصـت شـوی ؤ. خـان اخونـدزاده صـاحب تـه وویـل چـي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخونـدزاده صـاحب، تـهٔ کلـه و سـخي تـه د مجاهـدینو پـه هکلـه ورغلـی یې؟

هـو، یـوه ورځ ورغلـم، مـا دا ګڼـه تاتـه ونـهٔ کـړه ولـي چـي موقـع پـه لاس نـهٔ راتلـه، زهٔ یـوه ورځ ورغلـم نـو دی پـه پټـو کـي ؤ، مـا چـي کلـه د ځوانـانو پـه هکلـه د هٔ څـه پوښتنه وکـړه نـو دهٔ پـه ځـواب کـي راتـه وویـل چـي، تـهٔ هـم باچـا سـړی یـې، د انګرېـز رنګـه طوفـان سـره ځـوک جنګېـدلای شـي، زمـا او د دهٔ پـه منـځ کـي ډېـري خبـري وشـوې، اخـر مـا دا ورتـه وویـل چـي تـهٔ یـوه ورځ د خـان و کـوټې تـه راشـه، دهٔ پـه ځـواب کـي راتـه وویـل چـي کلـه هـم زهٔ فـارغ شـم نـو بـه ضـرور درشـم، هغـه ورځ ده او دا نـن ورځ، بیـا مـي پـه سـترګو نـهٔ دی لیـدلی. اخونـدزاده صـاحب ښه په تفصیل سره ورته وویل.

اخونـــدزاده صـــاحب دا بازیـــد خـــان دی، د خـــان جهـــان زوی، خان د بازید خوا ته اشاره وکړه.

زهٔ یې پېژنم، اخوندزاده صاحب په ځواب کي ورته وویل.

بازیـد خـان د کـوره تښـتېدلی دی، ماتـه یـې پنـاه راوړې ده، دهٔ تـه پـه کـور کـي د سـر خطـره وه، دهٔ هغـه ټـول حـال چـي د مـلا زمـري، خـان جهـان او د سـخي پـه منـځ کـي شـریک ؤ ماتـه یـې وویلـو. سـخي د څـو پیسـو او د کـور د ځیزونـو پـه لالـچ کـي خپـل ضـمیر خـرڅ کـړو، د دې ثبـوت دا دی چـي دهٔ برایـي خپلـه لـور هـم و منـافق ملازمـري تـــه ورکـــړه چـــي د انګرېزانـــو ډوډۍ خـــوري. دوی لګیـــادي پـــه علاقـه کـي خپـل خلـک تیـاروي، دلتـه مـوږ تـه دا خبـر دی چـي انګرېـز خپلـه یـوه فـوځي دسـته د دې کلي، خدای مـهٔ کـړه د بربـادۍ د پـاره تیـاره کـړې ده. دوی د دې دسـتې اسـتوګن ځـای او د خـوراک پـوره پـوره بند و بسـت کـړی دی، د تېـر وار رنګـه دوی بیـا کـوز کلی و

(c) ketabton.com: The Digital Library

انګرېز ته سپاري، بازيد خان ډېر مهم معلومات راوړي دي، بايد چي له دې معلوماتو څخه ګټه تر لاسه کړو او د را روان وخت پيش بيني وکړو. خان ورته وويل.

هغه خو ټهيک ده، دا راته ووايه چي د سخي سره څۀ پکار دي ؟ علي ګل اکا سوال ځني وکړه.

سخي به راغواړو، د هغه څخه به دا پوښتنه کوو چي ورور ولي ؟ ولي دي د دوزخ لاره خپله کړه ؟ کېداى شي چي د اخوندزاده، ستا او زما خبره څه اثر پري وکړي او دى بېرته توبه اوباسي، سمي لاري ته راشي. خان په ځواب کي ورته وويل.

سمه ده، زۀ اوس اوس ورځم او سخي راولم، نن به دا کيسه ختموو. علي ګل اکا ولاړ شو او دا خبره يې وکړه.

هو ورشه، موږ درته ناست يو، که يې هر څه پلمه کوله، د لاسه يې و نيسه او رايې وله، خيال کوه چي درنه ورک نۀ شي..... اخوندزاده ورته وويل.

تۀ بې غمه اوسه وروره، لږ ساعت صبر وکړه زۀ يې درته لاس تړلى راولم که نۀ ؟ علي ګل اکا د دې خبري سره سم د کوټې ووتى.

خان، اخوندزاده صاحب او بازيد په کوټه کي پاته شول، هلته علي ګل اکا لکړه په لاس کي په کراره کراره د خان د پټو خوا ته روان شو، چېري چي سخي د دۀ د خياله کېداى شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

سخي خپل په کور کې د خپلې کورودانې سره دعوه وه. سخي ورته ویل چې، هیڅوک به هم نهٔ خبروې او نهٔ به یې راغواړې، کورودانې یې ورته ویل چې که څوک راغواړې او که نهٔ زما خور به خامخا راځي، زهٔ ګورم څوک زمونږ ښادي په غم رالړي.

ګل مینه د کور په یوه کوټه کې ناسته ژړل یې، حالانکه پښتنې دې ته داد ورکړی ؤ چې یو نه یو بندوبست به وکړي، خو بیا هم زنانه زړهٔ دی، چېري صبر بدا ای شي، د مور او پلار یې دغه دعوه شروع وه چې د کور دروازه چې د لرګو څخه جوړه وه وټکېده، سخي خپلې ښځې ته وویل چې؛

چپ شه،په دروازه کې څوک ولاړ دی، پام کوه چې څوک دې غږ وانهٔ وري.

دروازه بیا وټکېده، سخي د کوره په غږ کړو چې درغلم، څوک یې چې دروازه دې ماته کړه، سخي د دې خبرې سره د دروازې خوا ته روان شو، دروازه یې خلاصه کړه او د کور د باندې ورووتی.

د باندې د خان جهان نوکر ولاړ ؤ. د سلام و دعا پس هغه سخي ته وویل چې خان دې غواړي، هغه ویل چې یو وار زر راشه، ډېر ضروري کار دی.

دهٔ په ځواب کې ورته وویل چې زهٔ لږ ساعت پس درځم، ته اوس ولاړ شه، داسې نهٔ چې یو څوک دې ووینې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خــان نــوکر بېرتــه ولاړې، ســخي کورتــه بېرتــه ننوتــو ، ځنګــه چــي دی پــه انګــړ کــي روان شــو بيــا دروازه وټکېــده، دهٔ د ځــان ســره وويـل چـي يـو خـو دی دی چـي پـه زوره مـي بدنامـه وي او پـر نـاره يـې کړه چي؛

وروره درتــه اومــي ويــل چــي درځــم. دهٔ لا دا خبــره نــهٔ وه پــوره کــړې چــي دروازه بيــا وټکېــده، ســخي پــه غصــه کــي د دروازې خــوا تـه روان شـو ، ځنګـه چـي يـې دروازه خلاصـه کـړه نـو مخـامخ علـي ګـل اکا ورته ولاړ ؤ.

علي ګل اکا پر غږ کړو چي کله دي راته وويل چي درځم ؟

سـخي ډېـر خـړ شـو ، پـه شـرمندګۍ کـي يـې ورتـه وويـل چـي تـهٔ ؟ علــي ګــل اکــا خــدای دي راولــه، دواړو د يــو بــل ســره روغبــړ وکړ،سخي ورته وويل چي راځه ولي ولاړ يې ؟

نا ، ناوخته دی، درځه، ډېر ضروري کار مي درسره دی.

ضروري کار ؟

تهٔ درځه خبري به هلته کوو .

نا ، ما خو لږ پوه کړه چي کيسه څه ده ؟

وايـم تـهٔ درځـه پـه کيسـه بـه دي سـر خـلاص شـي او خبـري بـه هـم ډېري واورې.

علـي ګـل اکـا بخښـنه غـواړم زهٔ ځـم ځمکـو تـه، بېخـي ډېـر کـار دی او تهٔ ښه خبر يې چي زهٔ ورته يوازي يم.

تــهٔ درځــه ځمکــي نــهٔ تښــتي، کــه څــه داســي مســئله راغلــه نــو زهٔ بــه پخپلــه و خــان تــه ســتا پــه ځــای ځــواب ورکــړم اوس تــهٔ راځــه ډېــر ضروري کار دی، بيا موقع په لاس نهٔ راځي.

ښه، زهٔ به يو وار کورته ورشم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهٔ بس راځه، د کور د تلو وخت هم نهٔ لرو، د دروازې څخه غږ کړه چې د علي ګل اکا سره ولاړم.

دهٔ هم د علي ګل اکا خبره ومنله، او د دروازې څخه یې غږ اوکړو چې زهٔ یو څهٔ کار لرم بېرته زر ارځم، دهٔ په کسته د علي ګل اکا نوم وانهٔ خیست، ولي چې هلته یې د خان جهان و نوکرته ویلي وُ چې زهٔ لږ ساعت پس درځم. سخي په زړهٔ زړهٔ کې د ځان سره فکر کاوی چې څهٔ کیسه ده؟ علي ګل اکا ما چېري او چا له بیایي؟

علي ګل اکا او سخي بزګر دواړه د خان د کور په خوا روان شول، لږ ساعت پس دوی دواړه د خان و مېلمستون ته ورسېدو، کله چې دوی کوټې ته ننوتو نو سخي هک پک پاتې شو، هغه په دې چې هلته بازید ناست وُ، دهٔ د سلام نه مخ کې پر بازید غږ کړو چې؛

تهٔ؟ تهٔ دلته څه کوې؟ هغه د پښتنو متل دی چې د جرګې نابلده لېوه وي، په سخي هم هغه کانه وشوه. بازید، خان او اخوندزاده درې سره ورولاړ شول، روغبړ یې ورسره وکړ، دهٔ ته یې دا محسوسه هم نهٔ کړه چې موږ په تا خبر یو.

سخي و خان ته مخامخ کښېنستی، تهولو فرداً فرداً پوښتنه ځني وکړه، خان و سخي ته په مسکا کې وویل چې؛

سخي جانه د لور د کوزدې دې مبارک شه،زهٔ اوس د پښتنې د خُلې خبر شوم.

خیر مبارک، سخي په ځان نهٔ پوهېدی چې خان څهٔ ورته وایي. هان دی په ځان کې غل ضرور وُ. خیر دهٔ هم زړهٔ وکړی او و خان ته یې وویل چې؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

بازيد دلته څۀ غواړي؟ دی خو د هغه سړي زوی دی څوک چې د انګرېزانو ملګری دی، دۀ ته اجازه چا ورکړې ده چې د پ کلي ته راشي. درې سره ناست سړيو د دۀ خبري اورېدې، هيچا هم د خُلې غږ نۀ باسه، کله چې دی ستړی شو نو خان په غږ کړو چې؛

سخي جانه نور څه هم وايې که دغه بس دي؟

سخي په ځان کي خجالت شو او د ځان سره يې دا فکر وکړ چې، زۀ دومره ګرم ګرم کېږم او دا خلګ زما په خبره باک هم نۀ راوړي.

اخوندزاده صاحب په غږ کړو چي؛

سخي جانه دغه خبري ته خو موږ تۀ راغونښتی يې،دا هلک زموږ په کلي کي د شپې ګرځېدی، د کلي خلګو ونيوی او دلته يې راوستی، د دۀ پلار د انګرېزانو ملګری دی، نو دی به هم خامخا د پلار ملګري کوي، نو تۀ څه پکي وايې چې د انګرېزانو د ملګري سره څۀ سلوک په کار دی ؟

زۀ خو وايم چې سر ځني پرې کړی، سخي په غصه کي ځواب ورکړ او بازيد ته يې په قهر وکتل.

يعني ستا د خبري مطلب دا دی چې د انګرېزانو د هر ملګري څخه سر پرېکول پکار دي؟ اخوندزاده صاحب ييا پوښتنه ځني وکړه.

هو بالکل،دا د دين او وطن دښمنان دي، دغه سزا هم ورته کمه ده، سخي په جذباتي انداز کي ورته وويل.

نو ييا خو اول ستا سر پرېکول غواړي. علي ګل اکا په منځ کي دا خبره وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سخي د مخ بڼه بالکل غائبه شوه، حلق يې وچ شو، ژبه ګويې بنده شوه، مخ يې تک زيړ شو او رږدېدو يې و خان ته وکتل.

اخوندزاده په غږ کړو چي؛

سخي جانه ولي چپ شوې؟ خُله دي ولي ګونګۍ شوه، د دې خبري ځواب لرې که نا؟

خان هم په غږ کړو چي؛

اې بدبخته، تاته دا څۀ کمي وه؟ زما په ځمکو کي لکه ورور سم راشريک وې، تر ننه پوري مي د يو څيز حساب نۀ دی درسره کړی، ښه وطن دوسته او دين دوسته وې، بيا هغه کومه مجبوري وه چي تۀ يې و دې ګناه ته تيار کړې؟

د سخي د سترګو ناڅاپه اوښکي راروانې شوې او په ژړا کي يې و خان ته وويل چي؛

خانه ما معاف کړه، تاسو ټول ما معاف کړئ، زۀ په ځان نۀ پوهېدم، د دې هلک پلار ماته زرغون بازار راښکاره کړی.

ولي تۀ ما شوم وې چي د دۀ د پلار په خبرو کي راغلې؟

اخوندزاده صاحب په خښم ورته وويل.

بس څه درته ووايم، زۀ ډېر خطا وتم، او س زۀ دومره پکي راګېر شوی يم چي هيڅ لار د خلاصون نۀ لرم. سخي په ژړا کي ورته وويل.

هيڅ هم نۀ دي شوي، تۀ توبه وباسه، الله به هر څه خير کړي.

نا اخوندزاده صاحب، او س هيڅ نۀ شي کېدای، ما د بېرته راتلو ټولي لاري بندي کړې، ما د دولت په لالچ کي دومره لوی ګام واخست چي څوک يې تصور هم نۀ شي کولای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـا هـيـڅ يــوه لاره نـۀ ده بنـده کـړې، تـۀ صـرف توبـه وباسـه او زمـوږ سـره بېرتـه هغـۀ رنګـه همکـار شـه کـوم چـي لـه مخـه وې، خدای به هر څه خير کړي. علي ګل اکا په ځواب کي ورته وويل.

علـي ګـل اکـا زۀ تـا څنګـه پـوه کـړم، مـا خپلـه نـا زولې ماشـومه لـور و مـلا زمـري تـه ورکـړه. سـخي پـه ډېـره مايوسـه لهجـه کـي ځـواب ورکړو.

ګـوره سـخي کـه تـۀ پـه رښتيا سـره توبـه وباسـې نـو مـوږ سـتا و هـر قسم کومک ته تيار يو. خان ورته وويل.

سـخي مامـا، تـۀ زمـا پـلار نـۀ پېژنـې، هغـه د نـوابۍ د پـاره خپـل زوی بنـدي کـړ، هغـه د څـو روپـو پـه خـاطر يـې د دې علاقـي د سـاده پښـتنو د سباوون سـودا د انګرېز سره وکـړه، هغـه پـه هغـو انسـانانو کـي شـمار دی کــوم چــي د نــوم او مرتبــې د پــاره د خپــل اولــس او ديــن دښـمنان شـوي دي، زۀ يـې ډېـر ښـه پېژنم، تاتـه چـي يـې څـومره مراعـات درکـړي دي دغسـي يـې و نـورو خلګـو تـه هـم ورکـړي دي، تـۀ پـه خبـره ځـان پـوه کـړه، تـر اوسـه هيـڅ نـۀ دي شـوي، راشـه بېرتـه د خپـل قـام او ديـن د نـاموس د پـاره پـه دې تحريـک کـي شـريک شـه، تـۀ ماتـه نـۀ ګـورې ؟ مـا هـر څـه پرېښـودل. مـور، پـلار، ځمکـي، جائيـداد هرڅـه، صـرف پـه دې خـاطر چـي د وطـن او د ديـن مينـه زمـا پـه رګـو کـي غـوټې وهـي. بازيد خان ورته وويل.

سـمه ده، زۀ بـه توبـه وباسـم، بېرتـه بـه تاسـو تـه راشـم، خـو زمـا لور ؟

د هغـې تـۀ فکـر مـۀ کـوه، تـۀ دومـره وکـړه چـي خـان جهـان پـه ځـان مۀ پوهه وه. خان ورته وويل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د علـي ګـل اکـا تـر راتلـو لـه مخـه خـان جهـان سـړی رالېږلـی ؤ چي یـو وار زر راشـه، نـو اوس تاسـو فېصـله وکـړئ چي ورشـم کـه نـهٔ ؟

ورشـه، ضـرور ورشـه، خـو دا مـهٔ پـه ظـاهروه چـي تـا و مـوږ تـه ټـول حـال وویلـو، اوس بـه د دوی دام د دوی پـه پښـو کـي وي. خـان پـه ځواب کي ورته وویل.

خـان جـي مـا معـاف کـړه، مـا د اخـرت پـه اسائشـو د دنیـا و اسائشـو تـه تـرجیح ورکـړه، سـتا سـره مـا ډېـر بـد کـړي دي، تـهٔ مـا معاف کړه. سخي د دې خبري سره سم بیا په ژړا شو.

ژړا د سـړو نـهٔ د ښـځو کـار دی، زمـا پـه زړهٔ کـي اوس هـم سـتا د پـاره ډېـر عـزت دی، دا د خـدای ډېـر لـوی فضـل دی چـي تـا پـر وخـت توبـه و ایسـتله. اوس ورشـه، او هـان ! ډېـر خیـال کـوه چـي د بازیـد پـه هکلـه دي د خُلـې څخـه څـه ونـوزي، ځـهٔ شـاباس چـي مـوږ سـتا پـه انتظار یو. خان په مسکا کي ورته وویل.

سخي هـم خپلـي اوښـکي پـاکي کـړې، د ټولـو څخـه یـې رخصـت راواخستو او د کوټې څه راووتو.

کلـه چـي دی د مېلمسـون څخـه راروان شـو نـو زړهٔ یـې خوشـحال خوشـحال ؤ، د خـدای شـکرونه یـې ادا کـول چـي الله د څـومره لویـه ګناه څه دي راوګرځولم، واقعي تهٔ د باچهانو باچا یې.

پـه دغـه سـوچو او فکـرو کـي و کـوز کلـي تـه ورسـېدی. سـیدها د خـان جهـان و مېلمسـتون تـه ولاړی. هلتـه د مېلمسـتون پـه کوټـه کـي مـلا زمـری، خـان جهـان او یـو بـل سـړی چـي دهٔ لـه مخـه نـهٔ ؤ لیدلی ناست ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهٔ د ټولـو سـره روغبـړ وکـړی، مـلا زمـري دی خپـل پـه څنـګ کـي کښېناؤ، د حـال احـوال نـه وروسـتو يـې پوښـتنه څني وکـړه چـي د کومه ځايه راروان يې ؟

دهٔ په ځواب کي ورته وويل چي د بهادرخان د کوره.

ښه ! هلته دي څهٔ کول ؟ ملازمري بيا سوال څني وکړی.

زهٔ د هغـه د ځمکـو بزګـر يـم، د ځمکـو د حسـاب کتـاب د پـاره يـې غوښتی وم. سخي په ځواب کي ورته وويل.

څـه داسـي خبـره خـو بـه دي نـهٔ وي کـړې چـي سبا و مـوږ ټولـو تـه مسئله جوړه شي ؟

ولـي زهٔ لېـونی خـو نـهٔ يـم چـي دغـه خبـري بـه ورتـه کـوم، زهٔ هـم ستاسـو ملګـری يـم، ماتـه هـم مسـئلې جوړېـدای شـي او بيـا بهادرخـان او جهـان خـان دواړه دښـمنان دي، خـان جهـان چـي لـه مـا سـره ښـه کـړي دي هغـه بهادرخـان پـه ټـول ژونـد لـه ماسـره نـهٔ دي کـړي، مـلا صـاحب تـه بـې غمـه اوسـه. سـخي پـه ځـواب کـي ورتـه وويـل او داسـي انـدازيـې خپـل کـړ چـي د هيڅـا هـم سـر نـهٔ شـو پـه خلاص.

ښـه خبـره ده، سـخي جانـه دې خبـري تـه مـي تـهٔ راغوښـتی يـې چـي سبا ماښـام تـهٔ ځـان تيـار کـړه. مـلا زمـری او دغـه مېلمـه کـوم چـي د جـلال ابـاد څخـه راغلـی دی ستا کـره درځـي او تـهٔ بـه و ملازمـري تـه خپـل امانـت پـه لاس ورکـوې. خـان پـه داسـي لهجـه کـي ورتـه وويـل لکه چي دا خلک بس په روانېدو وي.

خـان جـي، لـه ماسـره خـو د ځلـورمي شـپې قـول شـوی ؤ. دا د سبا شپې کيسه څه بې ځايه نهٔ ده ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیڅ بې ځایه نهٔ ده، خبره دا ده چي بل سبا له خیره ملا زمری جلال اباد ته روان دی، بیا بېرته دی د درو میاشتو پس راځي، هلته د دهٔ ډېر ضروري کارونه دي، دی څلورمي شپې ته نهٔ شي ایسارېدای. خان جهان په ځواب کي ورته وویل.

خان جي، ماته مو ډېره ګرانه کړه.

هیڅ ګرانه نهٔ ده سخي جانه، بس تهٔ د سبا ماخوستن تیاري ونیسه. ملا زمري په غبر کړو.

ها ځه سمه ده، څنګه چي ستاسو خوښه وي. سخي په یوه سړه اسوېلۍ کي ورته وویل.

هان دا واخله، دا دي لونګۍ ده، ملا زمري په دسمال کي څه ورته ونیول.

دا څهٔ دي؟ سخي دسمال ته لاس کړو او دا سوال يې ځني وکړ.

دا یو څو د سرو پاؤلیان دي پکار به درشي او که دي نور څه حاجت شو نو خان ته صرف اشاره وکړه دی به زما پر ځای دغسي لونګیاني درکوي. ملا زمري په خندا کي ورته وویل.

زهٔ در څخه ځم ځمکو ته هلته ډېر کارلرم، سبا ماخوستن زهٔ ستاسو انتظار کوم. سخي ولاړ شو او دا خبره يې وکړه.

انشاءالله، په مخه دي ښه.

سخي د خان جهان د کوره سیدها د بر کلي په خوا روان شو. دهٔ ته دا احساس وشو چي واقعي دا رنګه خلک د وطن او دین دښمنان دي. څو مره دولت ور سره دی. دا د کوم خوا ورته راځي؟ یو زموږ اخوندزاده صاحب دی چي د ماښام د ډوډۍ پوري حیران دی او بل دا ملا زمری دی چي لمن يې د سرو ډکه ده. په دغه سوچو کي خپل کلي ته راورسېدی. سیدها د بهادر خان و مېلمستون ته ولاړی. هلته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

مېلمستون په کوټه کې بهادرخان، بازيد، علي ګل اکا او اخوندزاده د دهٔ په انتظار وو.

د سلام دعا نه پس يې دسمال و خان ته ور وغورځوو.

خان پوښتنه ځني وکړه چي دا څهٔ دي ؟

دهٔ په ځواب کي ورته وويل چي، پخپله يې وګوره.

خان چي دسمال خلاص کړو نو حيران پاتې شو، دا دومره سرهٔ ؟ دا دي له کومه کړل ؟

دا راته ملا زمري راکړل، هغه هم په لونګۍ کي .

لونګۍ کي ؟ په لونګۍ کي سرهٔ؟ دا مي اول وار وليدل چي په لونګۍ کي سرهٔ ورکول کېږي.

خان جهانزېٔ د دې د پاره غوښتی وم چي ما خو به چاته حال نهٔ يې ويلی او د دې د پاره چي د وی سبا ما خوستن راځي او زما لور وړي. سخي په ځواب کي ورته وويل.

نو تا څهٔ ځواب ورکړی؟ اخوندزاده صاحب پوښتنه ځني وکړه.

اخوندزاده صاحب، ما ورته وويل چي الله مو راوله.

دا دي ډېر ښه ورته ويلي دي، ستاد تلو نه پس موږ په دې هکله لږ خبره وڅېړله او س به يې له تا سره هم شريکه کړو.

څنګه خبره ؟

خبره دا ده چي..............................

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

ملا صاحب په دې نوي جامو کي سم هلک ښکارې، د څلورم وادهٔ دي مبارک شه.

د خان جهان په مېلمستون کي ناست کس و ملا زمري ته په خندا وويل.

خيال کوه دلبر جانه چي د سخي او د خان جهان په مخ کي دا خبره ونهٔ کړې، هغوی ته ما ويلي دي چي دا زما اول وادهٔ دی.

ملا زمري په دې کس چي دلبر نومېدو غبرګړو.

ياره زمريه! ستا غوندي شاطره (چالاکه) ما په خپل ژوند نهٔ دی ليدلی، تهٔ څنګه دا تربي خلک تر ويالې اړوې په دې زما عقل ما ته ځواب راکړي، واقعي چي په خپل کار کي ايمانداريې، دلبر ورته وويل.

دلبر جانه! د انسان لوی ضرورت نس او نفس مړيده دي، که د دې فکر درسره وُ نو هره هغه لار چي د عام انسان په سترګو بده ښکاري تا ته به ښه ښکاري، او که د دې دواړو څه دي ډډه وکړه او د دې خلاف دي مجاهده پيل کړه، نس دي په ولږه او نفس دي سوړ وساتی نو بيا تهٔ د وخت بزرګ يې، او بزرګي زما په وس نهٔ ده پوره.

ملا زمري د لونګۍ په تړلو کي په خندا خندا دا خبره ورته وکړه.

زهٔ ستا په خبره پوه شوم، آبښه دا راته ووايه چي د ناوي د راوړلو پس کوم ګام دی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

څهٔ ګام، سیدها بـه خپـل وتـاک تـه ځـو، دلتـه نـور پـاتې کېـدل خطرنـاک دي، ولـې چـې د خـان جهـان زوی بازیـد غائـب دی، کـه هغـه پـه مـوږ بـر کلـی خبـر کـړو نـو پـه دې کـوز کلـي کـې بـه هـم مـوږ محفوظ نهٔ یو. ملا په ځواب کې ورته وویل.

ملا ! دا د سخي د لور تاته چا وویل ؟

هیڅا هم نهٔ دي راته ویلي، ما هغه یوه شپه ولیده او خوښه مې شوه.

چېرې دې ولیده ؟

د سخي په کور کې .

د سخي په کور کې ؟ تا هلته څهٔ کول ؟

د سـخي کورودانـه ناروغـه وه، زهٔ د سـخي سـره د هغـه و کـور تـه ولاړم، څه دم مـم مـې پـه وکـړ بیـا مـې یـو څـو ځابنـتونه ورکـړل، پـه اصـل کـې زهٔ و برکلـي تـه پـه دې خـاطر تللـی وم چـې دا کلـی ووینـم، مـا د بهادرخـان کـور هـم ولیـدو، ډېـر غـټ دی داسـې یـې جـوړ کـړی دی لکـه یـوه جنګـي کـلا، یـاره دلبـره دا خلـک هـم عجبـه بـې عقلـه دي، دا هـم نـهٔ ګـوري چـې دا څنګـه مـلا دی؟ پـه ځابنـتو کـې یـې څهٔ لیکلـي دي ؟ پـه دم کـې یـې څـه راباندې وویـل ؟ و مـلا تـه پـه دومـره عـزت او احتـرام ګـوري لکـه د خپـل کـور بنیـادم تـه، د دوی زنـاني، پـه کومـو چـې دوی ننـګ او غیـرت کـوي، چاتـه یـې د تڅـري پلـو هـم نـهٔ ښـکاره کـوي د مـلا سـره یـې کښـېنوي، نـو بیـا دا زمـا رنګـه عـالم فاضـل، انګرېـزي مـلا پـه پېښـو شـي او سـم ورسـره پـه کـور کـې ځـان شـریک کـړي. مـلا زمـري دا اخري خبره په طنزیه لهجه کې وکړه چې دلبر هم په وخندل.

دا خبـري شـروع وې چـې خـان جهـان کـوټې تـه راغـی. د سـلام دعـا پـس یـې و مـلا زمـري تـه وویـل چـې، مـلا زر ځـه او زر راځـه، هلته به په ګپو نهٔ کښېنې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـهٔ بـې غمـه اوسـه خانـه، مـوږ څـه ماشـومان يـو چـې پـه هـيڅ نـهٔ پوهېږو ؟

چـې ماشـومان نـهٔ ياسـتـنـو بيـا تـر اوسـه دلتـه څـهٔ کـوئ؟ ځـئ ورشــئ او خپــل امانــت تــر لاســه کــړئ. او هــان ، خيــال کــوئ چــې ډوډۍ هلتــه ونــهٔ خــورئ، د ډوډۍ بندوبســت مــا دلتــه کــړی دی او بلـه خبـره دا هـم ده چـې داسـې نـهٔ وي چـې سـخي يـا بـل څـوک تاسـو تـه هلتــه پــه ډوډۍ کــې څــه څيــز درکــړي او تاســو تــر مــا نــهٔ بلکــې تــر خدايه ورسېږی.

خانــه دا دې ډېــره ښــه خبــره وکــړه،دې تــه زمــوږ پــام هــم نــهٔ ؤ، درځــه مــلا جانــه چــې نــاوختــه شــو ، لاره هــم اوږده ده. دلبــر و خــان تــه د خبرې کولو پس په ولاړېدو کې و ملا زمري ته وويل.

مــلا زمــری هــم ولاړ شــو ، خپلــه لــونګۍ يــې ســمه کــړه او د دلبــر ســره د کــوټې نــه او بيــا د مېلمســتون نــه ووتــو ، او ســيدها مــخ پــه بــر کلــې روان شو.

دا وخــت د ماخوســتن اولــه برخــه شــروع وه، ســپوږمۍ هــم د شپاړســمې شــپې جلــوه رابښــکاره کــړې وه، دوی دواړه د پټــو پــه پولــو ښــه پــه خنــدا خنــدا روان وو ،کلــه کلــه بــه يــې يــو د بــل ســره ټــوکې هــم وکــړې، اخــر دوی د ســخي و کــور تــه ورســېدو........ د ســخي کــور د کلــي څــه لــږ لېــرې ؤ ،دا کــور د پټــو پــه منــځ کــې ؤ، شــا وخــوا يــې تــک شــنه پټــې ؤ چــې د شــپې تــور ښــکاره کېــدل، د خــان بهــادر کــور بيــا د کلــي پــه ابــل ســر کــې ؤ چــې د ســخي د کــوره نــهٔ معلومېــدو ، ســخي د دوی پــه انتظــار کــې د کــور څــه دبانــدې ولاړ ؤ، ســخي ســوچ کاوه که ملا زمری نهٔ راغی نو بيا به څهٔ کېږي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغۀ فکر کي ۀ چي په دوو سايو يې نظر ولګېد وکومي چي د دۀ په خوا راروانې وې،دواړي سايې د دۀ په خوا په کراره کراره راروانې وې، دۀ ته وام ولوېدو، خو اخر يې په غږ کړو چي څوک ياست ؟

په هغو دواړو کسو کي يو په غږ کړو چي ، موږ يو.

د سخي زړۀ ډاډمن شو ، دواړو کسانو ته مخته ورغی او يوه کس ته يې په ګيله وويل چي، ملا صاحب ډېر ځنډ مو وکړ.

هغه کس په غږ کړو چي، ډېره تازيله دي نۀ ده؟ اول خو دي ورځي غوښتې اوس د ځنډ خبري کوې ؟ ملا زمري د روغبړ پس په ځواب کي ورته وويل.

نا هغه خبره نۀ ده، تاسو راځئ دننه کورته مجلس کوو.

دري سره کسان سيدها د سخي وکورته ننوتو ، د کور و دروازې ته مخامخ دوې کوټې وې، او د دروازې سره يوه ورکوټې کوټه وه. دا ورکوټې کوټه د سخي د مېلمنو کوټه وه. سخي دوی دواړه په دې ورکوټي کوټې کي کښېنول او دی د اوبو د پاره د کور د کوټو خوا ته روان شو.

په سقر (دوزخ) کي يې حوره پټه کړې وه سخي، او ما دا حوره راپيدا کړه، اوس له خيره به يې د دې سقر نه بهشت (جنت) ته بيايم. ملا زمري د ډيوې په رڼا کي و کوټې ته شا وخوا وکتل او دا خبره يې وکړه.

ملا ماته خو دا کوټه د غوا غوجله معلومېږي، څومره بدبوداره ده، ستا خبره ټهيک ده چي دا سقر دی. دلبر په پوزه ځادر ونيوو او دا خبره يې وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خیـر لـږ سـاعت یـې برداشت کـړه، مـازي خپلـه حـوره زهٔ تـر لاسـه کړم، بیا به په ژوند دې سقر ته مخ راوانه ړوم.

سـخي د کـوټې د ورهٔ سـره پـټ ولاړ دا خبـري اوریـدې، پـه زړهٔ کـي یـې ځـان ملامتولـو، چي څـومره غلـط کـار تـه دي لاس اچـولی ؤ، خـان ټهیـک ویلـې چـي د انګریـز پـه ډوډۍ خـواره بهروسـه کـول خپـل ځـان تـه دوزخ کتـل دی، لـږ سـاعت پـس څلورکسـان چـي مخونـه یـې پـټ کـړي وو او صـرف سـترګي یـې ښـکاره کېـدې و کـوټې تـه نـا بیره راننوتـو. د دوو پـه لاس کـي توپکـان او د یـوه پـه لاس کـي توره او د یوه په لاس کي رسۍ وه.

یـو توپـک والا پـه مـلا او د هغـه پـه ملګـري پـه زوره غـږ وکـړو چي، دربش! د ځایه ونشورئ. هلکه لاسونه تر شا ور وتړه.

یـو کـس د چـا سـره چـي رسـۍ وه هغـه پـه یـوه رسـۍ د دواړو لاسـونه تـر مـلا داسـي ور وتـړل چـي دواړه څنـګ پـه څنـګ ودریـدل، او د رسۍ یو سر یې خپل په لاسو کي ټینګ ونیوو.

درروان یـې کـړه، کلـه چـي هغـه د رسـۍ والـه کـس دوی روانـول نو ملا زمري ناره کړه چي؛

تاسـو څـوک یاسـت؟ مـوږ مـو ولـي وتړلـو؟ مـوږ خـو د سـخي مېلمانه یو، تاسو لکه چي خطاوتي یاست؟

تـهٔ مـوږ تـه غلـط او صـحیح مـهٔ راښـیه، مـوږ تـر تـا ښـه پـوهیږو چـي غلـط څـهٔ دي او صـحیح څـهٔ، درروان یـې کـړه، د چـا چـي تـوره پـه لاس کـي وه هغه کس دا خبره وکړه.

دواړه یـې د غویـو رنګـه روان کـړل، د کـوره ووتـل او سـیدها دکلـي د ابـل سـر پـه خـوا روان شـول، پـه لاره کـي هیڅـوک هـم نـهٔ ؤ. حتی چي په دې شپه سپو هم نهٔ غپل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

ګـل مینـه او د ګـل مینـي مـور نـازکو هـم پـه دغـه شپه پـه کومـه چـي مـلا زمـری او دلبـر اغـوا شـو د ښـتنې سـره د خـان پـه کـور کـي مېلمنـې وې. د نـازکو خالـه دا ګومـان ؤ چـي دا ډوډی ښـتنې د ګـل مینـي د وادهٔ پـه خوشحالۍ کـي کـړې ده. ولـي چـي ګـل مینـه بـل سبا ماخوستن ودېده. دا پـه هـیڅ یـوه کیسـه نـهٔ وه خبـره، کـه څـوک خبـر ؤ نـو هغـه ښـتنه او ګـل مینـه وې. بهادرخـان سـهار وختـي لا و ښـتنې تـه ټولـه کیسـه کـړې وه. هغـې بیـا ګـل مینـي تـه هغـه وخـت وویلـې کـوم وخـت چـي دا د ډوډۍ د سـت د پـاره ورغلـې وه او ګـل مینـه یـې پـه اعتمـاد کـي اخسـتې وه. دا خبـره دې د نـازکو خالـه نـه پـه دې پټـه کړه چي پر هغې اعتبار نهٔ ؤ.

د ګل مینـي مـور پـه نـازو لـور تـه وکتـل او ښـتنې تـه یـې پـه ځـواب کـي وویـل چـي زویـه ! د ګـل مینـي خـو بـه خـود ارمـان پـوره شـي خـو خـدای دي ستا هم نیک ځای نصیب خلاص کړي.

خالـه! ګـل مینـه ډېـره بختـوره ده، خـدای دي هـري پېغلـي تـه دا بخـت ورنصـیب کـړي. ښـتنې پـه داسـي انـداز ورتـه وویـل چـي پرتـه لـه ګـل مینـي نـازکو خالـه پـه دې خبـري نـهٔ شـوه پـوه. ګـل مینـي و ښـتنې تـه وکتـل او ښـتنې و ګـل مینـي تـه وخنـدل. دغـه خبـري شـروع وې چـي د بهادرخـان غـږ راغـی، ښـتنه زر ور ولاړ شـوه، د ګـل مینـي مـور تـه یـې وویـل چـي خالـه زهٔ زر راځـم خـان لا لـه غـږ راتـه کوي.

ښـتنه د کـوټې څـه را ووتـه، خـان د کـوټې څـه لېـږ لېـري ولاړ ؤ. ښـتنه ورغلـه او د پـلار پـه مـخ کـي ودرېـده. خـان ورتـه وویـل چـي زویه ! مېلمانه ډېر شو، د ډوډۍ بندوبست شته او که نهٔ ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتنه په دې خبره پوه شوه او په خوشحالۍ کې يې و خان ته غاړه ورکړه.

ماته يقين ؤ چې ته به دا کار ضرور کوې.

او ماته دا يقين نهٔ ؤ چې دا کار به دومره په اسانۍ او زر کېږي. خان د پښتنې په سر لاس کېښود ی او په خندا يې دا خبره ورته وکړه.

اوس مخ ته څهٔ کول پکار دي ؟ پښتنه د خان د سينې څه لېرې شوه او دا پوښتنه يې ځنې وکړه.

اوس به تهٔ د سخي کورودانه داسې قانع کوې چې کوم سړي چې ګل مينه غوښتې وه هغه وتښتېدی. هغه د انګرېزانو جاسوس ؤ او په هغه مجاهدين خبر شول. د مجاهدينو څه بچ کېدو د پاره هغه وتښتېدی او سخي ته يې حال راليږلی دی چې زهٔ ستاسو لور نهٔ شم کولای، پوه شوې ؟

سمه ده زما سر په خلاص شو.

هان که ضرورت شو نو زهٔ به سخي درته راولېږم، ما هغه پوه کړی دی.

خان د دې خبرې سره سم د مېلمستون خوا ته ولاړی او پښتنه د کوټې خوا ته ولاړه.

سخي ماما راغلی ؤ او خان لاله ته يې عجيبه خبره کړې ده،

څنګه خبره ؟

هغه ويل چې کوم سړي ته چې تاسو ګل مينه ورکړې ده هغه د انګرېزانو ملګری ؤ، اوس مجاهدين په خبر شوي دي، هغه چې کله خبر شو نو وتښتېدی او سخي ماما ته يې حال راليږلی دی چې زهٔ ستا لور نهٔ شم کولای. زما د خوا درپاته ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هــائي زوی دي و مــره، دو مــره لويــه دهو کــه، او س بــه زهٔ څــهٔ کوم، د ګل ميني مور په ژړا شوه.

خالــه ! تــاخو دا ويــل چــي دا ســړی د ســخي مامــا د لېــري خپــل دی نــو ســخي مامــا تــه دا نـهٔ وه معلومــه چــي دی د انګريزانــو ملګــری دی ؟

هــائي زويــه، د چــا پــر تنــدي ليکلــي دي چــي دا ښــه دی کــه بــد، او پاته شوه د خپلوي خبره نو زويه هغه درواغ وه.

نــو بيــا دا څــوک ؤ ؟ دا چــا درښــودلی ؤ چــي تاســو د ګــل غونــدي لور ور وبخښله ؟

زويــه ! دا ســړی يــو وار زمــوږ کــره راغلــی ؤ، هغــه هــم هغــه وخــت چــي زهٔ ناروغــه وم، دهٔ ماتــه څــه څاښــتونه راکــړو، د هغــې څــه الله ماتــه شــفاء راکــړه، د دهٔ و شــرافت تــه چــي مــا وکتــل نــو ډېــر ښــه انســان راتــه ښــکاره شــو، بيــا يــوه شــپه د ګــل مينــي پــلار راتــه وويــل چــي مــا ګــل مينــه و دغــه ســړي تــه ورکــړه، کــه څــه هــم د دې ســړي عمــر لــږ زيــات ؤ، مــا هــو ورتــه وکــړه چــي ښــه دي کــړي دي ســړی شــريف دی، عــالم دی، د لــور بــه مــو دواړه لاســونه پــه غــوړو کــي وي، دا خبــره ګــل مينــي واوريــده او پــه چغــو شــوه چــي زهٔ يــې نــهٔ کــوم، دا دی نــن د ګــل مينــي د زړهٔ ارمــان پــوره شــو. د نــازکو خالــه د ســترګو اوښــکي روانې وې او دا خبري يې ورته کولې.

خيــر هــر څــه چــي وشــو پــه دې کــي هــم دخــدای يــو مصــلحت ؤ، دخــدای پــه کــارو څــوک پــوهېږي، تــهٔ اوښــکي پــاکي کــړه زهٔ ځــم ډوډی را اخلــم. پښــتنه د دې خبــري ســره ســمه ولاړه شــوه، ولاړه ډوډی يــې راواخســته، درې ســره زنانــا ؤ ډوډی وخــوړه، د ګــل مينــي مــور لــږ وخــوړه ويــل يــې خــوا تــه مــي نــهٔ کېږي. ګــل مينــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوشحاله وه چي خدای د لوی افت څخه بچ کړه. د ډوډۍ وروسته نازکو خاله و پښتنې ته وویل چي، ته یو څوک خو ورواستوه چي د ګل میني و پلار ته غږ کړي او مور کورته بوځي. پښتنې ډېر ورته وویل چي نن شپه پاتې شی. خو نازکو خاله نهٔ ورسره منله. اخر پښتنې د ګل میني په هکله ورته وویل چي ګل مینه خو راپرېږده او س خو هغه دی وادهٔ هم پاته شو، سبا سهار به یې زهٔ خپله درولم، اول خو نازکو خاله نهٔ منله خو وروسته یې ومنله. پښتنې هم و سخي ماما ته حال ولېږلو. لږ ساعت پس سخي ماما او نازکو خاله خپل کورته ولاړو او ګل مینه د پښتنې سره د هغوی په کورکي پاته شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

د ماخوستن د واقعې خوفناکه عکس لا د ملا زمري په دماغ قابض ؤ. هغه حيران ؤ چې دا څوک خلک وو؟ دا څه غواړي؟ او سخي؟ سخي هم په هغه وخت ورک شو، دا خو به سخي نهٔ وي کړي؟ يا دا کار خو به بهادرخان نهٔ وي کړی؟ يا بهادرخان دا نهٔ شي کولای، سخي زمونږ ملګری دی، هغه ماته دهوکه نهٔ شي راکولای، ولې که هغه ماته دهوکه راکړي نو د هغه حال خو هم له مونږ سره دی. په دغه سوچو کي وو چې دلبر په غږ کړو چې ملا زمريه! دا په کوم دام کې راګېر شو؟

زهٔ پخپله په دغه فکر کي يم چې دا څوک کېدای شي؟

که خفه کېږې نهٔ نو يوه خبره درته وکړم.

څنګه خبره؟

هغه دا چې کېدای شي چې دا کار خان جهان کړی وي.

خان جهان؟ هغه به يې ولې کوي؟ ماته دا کار د بازيد ښکاري.

د بازيد؟

هو بازيد، هغهٔ زمونږ په ټولو کارو خبر ؤ، کېدای شي چې هغه د کلي څه زمونږ څار کړی وي.

کېدای شي، خو يوه خبره بله هم ده، په مونږ يو خان جهان اوبل سخي خبر وو.

خير تهٔ لږ صبر وکړه، معلوم به شي چې څوک دي او څه غواړي؟ د دوی خبري شروع وې چې يو کس د کوټې و دروازې ته راغی. د کوټې دروازه چې د دباندې څه بنده وه خلاصه کړه. دې کس مخ پټ کړی ؤ. دهٔ دوی ته وچه ډوډۍ او سوړ کټغ

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوړی. د دوی په مخ کې یې کنښېښودی او ورته یې وویل چې دا وخوری.

موږ دا نهٔ خورو.

ستاسو خوښه ده، ما درته ایښې دي که خوری او که نهٔ. زهٔ وروسته راځم او دا وړم.

تهٔ موږ ته دا وایه چې موږ مو په څه ګناه کې دلته راوړي یو ؟ او تهٔ خبریې چې موږ څوک یو ؟

زهٔ ښه خبریم چې تاسو د چا ډوډۍ خواره یاست او په دې هم ښه خبریم چې تاسو یې دلته ولې راوړي یاست. راغلي کس ورته وویل.

تاسو څوک یاست ؟

ډېر زر به درته معلوم شي چې موږ څوک یو.

د دې خبري سره هغه کس چې دوی ته یې ډوډۍ راوړې وه ووت.

دلبر ډوډۍ ځان ته نزدې کړه خو نابیره ملا زمري په غږ کړو چې، خیال کوه چې وې نهٔ خورې، دا د دښمن چال دی، په دې کتغ کي څه کېدای شي.

دلبر زر ډوډۍ لېرې کړه او ملا زمري ته یې رډ رډ وکتل.

ماخوستن چې کله دوی یې اغوا کړو نو د بهادرخان د کور بجائې یې د علي ګل اکا په کور کي په یوه کوټه کې بندي کړو. هغه په دې چې د بازید د ځُلې چې ملا زمري د بهادر خان کور لیدلې دی. د دوی اول چال کامیابه شوی ؤ. اوس یې نو دویم چال ته د حقیقت جامه وربه غاړه کوله. هغه داسي چې سخي یې د خان جهان و کور ته ولېږی. هغه د خان جهان په مېلمستون کي چغې وهلې چې تاخو ویل چې دا دومره ښه سړی دی. دا داسي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا داسي، زهٔ ټوله شپه ورته په انتظار وم، د دوی هيڅ درک هم نهٔ شو معلوم، زما لور دومره خوښي ده چي دهٔ و مور ته په دومره ټيټه سترګه و کتل او خان جهان ورته قسمونه خوړل چي دوی ستا کور ته درغلو، زهٔ هم د ماخوستن راهيسي پرېشانه يم چي دا څهٔ شول.

خان جي زما د خياله چي دوی و مور ته دهوکه راکړه، څهٔ پکي وايې؟

په څه به دهوکه راکوي؟ هر څهٔ دهٔ و مور ته راکړو. قالينونه، سامانونه، روپۍ، سرهٔ زر، سپين زر، زمور هر خواهش يې را پوره کړو، نو په څه به دوی مور ته دهوکه راکوي؟

ولي دا مور لر ښه ورسره کړي دي؟ ټول خلک مو د دهٔ د فکر ملګري کړو. دی مو د دې علاقې باچا کړو. دی له مور نه نور څهٔ غواړي؟

ياره ستا د خياله بهادر خان يا بازيد خو به دا خلک نهٔ وي ورک کړي؟

د دوی په تګ زهٔ او تهٔ خبر ؤ. هغو ته څنګه اطلاع کېدای شي؟

خير معلوم به شي، تا ته که څه معلومات تر لاسه شول نو زر تر زره يې تر ما راورسوه، ښه.

سمه ده خان جي.

د دې خبرو وروسته سخي د خان جهان څخه اجازه واخسته او سيدها راغی د بهادر خان و مېلمستون ته. ټوله کيسه يې خپلو ملګرو ته وکړه چي په دې خلکو به څهٔ کوو؟

خان ورته وويل چي يو څو ورځي صبر وکړه د حاجي غلام اکا زوی مور جلال اباد ته لېږلی دی کله چي هغه راشي نو د دوی فېصله

(c) ketabton.com: The Digital Library

بـه‌هـم‌وکـړو. انشـاءالله‌پـه‌علـي ګـل‌اکـا بـه‌دوی‌بـوج نـه‌شـي، کـه‌څنګـه علي ګل اکا ؟

بهادرخانــه‌تــه‌خــو دیــو څــو ورځــو وایــې. کــه‌کــال هــم‌پکــي ووزي‌نو به‌هم‌غږ نه‌وباسم‌او نه‌به‌تاته‌ګیله‌وکړم.

پــه‌دغــه‌خبــرو پــر دوی‌بانــدي‌غــرمــه‌شــوه. د غرمــې ډوډۍ ټولــو د خان‌سره‌وخوړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

هغه وخت او هغه ورځ راغله د کومي د معلوماتو د پاره چي دوی د حاجي غلام اکا زوی جلال اباد ته لېږلی ؤ.

د انګرېزانو پنځه بټالينه (فوځي دستې) د دوی پر کلي راغلل. د بهادر خان بر کلی يې د درو خواو نه ونيوو. بهادر خان د کلي زلمي، سپين ږيري چا چي د جنګ وس درلود هغه يې ټول راغونډ کړي وو. دی نه ؤ خبر چي انګرېزانو د ده په لښکر کي خپل خلک پرېښي دي.

خان د کلي د ملا اخوندزاده صاحب سره کور په کور په جرګو وو. انګرېزانو لا جنګ نه ؤ پيل کړی. هغو دوه واره خان ته د دوستۍ پيام رالېږلی ؤ. لاکن خان هر وار دوی ځواب کړي وو. د علي ګل اکا پر کور يې پېره هم کښېنولې وه او دا يې ورته ويلي ؤ چي، که لږ هم ملا زمري او د هغه ملګري چالاکي ښکاره کړه نو زر تر زره يې ختموئ.

د حاجي غلام اکا زوی تر اخره نه راغی. چا به ويل چي هغه نيول شوی دی، چا به ويل چي هغه د انګرېزانو سره ملګری شوی دی، چا ځه، چا ځه خو بهادر خان ته د دې حملې اطلاع د يو خط په ذريعه شوې وه بس په دې خط کي دا کمي وه چي په دې کي د حملې ورځ نه وه ليکل شوې. په دې ده په ملا زمري ډېر وس تمام کړو خو هغه خُله نه سپړله.

انګرېزانو درېيم ځل بيا د دوستۍ او مراعاتو پيام و خان ته راولېږی. دې ځلي خان و راغلو قاصدانو ته صفا وويل چي که ما بيا تاسو په دې علاقه کي وليدای نو قسم مي دي په خدای وي چي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تنونه به مو سپو ته او سرونه به مو کارغانو ته واچوم. قاصدان په وه شول چې د خان سره یوه لار هم نهٔ کېږي. دوی نا امیده بیرته لاړل. د دوی د تلو نه وروسته خان یو خط د وزیر اکبرخان په نامهٔ کابل ته ولیږلو. له بده مرغه هغه خط تر وزیر اکبرخان پورې نهٔ ورسېدو او په لاره کې ونیول شو. قاصد ووژل شو، او خط د انګرېز سامراج و دربار ته ولیږل شو.

خدای خبر چې خان ته څنګه اطلاع راغله چې قاصد او خط دواړه نیول شوي دي. دهٔ خپل ملګري په کومو چې د دهٔ پوره پوره اعتماد وو راغونډ کړل. سهار په سپېدو کې پر انګرېز سامراج د برید کولو پرېکړه وشوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

پښتنې د ټپیانو د پاره له وخته لا بندوبست کړی ؤ. دې دوې ورځې مخکې د کلي تکړه ښځې او يو څو پيغلانې چې ګل مينه هم پکې وه تياري کړې وې. د جنګ ورځ ډېره توده وه. دې واره ټپيان ډېر وو. پښتنه د نورو ښځو سره داسې مصروفه وه لکه د دې خپل سکه ورونه چې وي. ورونه به يې ولې نه وو، دوی د وطن په ناموس او استقلال قربانېدل، ټپيان کېدل، دا خو د ورونو کار وي چې د وطن په ناموس او د وطن د سياه سرو د عزت د پاره خپل سرونه په لاس کې واخلي.

دې د يوه ټپي د سر و ټپ ته مرهم پټی کوله چې يو نقاب پوش ټپي يې راوړی. دې ګل مينې ته غږ کړو چې هله ګل مينې دا وګوره. ګل مينې هغه زر زر د نورو ښځو په کومک يوې خوا ته پرې باسی. د ټپي سترګې وچې پر پښتنې ولاړې وي، ټپي و ګل مينې ته په زګېروې وويل چې، ته......... پښتنه......... راوغواړه.........زه و هغې ته........... يوه خبره.......... کوم.

ګل مينې ته د دې ټپي غږ لږ شنا خته غوندې معلوم شو. دا زر و پښتنې ته ورغله او هغه يې راوغوښته.

پښتنه هم راغله، د ټپي مخ اوس هم په نقاب کې ؤ، خو اخري سلګۍ يې شروع وې، څنګه چې پښتنه ورنږدې شوه نو ټپي زر د پښتنې لاس ټينګ کړو ،پښتنه هم په څنګ کې ورته کښېنسته، ده لاس بېرته ور پرېښود و ،ټپي په سلګو وو........ ډېر په تکليف ؤ.......... پښتنې همت وکړ او د ټپي د مخ نقاب يې وغوښتل چې لېرې کړي، لاس يې د مخ په خوا ور وړاندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړو، کله چې يې نقاب ته لاس ورسېدو نو په ټپې کې نا ببره ساه راغله، سترګې يې خلاصې کړې او د پښتنې لاس يې بيا ټينګ کړو، پښتنې په حيرانګي کې يو وار خپل لاس ته او بيا د ټپي و لاس ته وکتل او په ډېر درد يې ورته وويل چې،ډېر په تکليف کې يې ؟ زۀ به ستا زخمونه ومينځم او بيا به پټۍ په ولګوم.

ټپي په انکاري انداز کې سر وښوروی او سريې و يوې خوا ته وغورځېدی،پښتنې بيا د نقاب خوا ته لاس کړو، خو دې ځل........ټپي........هيڅ حرکت ونۀ کړ....... هغه به ولي حرکت کوو........ د هغه حرکت او تکليف د تل د پاره ختم شو.......... پښتنې نقاب ځنې لېرې کړ.........او د نقاب د لېرې کېدو سره د پښتنې سترګې رڼې د نقاب پوش چې دا وخت يې نقاب په مخ نۀ ؤ، ونيولې.......... د پښتنې د سترګو غټې غټې اوښکې را روانې شوې............ زبانګو يې بنده شوه........او د يو سوړ وجود غوندې يوې خوا ته ولوېده.

ګل مينې چې دا وليدل چې پښتنه وغورځېده نو زرې يې ورته رامنډه کړه. هغه يې خپلې غېږې ته راپورته کړه او چغې يې شروع کړې.

پښتنې، پښتنې ،ماته وګوره، پښتنې سترګې خلاصې کړه، پښتنې تۀ ولې خبرې نۀ کوې، څۀ در وشو، پښتنې، پښتنې. ګل مينې د پښتنې په خُله کې اوبه ورتوی کړې، خو اوبه د حلقه څه لاندې نۀ تېرېدې. ګل مينې چې هغه ټپي چې اوس په دې فاني دنيا کې نۀ ؤ سترګې ولګېدې نو د ګل مينې سترګې هم رڼې راوختې، د دې په مخ کې د بهادرخان سوړ وجود پروت ؤ، د هغه بهادرخان چې د دې کلي په ننګ کې يې سر شيندلی ؤ،د دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطن د ازادۍ په لارکي قربان شوی ؤ، په سپېڅلي دين قربان شوی ؤ، دهٔ و هغو خلګو ته چي هغوی د دې مقدسي لاري خبر نهٔ وو لار وروښودله، د ګټې لار......د ننګ لار.........د غيرت لار.........د جنـــــت لار........ د ازادۍ لار.........د سرلوړۍ لار.

په دا سبا ورځ د بې شمېره خلګو په اوښکو کي بهادرخان خاورو ته وسپارل شو. اخوندزاده په اديره کي و خلګو ته د ننګ او غيرت درس ورکړو. د پرون په جنګ کي د بهادرخان سره سره دېرش (۳۰) مجاهدينو د شهادت جام نوش کړو. د انګرېزانو له خوا يوا وويا (۷۱) کسان جهنم ته رسېدلي وو. دواړو خوا ته ټپيان بې شمېره وو.

د جنګ سنګر بيا هغسي تود شو. د اديرې نه وروستو دوی بيا هغسي په ميدان کي د ننګ چغه پورته کړه. خو د لښکر لاروی نهٔ ؤ. لښکر بې له مشره تيت وپرک شو. مشران د قامي غدارانو له لاسه شهيدان کېدل. انګرېزانو خپل زرخريد پښتانهٔ د بر کلي په لښکرکي شامل کړل. هغوی اول اخوندزاده صاحب او بيا يې علي ګل اکا شهيد کړو. دغسي جانو اکا حاجي غلام اکا او نورمشران يې له مخه وباسل. اوس په لښکرکي داسي څوک نهٔ ؤ چي مخ کشي يې کړې وائي. پرته له بازيد خانه .... خو هغه ورک ؤ........ چېري ورک ؤ...... چاته نهٔ ؤ معلوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

په اديره کې چپه چپايي وه، پنځه قبرونه تازه تېره ورځ سهار جوړ کړل شوي وو، د يوه قبر و سر ته يو کس څادر په سر ناست ؤ، دې کس ژړل، ډېر په کراره غږيې ژړل، داسې يې ژړل که يې څوک څنګ ته موجود وای نو به يې غږ نهٔ اورېدو. دهٔ ژړل، په ژړا او په سلګو کې ګويا شو.

خانه دا ټول زما له لاسه، ټول زما له لاسه، که ما د دوی ملګري نهٔ وای کړې نو نن به تهٔ په دې تورو خاورو کې نهٔ وای پروت، خانه زهٔ ستا مجرم يم، ما له تا سره، له دې قامه سره، له دې وطن سره او د دين مبين سره ډېر بد کړي دي، زهٔ د دې قام، د وطن او د دين دښمن يم.

دهٔ د غه خبري د ځان سره کولې چې يوه کس د دهٔ په اوږه لاس کېښودی. دهٔ زر هغه لاس ونيوو او پسې زر را ولاړ شو. چې وې کتل نو يو کس او يوه زنانه چې په چادري (برقه) کې وه د دهٔ شا ته ولاړ وو. دا لاس د زنانه سره راغلي سړي ؤ. سړي هم په مخ څادر اچولی ؤ. دهٔ زر پوښتنه ځنې وکړه چې، څوک ياست تاسو ؟

سخي ماما، زهٔ يم........ بازيد

تهٔ ؟ تهٔ دلته څهٔ کوې او دا ښځه څوک ده ؟

سخي ماما موږ د خان د قبر و زيارت ته راغلي يو او دا ښځه د خان لور پښتنه ده.

پښتنه ؟ سخي په حيرانګۍ کې و زناني ته وکتل چې دا وخت هم په چادري کې وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هو، پښتنه.

د لږ ساعت خاموشي پس پښتنې خپل د مخ څخه چادري آخوا کړه او سخي ته ګویا شوه.

سخي ماما، د ټول کلي ځوانان شهیدان شول، په کلي د انګرېزانو قبضه ده، خان جهان او یو انګرېز فوځي افسر زموږ پر کور قبضه کړې ده، بازید په ډېره خطره کي زۀ د کلي راوباسلم، ستا کور ودانه او ګل مینه خپل په کور کي دي، خان جهان ستا سره سره د خپلو ورکو ملګرو په لټون کي د ټول کلي هر کور وکتو، د پردې او د ټکري هیڅ خیال یې نۀ وساتو، د پښتنې خبري شروع وې چي بازید په منځ کي خبره وکړه.

سخي ماما، له موږ سره وخت کم دی، موږ له دې کلي زر تر زره ځان ایستل غواړو، ښه شو چي تۀ مو ولیدې، که تۀ خپل ګناهونه پاکول غواړې نو زر تر زره هغه دوه کسان کوم چي د علي ګل اکا په کور کي موږ پټ کړي دي ختم کړه، او س موږ ته اجازه راکړه په موږ ډېر ناوخته دی.

که زما ګناهونه په دې کار پاکېدلای شي نو پوه شه چي زما ګناه پاکه شوه. سخي په ځواب کي ورته وویل او په سوچ کي شو.

هر څه چي کوې تۀ ښه پوهېږې، موږ درنه لاړو او هان زموږ د تلو و هیچا ته هم مۀ وایه، ستا به په موږ ډېر لوی احسان وي. پښتنې ورته وویل.

بې غمه اوسه بچیه، ځئ په مخه مو ښه شه. او س نو زۀ هم د خیر د کار تلوار کوم. سخي د دې خبري کولو سره سم د کلي په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوا روان شو. ښېښتنه او بازید دواړه د خان و قبرته ودرېدو. ښېښتنې چې کله د دعا د پاره لاسونه پورته کړو نو په ژړا شوه.

د بازید هم د سترګو اوښکي راغلې، دعا ختمه شوه، دوی دواړه یوې خوا ته روان شول، کله په پټو کي، کله په شاړه کي، کله بیا د نارنجو په باغ کي، روان وو، روان وو او بس روان وو، په تلو تلو کي پر سهار شو، ښېښتنې په بازید غږ کړو چي؛

ودرېږه، لږ دمه وکړم، ښه مي کار پرېښودو، د دې خبري سره ښېښتنه په ځمکه کښېنسته، بازید هم لږ لېري په ځمکه کښېنستو.

ما څو واره فکر وکړ چي تاته به وایم خو بیا به مي اراده بدله کړه. بازید ورته وویل.

زه پلار ډېره سخته اموخته کړې یم خو نه پوهېږم چي ولي مي نن ښه کار پرېښودو.

تا د پرون راهیسې هیڅ نه دي خوړلي، لږ مخ کي د کوچیانو مېښي دي، هلته به ځان ورسوو، کېدای شي چي هلته پناه او ډوډۍ پیدا کړو. بازید په ځواب کي ورته وویل.

اوس نو رڼا له ختیځي خوا په ښکاره کېدو شوه، دوی هم خپل مزل په مخه کړو، یو ځای ورته د اوبه یخه چینه په مخه راغله، ښېښتنې او بازید په هغه چینه اوبه او چښلې، د لږ دمې وروسته بیا دوی وو او مزل، ښه ډېر چي لاړل نو د کوچیانو کېږدۍ ښکاره شوې، د کېږدیو لوګي یوه خوند وره ننداره جوړه کړې وه، د رمې غږ د دوی تر غوږو شو، چي لږ نور مخ ته لاړل نو د رمې سره روان شپانه دوی ولیدل، هغه په غږ کړو چي اې! څوک یاست؟ دا وخت چېري ځئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

بازید په غږ کړو چې ستا مېلمانه یو.

خدای مو راولـه، شپانهٔ و دوی تـه ورنـږدې شـو او د بازیـد سـره یـې روغبـړ وکـړو. بازیـد چـې ولیـدل چـې شـپانهٔ د پـوخ عمـر سـړی دی او پـه خبـره سـر هـم خلاصـوي نـو یـې ورتـه وویـل چـې، ورورە اول خو دې نوم راوښایه؟

زما نوم تراب خان دی خو خلګ تورکی راته وایي.

تـوراب خانـه، مـوږ لـه ډېره لېـري راغلـي یـو، تولـه شـپه مـو پـه پښو سفر کړی دی، له پرون راهیسې مو هیڅ نهٔ دي خوړلي.

دا خـو دومـره خبـره نـهٔ ده، راځـه ورورە چـې کـوچ او د تنـاره توده مړی درباندې وخورم.

دوی د شـپانهٔ سـره روان شـول، لـږ لېـرې د شـپانهٔ دوې کیـږدۍ ولاړې وې، شـپانهٔ پـه خپلـي کـورودانې غـږ کـړو چـې و ښـځې! مېلمانـه راسـره دي اورې! مېلمـه تـه پـه دا بلـي کیـږدۍ کـي ځـای تیـار کـړه او دا د مېلمـه سـره زنانـه د ځـان سـره کښـېنوه او زر زر د کوچو او تودې مړۍ بندوبست وکړه، دوی ستړي دي.

هغـه کـوچۍ هـم داسـي بیـداره وه چـې پـه یـوه دقیقـه کـي یـې ځـای تیـار کـړو، بازیـد پـه پـه یـوه کیږدۍ کـي د تـراب کـوچي سره او ښځه په دا بلي کیږدۍ کي د تراب د کورودانې سره کښېنسته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

په هغه ماخوستن په کوم چې سخي، بازيد او پښتني په اديره کي سره وليدل نو سخي سيدها د علي ګل اکا و کور ته ولاړی، د علي ګل اکا کور د کلي څخه لېري ؤ، هغه د غرۀ په ببخ کي ځان له کور جوړ کړی ؤ او په دې ټول جنګ کي د يوې خوا څه هم څوک و هغه خوا ته نۀ ؤ تللي، دا د سخي خوشبختي وه که د ملازمړي بدبختي چي هيڅ يو هم د دوو وروځو په جنګ کي هغې خوا ته نۀ ؤ راغلی، سخي ځان وررورسوو، د کورو دروازې ته دوه کسان توري په لاس ولاړ وو، سخي و دواړو کسانو ته سلام وروواچوو، هغو هم په ځواب کي وعليکم ورته وويل، سخي پوښتنه ځني وکړه چي څوک خو به نۀ يي راغلي ؟

نا نۀ دي راغلي. يو کس ځواب ورکړو.

هغه کسان خو به تښتېدلي نۀ وي ؟

نا، موږ دلته د څۀ د پاره ولاړيو. دويم کس په ځواب کي ورته وويل.

ښه خبره ده.

موږ دا کسان نن ختمول او يوې خوا ته تلو او هان، پرون درې کسه د کوز کلي دې خوا ته راغلي وو او د دغو دوو کسانو پوښتنه يې کوله، موږ ورته وويل چي دلته يو انګرېز فوځي افسر ارام کوي تاسو له دې ځايه ولاړشئ، هغوی هم زر ولاړو.

درځئ چي د دې کسانو کيسه ختمه کړو، هسي هم په ځمکه او اولس دا بوج دي. سخي ورته وويل او د کور په دروازه ننوتی، هغه دوه کسه هم ورپسې ننوتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ هم دغه ویل چي جنګ ختم شو نو دوی د څه د پاره ژوندي دي. په هغو کي یو کس و سخي ته وویل.

دا جنګ تر قیامته نهٔ شي ختمېدای، تهٔ د تهه خانې (زېرخانه) دروازه خلاصه کړه، ولي چي یو بل کار هم شته هغه به هم تر سره کوو. سخي بېرته په ځواب کي و هغه کس ته وویل.

د کور په کوټه کي یوه ښکلې قالینه اواره وه. دوی دا قالینه لېري کړه نو لاندي د تهه خانې (زېرخانه) لار وه. دوی درې سره د تهه خانې په پایو (ځینو) کښته تهه خانې ته روان شول. د پایو په اخر کي هلته یوه مضبوطه دروازه وه. دوی دا دروازه په یو مخصوصه چابي خلاصه کړه. د ننه توره تیاره وه چي خپل د لاس ګوتي هم نهٔ معلومېدې، سخي په دروازه کي ودرېدی او نور دوه کسان د ننه ورغلو، یو کس د ډیوې رڼا جوړه کړه، په تهه خانه کي دوه کسان چي لاس او پښې یې تړل شوي وې پراته وو، دوی په هغو کي یو کس راپورته کړو او د سخي و مخي ته یې راوستو، سخي چي دې بندي ته وکتل نو هغه د ملازمري ملګری دلبر ؤ. دهٔ ځوانانو ته وویل چي ختم یې کړئ، هغو هم سم د لاسه د کټارو (خنجرو) وارونه په سینه او نس کي وکړ، دلبر لږ چغه وکړه خو ډېر زر سوړ شو.

ملازمري چي دا ولیدل نو یې چغې شروع کړې چي، ما مهٔ وژنئ، ما هیڅ نهٔ دي کړي، زهٔ بل وار دا کار نهٔ کوم،سخي په شکي انداز کي پوښتنه ځیني وکړه چي دا راته ووایه چي تهٔ یې څوک؟ له کومه راغلی یې؟ چا راستولی یې ؟ ملا زمري په بدحواسی کي ورته وویل چي اې وروره زهٔ نهٔ پښتون یم او نهٔ مسلمان، زهٔ خو ،زهٔ خو یو انګرېز یم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

انګرېز؟ دا څـهٔ وایـې، تـهٔ انګرېـزیـې، سـتا پښـتو ، سـتا مسـلماني، هغـه سـتا لمونځونـه، سـتا تاویزونـه، څاښـتونه هغـه ټـول درواغ وو ؟

هـو ، هغـه ټـول درواغ وو ، کـه مـا نـهٔ وژنـې نـو زهٔ تاسـو تـه ټـول حـال وایم.

حـال کـه وایـې او کـه نـهٔ ، مـرې خـو بـه. سـخي پـه قهـر کـې ورتـه وویل.

نـو سـمه ده زمـا کـار هـم دلتـه پـوره شـو ، مـا هـم پـه تاسـو کـې داسـي تخـم پاشـلی دی چې پـه پېړیـو پېړیـو بـه یـې زمـا انګرېز سـرکار مېـوه خـوري، زمـا رنګـه بـې شـمېره ملایـان پـه دې هېـواد کـې خپلـه دنـده تـر سـره کـوي، ستاسـو رنګـه بـې شـعوره، بـې علمـه خلـګ هغـه نهٔ شي پېژندلای............

سـخي پـه ځوانـانو غـږ کـړو چـې، ځُلـه یـې وربنـده کـړئ د دې منـافق، هغـوی هـم لکـه زمریـان پـه ملا زمـري یـې حملـه وکـړه، د مـلا زمـري پـه وجـود کـې یـو ځـای هـم روغ پـاتې نـهٔ شـو ، سـخي لـه ډېـره قهـره د مـلا زمـري سـترګي ورو ایسـتلې، د ملا زمـري سـوړ وجـود د دهٔ پـه مـخ کـې پـروت ؤ ، د دې کـاره چـې دوی فـارغ شـول نـو سـیدها د بهادرخـان د کـور پـه خـوا روان شـول، ولـې چـې هلتـه دا وخـت خـان جهان استوګ ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

پښتنې چې کله کوچ او د تناره تو ده ډوډۍ وخوړه نو سر وربانـدي درونـد شو ،سترګي يې پټې پټې کېدې، دې هم ويوې خوا ته ډډه ووهله او ويده شوه.

هلته په ابله کيږدۍ کي د بازيد هم دغه حال ؤ، کوچي تراب اجازه ځني واخسته چي زه ځم، رمه مي ډېره لېري ولاړه، ده هغه ته اجازه ورکړه او خپله پرېوتو.

لږ ساعت چي دوی دواړه په خواږه خوب ويده وو نو لس يا دوولس کسان وسله وال چي په اسانو سپاره وو دې کيږديو ته راغلل. غږ يې وکړ چي څوک شته او که نه ؟

خو د کيږديو څخه چا ځواب ورنه کړو، ولي چي د کوچي تراب کورودانه دا وخت د بوټو پسې تللې وه.

وسله وال راشي د کيږديو خُلو ته ودرېږي، يو وسله وال و هغي کيږدۍ ته ورشي چي په کومه کي بازيد ويده وي، بازيد ويښ وي، هغه ځان په خوب اچولی وي، څادر يې په مخ وي، وسله وال راشي او غږ په اوکړي چي، وروره ، هو کوچي وروره، بازيد غږ نه باسي، د زړه درزا يې وار په وار تېزېږي، هلته پښتنه هم راويښه شوې وي، هغه هم په خوف کي وي،دغه وسله وال په آنورو غږ کړي چي، زما د خياله دا کوچي مړ دی، هيڅ غږ نه باسي.

ته يې لږ وښوروه. د وسله والو مشر ورته ووايي.

سمه ده، وسله وال د دې خبري سره سم کيږدۍ ته ننوزي، هغه په توره د بازيد څادر لېري کړي، څنګه چي د بازيد د مخه څادر لېري شي نو دا وسله وال شا ته وغورځي او چغه کړي، مدو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه دی، پیدا شو، دغه دی، ټول وسله وال د اسونو څخه را کوز شي او د کیږدۍ شاوخوا ودرېږي.

یو وسله وال چي د دوی مشر معلومېدو غږ کړو چي، ظالمه ټوله علاقه مو درپسي وکته او ته دلته پټ یې، بازید هم راپورته شي او په کیږدۍ کي ودرېږي. هلکو وي تړئ او په اس یې واچوئ. څلور کسان راشي بازید وتړي او په اس یې واچوي، هلته د ابلي کیږدۍ څه پښتنه په منډه راووزي، څنګه چه بازید ووینی چي لاس او پښي یې تړلي په اس چپه پروت دی نو چغي کړي. ظالمانو دی مو ولي تړلی دی، ده څه کړي دي؟

دا څوک ده؟ د وسله والو مشر پوښتنه وکړه.

پښتني ته ولاړه شه، زما غم مه کوه، دوی په ما هیڅ نه شي کولای، پښتني څه درته وایم، ولاړه شه، ځه ولاړه شه. بازید پښتني ته چغي شروع کړې.

هان...... پښتنه....... د بهادر خان لور....... دا خو زمونږ هېره وه، ګوره څنګه یې ځان پخپله په لاس را کړو، ملګرو د دې لاسونه تر شا وروتړئ او په اس یې کښېنوئ، در روان یې کړئ چي ډېر لوی لوی ښکارونه په لاس راغلي دي.

یو وسله وال د پښتني لاسونه وروتړي او په اس یې کښېنوي، هغه کس د بل ملګري سره په اس کښېني، دا ورکوټي قافله بېرته د بر کلي په خوا روانه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

سخي او د هغه ملګري د شپې په نيمايي کې د خان بهادر وکور ته ورسېږي. هلته اوس خان جهان او دوه انګرېز فوځي افسران استوګن دي. دوی د کور و دروازې ته ورسېږي، هلته دوه کسان د وسلې سره ولاړ وي، هغه چې دوی ووينې نو غږ په وکړي چې، څوک ياست ؟

سخي غږ په وکړي چې زه يم، سخي د خان ملګری. دوی درې سره ملګري دغه دوه کسان په چل مړه کړي او کور ته ننوزي، په کور کې انګرېزان سپاهيان پر کوټو پيرا کوي، هغوی چې وګوري چې درې کسان په کور را ننوتلي دي نو هغوی بې له پوښتني زر د توپکو خُلې د دوی په خوا کړي، د توپک په مرميو د درې سراوو سينې سوری سوری کړي، د ډزو (ټکانو) په غږ انګرېز فوځي افسران او خان جهان راويښ شي، دوی زر د کوټې څخه دباندې راووزي، چې وګوري په انګړ کې د درو کسانو په وينو لړلي ساړه وجودونه پراته وي، خان جهان ته يو مړی شناخته ښکاره شي خو دی غږ نه شي باسی چې زه دا پيژنم.

د درې سراوو کسانو ساړه وجودونه د کلي په اخر کې وغورځول شي، سهار شي، پسې غرمه شي او د غرمې پسې ماسپښين شي، په بر کلي کې اوازه جوړه شي چې د خان جهان باغي زوی او د بهادر خان لور پښتنه يې نيولي دي، کلی ټول راشي د بهادر خان د کور و مخ ته ودرېږي، دوی دواړه دا وخت په کور کې دننه وي، خان جهان خپل زوی وبلي خوني ته بيولی وي او پښتنه په بله کوټه کې يکې يوازي ناسته ژاړي. دا هغهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوټه وي کومه چې د جنګ له مخه د دې وي. دا نن په خپله کوټه کې یوه بندیوانه وي.

خان جهان خپل زوی ډېر پوه کړي، هر رنګه لالچ ورکړي، خو بازید هیڅ یوه خبره هم نهٔ مني، بازید په چغو کې ورته وایي چې؛

تهٔ د دې قام دښمن یې، تهٔ د دین دښمن یې، تهٔ د دې وطن دښمن یې، تهٔ د هغهٔ انسان قاتل یې چا چې په دې کلي، علاقې او وطن سر ورکړو. یو هغهٔ ؤ چې د وطن په مینه کې سرخرو شو او یو تهٔ یې چې ضمیر ایمان ټول دي په وطن دښمن خرڅ کړو، زهٔ ستا زوی نهٔ یم، زهٔ د هغهٔ سړي زوی یم څوک چې د دې کلي په ننګ کې خاورو ته ولاړی.

بچیه! تهٔ زما په خبره ولې سر نهٔ خلاصوې، که ما ستا سفارش نهٔ وای کړی نو دوی به تهٔ له وخته لا خاورو ته سپارلی وې او یا به یې د سخي غوندې په ډېران غورځولی وې. تهٔ لږ سوچ وکړه، دا جاګیر دا اسائشونه ټول ستا دي. ما چې څهٔ هم کړي دي ستا د پاره مې کړي دي. خان په دردمنه لهجه کې ورته وویل.

تهٔ څوک یې ؟ زهٔ تا نهٔ پېژنم، راوغواړه ستا باداران او ورته ووایه چې ما په دار کړي، زهٔ غلامي نهٔ منم، زهٔ مور ازاد زېږولی یم او تر مرګه به ازاد یم. ستا غوندې د انګرېز ډوډۍ خور نهٔ. بازید د جذباتو څخه ډکه لهجه کې ورته وویل.

سمه ده، زهٔ تا ته تر سهاره وخت درکوم، بیا زهٔ ستا ذمه واره نهٔ شم جوړېدلای، تهٔ ښه سوچ په وکړه. خان جهان د دې خبري

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره سم د کوټې څخه ووت. دوه کسان راغلو او بازید یې وبلې کوټې ته بوتلی چېرې چې نور قامي مجاهدین بندیان ول.

هلته په بندي خانه کې د دهٔ د پېژندګلو یو ځوان چې په زخمي حالت کې یې نیولی ؤ. د هغه نوم شرافالدین ؤ خو خلکو به شینو ورته ویلو. ما خوستن شینو د بازید سره ډېر مجلس وکړ، بازید هم ټول حال ورته وویل.

بازید خانه! زما په فکر کې عجیبه خبره راغله، خدای خبر چې تهٔ به یې راسره ومنې که نهٔ ؟

څنګه خبره ؟

ګوره بازیده! تهٔ د دې زندانه وتی شې، زهٔ نهٔ شم وتی، تهٔ داسې وکړه چې پلار ته ووایه چې زهٔ توبه ګار یم، تهٔ چې څنګه وایې هغسې به کېږي. ستا پلار به تا له دې زندانه خلاص کړي. تهٔ پښتنه یو رنګه تر لاسه کړه او د دې علاقې څخه ځان وباسه. کوشش وکړه چې ځان کابل ته ورسوې. هلته ډېر داسې ملګري شته چې د بهادرخان لاله نوم ور واخلې نو دوی به تاسو ته پناه درکړي.

یاره دا دهوکه نهٔ ده ؟

څنګه دهوکه ؟ د بهادرخان لاله لور ستا په اسره ده، د هغې عزت بچکول او س ستا ذمه واري ده، ګنې په اخرت کې به ستا ګرېوان او د خان لاس وي، هغه ستا څو مره مرسته وکړه او یو تهٔ یې چې دومره نهٔ شې کولای؟

ټهیک دی شینو، زهٔ به دغسې کوم او هم دا اوس به یې کوم، تهٔ ورته ګوره چې زهٔ څه کوم. بازید دا خبره وکړه او د دروازې خوا ته ولاړ شو. په دروازه کې یې څو واره غږ کړو چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خان جهان ته وایه چي ستا زوی دي غواړي. بنه ساعت پس، خان جهان پخپله راغی. بازید ورته وویل چي پلاره! زهٔ له تا معافي غواړم. بهادرخان زما مازغه راخراب کړي ؤ، زهٔ یې ستا خلاف کړی وم، د خپل پلار خلاف. اوس ماته معلوم شو چي پلار پلار وي، پلاره ما معاف کړه. بازید په ژړا شو. خان جهان چي دا ولیدل چي زوی مي بېرته خپل شو نو یې په غېږ کي ونیوو او ورته یې وویل چي هیڅ خبره نهٔ ده, دیر آید ،درست آید. راځه تا به ډوډی هم نهٔ وي خوړلې، د سهار راهیسې مي وږی ساتلی یې.
دواړه د یوې بلي کوټې خوا ته ولاړو. د بندي خاني دروازه بېرته بنده کړل شوه او دننه په بندي خانه کي شینو و خدای ته په زاری ؤ چي اې خدایه! تهٔ د پښتني خورکی ابرو خوندي کړې، تهٔ بازید تهٔ دومره طاقت ورکړې چي د پښتني د سر سوری جوړشي، هغه د دې ظالمانو د لاسه خلاصه کړي. ربه! تهٔ یې مدد وکړې، تهٔ یې حافظ او ناصر شې. په دغه دعاګانو کي په ژړا شو او تر ډېره یې ژړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

پښتنه په کوټه کې له ډېره وخته یوازې بې وسه ناسته وه. د شپې په دویم پړاو کې انګرېز فوځي افسر د شرابو په نشه کې ډوب کوټې ته ځنګېدلی راغی. پښتنې چې د دې وحشي سترګو ته وکتل نو خوف زده شوه. انګرېز فوځي چې پښتنې ته وکتل نو په انګلېسي ژبه کې یې بې اختیاره له خُلې ووتل،

Wow, Beautiful Girl

پښتنې ځان سره راټول کړو ،فوځي په کراره کراره ورنږدې کېدو او په انګلېسي ژبه کې یې ورته وویل چې،

Common Girl I am Your Lover

لېرې شه له ما کافره، لېرې شه. پښتنې په ژړا کې په چغو دې انګرېز ته وویل.

انګرېز فوځي بیا ورنږدې شو، پښتنې په کوټه کې شاوخوا منډې شروع کړې، فوځي به کله ونیوله او کله به یې له کسته پریښودله چې ښه ستړې شي نو بیا به ورسره ګورم.

په دغه منډو منډو کې پښتنه ډېره ستړې شوه او یوې خوا ته په یوه کونج کې په ژړا کښېنسته، هغه هم داسې لکه چې د یوې لویې بلا څخه ځان پټول غواړي، انګرېز بیا په کراره کراره ورنږدې کېدو او په خُله یې په انګلیسي کې دا الفاظ وو،

Now you can’t run, hahahahaha

ناببره دروازه خلاصه شوه، یو نقاب پوش ټُوره په لاس کې کوټې ته راننوتو، هغه چې دا ولیدل نو یې پر انګرېز د ټُورې وارونه پیل کړو، په دقیقه کې یې د انګرېز له تنه سر جلا کړو او پښتنې ته یې غږ کړو چې؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځه وخت نشته. پښتنه هم زر ولاړه شوه او د نقاب پوش سره د کوټې ووته. نقاب پوش و پښتنې ته وويل چي؛

د دې کور هره لار تاته معلومه ده، ته له مخه شه او د وتلو يوه داسي لار چي د چا شک نه وي باندي درځه. پښتنې هم و نقاب پوش ته وويل چي؛

راځه زما د عزت محافظه، نور کار زما دی. د دې خبري سره پښتنه له مخه او نقاب پوش ورپسې د يوې کنډوالې خوا ته روان شول. د کنډوالي دېوالونه تر نيمايي پوري غورځېدلي وو. دواړه تر دې دېواله واوښتل. د لږ مزل کولو پس د لاري چپ په يوه باغ ورګډ شول. نقاب پوش ورته ويل چي؛

پکار دا ؤ چي موږ يو اس تر لاسه کړی وای نو به زر د دې علاقې وتلي وای.

بازيد خانه نور مخ مه پټوه، زه دي د بيا ليدو نه نا اميده شوې وم. پښتنې بازيد وپېژندو.

بازيد هم خپل نقاب له مخه لېري کړو. دوی ډېر تېز تېز روان وو. اخر باغ ختم شو او يوه شاړه شروع شوه. خو دوی ته دا وخت ډېره خطره وه. يو خو د سپوږمۍ رڼا ډېره زياته وه او بل انګرېز فوځې څه معمولي کس نه ؤ، هغه د فوځ مشر ؤ، او س نو ټول فوځ په حرکت کي راغلی وو. څلور خوا ته د دوی پسې څار شروع شوی ؤ.

پښتنې! له ډېره وخته مي په زړه کي يوه خبره پټه ساتلې ده، خو د خان لاله د بيري مي د خُلې نه ده راباسلې....

(c) ketabton.com: The Digital Library

زۀ پـو هېږم چـي تـۀ څـه ویـل غـواړې، زمـا هـم دغـه حـال دی کـوم چـي سـتا دی. پښـتنې پـه تېزتېـز تلـو کـي ځـواب ورکـړو او د زړۀ خبره يې و څُلې ته راوسته.

بازیـد خانـه! پښـتنه اوس سـتا ده، کـه پـه اور کـي يې اچـوې او که ټول عمر خوشحالي ورکوې دا اوس ستا اختیار دی.

زمـا پـه ژونـد بـه پـه تـا، تـود بـاد هـم نـۀ ولګېږي، مـا کـه هـر څـه وبایلـل، خـان لالـه، اخونـدزاده صـاحب، علـي ګـل اکـا، مـور، یـو غـدار پـلار، علاقـه، کلی، خـو مـا، مـا خپلـه مینـه وګټله. بازیـد پـه ځـواب کـي ورته وویل.

مینــه ډېــره غټــه قربــاني غـــواړي او تـــا هغـــه قربـــاني ورکړه. پښـتنې دغـه خبـره کولـه چـي د شـا دخـوا ناڅاپـه د توپکـو د مرمیـو بـاران شـو. پښـتنې چغـي کـړې، بازیـد دا د لاسـه څخـه ټینګـه کـړه او پـه منـډه شـو، خـو د اسـانو د پښـو دربـی وار پـه وار رانـږدې کېـدو، ډزي (ټکـان) هـم زیـات شـوې، دوی دواړو منـډه وهلـه، ناڅاپـه د پښـتنې پښـه پـه یـوه تیـږه (ډبـره) ولګېـده او پښـتنه پـړ مـخ وغورځېده.

د غورځېدو سره يې لاس مات شو، خو بازید بېرته پورته کړه.

همـت وکـړه پښـتنې! دا کـافران پـه مـوږ هـیڅ نـۀ شـي کـولای. پښـتنه پـه ژړا وه، هغـې پـه ژړا کـي و بازیـد تـه وویـل چـي....... زمـا لاس..... زمـا مـلا ..... وی، زمـا لاس خـو ګرسـره کـار پرېښـوی. بازیـد دا چېـري دومـره پرېښـودی شـوه، دۀ د پښـتنې لاس ټینـګ ونیـوو دا یـې راپورتـه کـړه او بیـا پـه منـډه شـو، هلتـه د فوځیـانو اسـونه ډېـر رانـږدې شـوي وو، دلتـه د دوی د پښـو طاقـت دوی تـه ورو ورو ځواب ورکولو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخـر سـپاهيان راورسـېدل، ګېـر چـاپېره تـر دوی را تـاؤ شـول. پښـتنه بـې سـوده شـوه او وغورځېـده. بازيـد چـي د پښـتنې تـر مـلا لاس را تـاؤ کـړو نـو يـې لاس لونـد شـو ،دۀ چـي لاس بېرتـه زر را اوباسـی نـو لاس يـې پـه وينـو سـور ؤ. دۀ چغـي کـړې چـي........ پښـتنې....... پـه تـا کـي مرمـۍ لګېـدلې وه او تـا ماتـه غـږ هـم نـۀ کـــوو...... پښـــتنې ...... پښـــتنې ســـترګي خلاصـــي کـړه........... ځـواب راکـړه....... تـۀ چـپ ولـي يـې....... پښـتنې څـه خـو ووايـه....... بازيـد پـه داسـي چغـو شـو لکـه ماشـوم چـي د خپـل ګـران څيـز پسـې هغـه هـم چـي ورک شـوی وي ژاړي........ پښـتنې هـيڅ ځـواب نـۀ ورکـوو.......... پښـتنه اوس د ځـواب نـۀ وه.......... هغـه ولاړه خپـل خـان لالـه لـه......... خپلـي مـور نـازولي مـور لـه.......... هغـې خپـل ښائسـت...... پېغلتـوب پـر وطـن قربـان کـړ........د پـلار شـمله يـې ټيټـه نـۀ کـړه....... بلکـې د پـلار شـمله يـې دنګـه کـړه....... د پښـتنې پـه مـخ مسـکا وه........ خـدای خبـر چـي دا مسـکا د څـۀ وه ؟ پـه دې خو بـه نـۀ وه چـي دا پـر وطـن قربـان شـوه ؟ او يـا پـه دې خـو بـه نـۀ وه چـي د دې سوړ وجود دا وخت د خپل مئين په غېږ کي ؤ.

بازيـد پـه ژړا ځـان بـې حالـه کـړی ؤ. يـو انګرېـز فـوځـي و بـل انګرېز فوځي ته امر وکړ چي،

Shoot him

هغـه ظـالم هـم حکـم پـه ځـای کـړو، بازيـد يـې دوې مرمـۍ يـوه پـه سـر او يـوه پـه مـلا وويشـتو، بازيـد هـم ډېـر زر د پښـتنې سـره يـو ځـای شـو. د بازيـد پـه مـخ هـم مسـکا وه......... يـو انګرېـز فـوځـي د اس څخـه راکـوز شـو او دواړه يـې وکتـل چـي ژونـدي خـو بـه نـۀ وي. چـي يقين يې وشو نو خپل افسر ته يې وويل چي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

Sir, they will gone

انګرېز بېرته په خپل اس کښېنستی، افسر په ټولو غږ کړو چې،

Let's go, we finish our work

د پښتنې په وينو رنګ سوړ وجود په ځمکه پروت ؤ او د بازيد په وينو رنګ سوړ وجود نيم په ځمکه او سر يې د پښتنې په سينه پروت ؤ. دواړه په مسکا وو............ دواړه په ابدي خوب ويده شوي وو.

سهار د کوچيانو يوې کوشنۍ قافلې دوی دواړه خاورو ته وسپارلو......

هلته په بر کلي کي يو سړی د بهادر خان د کور په مخ کي په دار ځوړند ؤ.

د دې سړي ګناه دا وه چي دې سړي خپل زوی له بندي خانې څخه خلاص کړی ؤ او بيا د دۀ زوی يو انګرېز افسر قتل کړو....... لحاظه دی په دار کړل شو. بر کلی د انګرېزانو په ډېر محفوظه کلا (هېډکوارټر) کي بدل شو. د نور وطن د نيولو دپاره اوس نو انګرېزانو نوي نوي منصوبې پيل کړې. دا وار دوی د خانانو او ملايانو سره سره د وطن و اکدارانو ته لاس واچوو.

پای

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library